

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 1

14 Ocak 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.39

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Hoş geldiniz arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, epey zamandır toplantı yapamadık ve çok değişik bir konuyla bir araya gelmiş olduk. Evet, farklı, değişik hakikaten. Pek aklımıza gelmemiş bugüne kadar. Dolayısıyla, Zeynep Karahan Uslu ve 30 arkadaşımızın vermiş olduğu bir teklif var önümüzde. Bununla alakalı olarak, malumunuz, 1927’de Osmanlı armasının kaldırılmasından sonra yeni dönemde bir devleti temsil edecek bir armanın olmadığı şeklinde gerekçeye dayanan ve ihtiyaç olduğu düşünülen bir konu. Deniyor ki gerekçesinde de: “Dünyada, 203 ülke var, 193’ü bunun Birleşmiş Milletler üyesi. 201 ülkede böyle bir arma olduğu ama bizde olmadığı bir de Dominik Cumhuriyeti’nde olmadığı şeklinde, 2 ülkede bulunmadığı...” Tabii, bu bilgi olarak gerekçede olan ifadeler. Dolayısıyla da böyle bir şeye ihtiyaç bulunduğu, bakanlarımız, devlet başkanlarımız başka ülkelere gittikleri zaman diğer ülkelerin orada armasının olduğu, bizim ülkemizin armasının bulunmadığı, bir boşluk doğduğu biçiminde. Ve kanunun genel çatısıyla -birkaç kelamla bitireyim- genel gerekçesinde, burada konunun partiler üstü bir mesele olarak kabul edildiği ve devletin resmî armasının belirlenmesi bakımından bir komisyon kurulması. Kanunun aslında özü, esası bu. 12 kişilik bir komisyon öngörüyor, eşit temsille, 3’er kişilik olmak üzere ve üç aylık bir süre veriyor. İki aylık bir bölüm, bir ay başka bir bölümü var. En çok bir ya daha uzatabileceğini ve bu komisyonun değişik birimlerden de istifade ederek bu arma çalışmasını yapabileceği şeklinde. Yani, kanunun özü bu, söylenecek olanlar da bunlar. Bu bağlamda ben sizlere tekrar teşekkür ediyorum.

Gökçen Hanım burada mı? Yeni üyemiz, kendisine “Hoş geldin.” diyoruz.

Efendim, benim söyleyeceklerim bunlar.

Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, konuyu teklif eden arkadaşlarımızdan biri .yok mu?

BAŞKAN – Yok. Zeynep Hanım “Geleceğim.” dedi ama gelemedi. Ben de onu... Kendisi aradı dün akşamdan beni.

Yani...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – O zaman bu taşı kuyudan hep birlikte çıkaracağız.

BAŞKAN – Beraber çıkarırız.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hiçbir arkadaş yok yani, bu imza atan arkadaşlardan hiçbiri yok.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben varım, imza atanlardan ben varım.

BAŞKAN – Olması da şart değil ki. Verecekleri bilgiyi gerekçeye yazmışlar zaten. Yani o ayrı, istenebilir, tamam ama yani “Olmadı” diye bunu büyütmenin çok şeyi yok.

Faruk Bey, isterseniz gerekçeyi okutayım önce, ondan sonra konuşalım.

Genel gerekçeyi okutuyorum:

Genel Gerekçe:

Devlet armaları her ülke için, o ülkenin bayrağından sonra sahip olduğu en temel sembollerindendir ve ülkelerin saygınlığına katkı sağlayan unsurlar arasında yer alır. Uluslararası siyasi sistemde de hâlihazırda resmî aktör olan tanınmış iki yüz üç (203) devlet mevcut olup, bu iki yüz üç (203) devletin, yüz doksan üçü (193) Birleşmiş Milletler üyesidir. Uluslararası sistemde yer alan iki yüz üç (203) devletten; Türkiye Cumhuriyeti ve Dominik Cumhuriyeti dışındaki geri kalan iki yüz birinde (201) ilgili yasal düzenlemelerle belirlenmiş ulusal bayraklarının yanı sıra ulusal armalar mevcuttur. Söz konusu ülkelerde kamu kurum ve kuruluşlarının tamamı aynı ortak armayı bir kurumsal görünürlük unsuru olarak kullanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin ise resmi kurumsal görünürlük açısından önemli bir unsuru olan arması henüz mevcut değildir. Osmanlı İmparatorluğu’na kullanılan Osmanlı Arması saltanatın ilgası ve cumhuriyetin ilanı ile kaldırılmış olup, 1927 yılında "Türkiye Arması" tesisi yönünde çalışmalar yapılmış, ancak sebebi açıklanmaksızın resmîleştirilmemiştir. Bu durum birçok platformda ülke temsili açısından eksikliklere de neden olmaktadır.

Bilhassa Türkiye Cumhuriyeti gibi köklü bir devlet geleneğine yüzyıllardan beri sahip olan bir devletin ulusal ve uluslararası tüm platformlarda, tüm kamu tüzel kişilikleri tarafından resmen ortak şekilde kullanacağı armasının belirlenmesi devletin kurumsal kişiliğine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti’nin çağ açıp çağ kapamayı da içeren, insanlığa önemli katma değerler sunmuş olan medeniyet geçmişi, tarihi ve kültürel mirasının hazine niteliği göz önünde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 2

bulundurulmuş, devlet armamızın olmasının millî şura imgeleme üzerinden sağlayacağı katkıya dikkat edilmiş ve "Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmî Armasının Belirlenmesi Hakkında Kanun" teklifi oluşturulmuştur.

BAŞKAN – Evet, genel gerekçesi özetlediğimiz gibi, ana hatlarıyla bunlar.

Faruk Bey, buyur.

FARUK BAL (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zatıaliniz gibi, Komisyon üyeleri de buraya çakıldı, kaldı, iki üç yıldır herhangi bir çalışma yapamadık.

BAŞKAN – Üç yıl olmadı, yok, çok abarttın.

FARUK BAL (Konya) – İki yıl olsun.

BAŞKAN – İki yıl da olmadı.

FARUK BAL (Konya) – Komisyonun bakması gereken pek çok iş maalesef farklı komisyonlara aktarıldı. Dolayısıyla Komisyonumuz işlevsiz bir hâle geldi.

BAŞKAN – Doğru, onu ben bin defa söyledim ama yapacak bir şey yok.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yapacak hakikaten bir şey yok mu?

BAŞKAN – Ne var mesela? Söyleyin, yapalım.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Komisyon Başkanı olarak daha güir bir ses çıkarabilirdiniz.

BAŞKAN – Nevzat Bey, benim zabıtlarda konuşmam var, Bülent Bey zamanından beri neler söylediğim. Atilla Bey de burada olsa, bilir, o da oradaydı o zamanlar. Yani, ben bu konuda “Para varsa Bütçeye yoksa Adalet Komisyonuna gidiyor.” diye bin defa ben söyledim. Ne yapayım yani? Başka ne olabilir?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hocam, sizi bu manada tebrik ediyoruz ama yani...

BAŞKAN – Ne yapayım yani?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hakikaten Anayasa Komisyonu Başkanının bu kadar çaresiz bırakılmasını...

BAŞKAN – Ya ne yapacaksın Nevzat Bey? Bırak sen şahsiyetle uğraşmayı. Ne yapacaksın? Gelirse yaparsın, gelmezse benim zorla gündeme alma diye bir yetkim yok ki?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Tamam, size bir sözüm yok ama benim sözüm Hükûmete yönelik.

BAŞKAN – O zaman dışarıda çık söyle bunları bence. De ki: “Neden Hoca’ya göndermiyorsunuz, niye başka yere gönderiyorsunuz?” desene çıkıp da.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Size yazılı da başvurduk, hatırlayın.

BAŞKAN – Ağabey, seninki bana destek olmak gibi gelmiyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Nasıl?

BAŞKAN – Bana destek olmak gibi gelmiyor seninki. Sen başka bir şey... Neyse... Peki.

Buyurunuz.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, sizin bahtınızda buraya çakılmak varmış, biz de sizinle beraber çakıldık, kaldık.

BAŞKAN – Hah işte, bak, bunu söylesene ya!

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, devletlerin alametifarikası diye tanımlayabileceğimiz arma ile ilişkilendirilmesi son derece de doğru ve isabetli bir durumdur ancak “Türkiye Cumhuriyeti devletinin arması yoktur.” diye başlayan gerekçenin o bölümüne katılmıyoruz. Çünkü nereden baktığınıza bağlı. Türkiye Cumhuriyeti devletini temsil eden makamların kullandığı armalar vardır ancak bu bir devlet arması mıdır? Değildir. Cumhurbaşkanlığı forsu vardır, Başbakanlık arması vardır vesaire. Şimdi meseleye Milliyetçi Hareket Partisi ciddiyetle ve o ciddiyetine mütenasip bir derinlikte bakmaktadır. Buna göre de partimizin görüşlerini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Devletlerin ve milletlerin mazisi, hâli ve atisi olur. Elbette ki armalar mazisiyle ilişkilendirilmeli, hâlini derli toplu bir şekilde ortaya koymalı ve atisine, yani geleceğine de yön veren, şekil veren bir bakış içerisinde olmalıdır. Buradan baktığımızda, Türk milleti beş bin yıllık tarihi boyunca, dünyanın çok önemli coğrafyalarında çok uzun süreler hükümrân olabilmiş, bu hükümrânlığını yaşatırken defalarca tarihe altın harflerle yazılabilecek büyük zaferlere imza atan devletleri kurabilmiş, bunun karşılığında da çok büyük acıları yaratarak büyük ızdırapları yaşamış bir milletiz. Demek ki armada bunların özellik olarak ortaya konması gerekmektedir. Yani, millet olarak, devlet olarak bizim gücümüz, kudretimiz ve hâldeki zafiyetimiz, sorunlarımızla birlikte, gelecekteki hedeflerimiz ortaya çıkarılmalıdır. Bunu belirleyecek olan da elbette ki arma. Burada, tabii, meseleyi biraz daha ciddiyetle ele aldığımız takdirde, Türk milletinin evrensel kültüre katmış olduğu çok büyük kültür ve medeniyet değerleri vardır. Bu kültür ve medeniyet değerlerinin birer işaret olarak bu armada yer alması gerekmektedir. O zaman bu kültür ve medeniyet değerlerinin incelenmesi komisyon üyelerinin işi olmayacaktır. Onun yerine, kültür ve medeniyet değerlerimizi tarih boyunca inceleyip, ortaya koyup, ortaklaşa armada yer alacak hâle getirebilmek için bir bilim komisyonu, tarihçilerden, efendim, bilim tarihi uzmanlarından, evrensel değerlerle ilgili ilim dallarından oluşan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 3

veya daha farklı ilim dallarından oluşan işin ehli insanların ortaya koymuş olduğu bir değerli armanın yapımına katkıda bulunmamız gerekmektedir. Bu bizim, kanun maddeleri görüşülürken ortaya koyacağımız durumdur.

Tabii ki bu geçmişten alınacak değerlerin geleceğe taşınabilmesi için hâlin de değerlendirilmesi lazım, yani şimdiki durumun da değerlendirilmesi gerekmektedir. Şimdiki duruma baktığımız zaman, Türkiye Cumhuriyeti devleti, o tarih zinciri içerisinde ilk çağlardan itibaren başlayan, çağ açıp çağ kapatan büyük zaferlere imza atmış olan Türk milleti bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'ni çok büyük bir sıkıntı içerisinde kurabilmiştir. Altı yüz yıllık Osmanlı İmparatorluğu, 3 kıtada hükümrân olduktan sonra dağılmış, evli evine, köylü köyüne gitmiş, Osmanlı İmparatorluğunu kuran Türk milletinin ne toprağı kalmış ne yurdu kalmış ne yuvası kalmış ne devleti kalmış. İşte böyle bir ortamda, devlet kurma yeteneğı itibarıyla tarihte temayüz etmiş olan Türk milleti, kendiliğinden organize olmuş, bu organizasyon kapsamını milletin iradesine tabi kılabilmek için Samsun'dan başlayan bir yürüyüşle, Havza, Amasya, Erzurum, Sivas kongrelerinden sonra Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisini kurmuş, ortada devlet yokken Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi içinden bir hükûmet çıkararak Kurtuluş Savaşı'nı vermiştir. Şimdi bu değerlerin bu armaya yansması lazım.

Diğer taraftan, bu devletin çektiğı sıkıntılar hiç eksik olmamıştır. Kurulduğu andan itibaren isyanlarla karşılaşmıştır. Pek çok yerde isyanlar vardır. Bunları doğru bir şekilde analiz etmek gerekmektedir. Bu isyanlarla boğuşan genç cumhuriyet neticede doksan yıl ayakta kalmayı başarabilmiştir.

Şimdi, burada, bizi milletin ve devletin hâli itibarıyla sıkıntıya sokan pek çok sorun vardır ama bunlardan 2 tanesi çok önemlidir. Bunlardan bir tanesi, Türkiye bir ateş çemberinin içerisinde. Bu ateş çemberini hepimizin görmesi gerekmektedir. Etrafında kan, barut kokusu, kin ve intikam, nefret duygusu ve bunların etnik ve inanç temelinde körüklenmesiyle Orta Doğu'da ve oradan da dünyanın farklı ülkelerine taşınan terör faaliyetleri. Bunu Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz Büyük Ortadoğu Projesi'nin 21'inci yüzyılda uygulanması olarak görüyoruz. Büyük Orta Doğu Projesi'nin özünün de Birinci Dünya Savaşı sırasında Amerikan Cumhurbaşkanı Wilson Prensipleri'nden kaynaklanan, Wilson Prensipleri'ndeki Türkiye üzerindeki iki hedefin -o zamanki Osmanlı "Türkiye" olarak tanımlanıyor- gerçekleştirilmesi. Bunlardan bir tanesi Büyük Kürdistan'ın kurulması, diğeri Büyük Ermenistan'ın kurulması. Yüz yıl geçmiş, bu prensip geçmemiştir. Yüz yıl geçmeden önce Sevr Anlaşması'nda Osmanlı'nın mütarekeyle, Mudanya Mütarekesi'yle kabullendiğı birtakım -o zamanın ifadesine göre "Barış... Çözüm..." bugün de kullanılıyor- lafların arkasında Sevr Anlaşması'nı kabul etmiş, bu Anlaşma'nın 61 ve 62'nci maddeleriyle de Wilson Prensipleri çerçevesi içerisinde Büyük Kürdistan ve Ermenistan hayali oraya geçmiştir.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti devleti bu badireleri Lozan Anlaşması'yla yıkmış ve uluslararası kabul gören ve bunun müzisi olan ülkelere de varlığını, birliğini kabul ettirebilmiştir. Ancak sorun 21'inci yüzyıla kadar taşınmıştır, Türkiye aynı sorunla karşı karşıyadır. Aynı sorunla karşı karşıya olduğu projenin adı değişmiştir. O da Büyük Orta Doğu Projesi'dir. Büyük Orta Doğu Projesi kapsamında, Osmanlı coğrafyasında, bizim kültür ve medeniyet değerlerimizin altı asır boyunca hükümrân olduğu coğrafyada uygulanıyor bu proje. Tunus'la başladı, Libya'yla devam etti, Mısır'la devam etti, şimdi Yemen, Irak, Suriye. Bu projenin mimarları güya "barış, demokrasi ve insanlık" değerleriyle ortaya çıkmıştır. Yani insani değerlerle ortaya çıkmıştır. Tabii ki bu bir havuçtur, arkadan sopa gelecektir. Nitekim havuca düşen ülkeler arkadan sopayı ağır bir şekilde yemişlerdir. Bugün Libya dediğimiz ülke, 1974 yılında Türkiye'ye Kıbrıs Barış Harekâtı'nda açık çek veren ve tam destek veren bir ülke iken, Türkiye Cumhuriyeti devletin uçaklarına hava sahalarını yasaklamış olan, aşiretlerin birbirleriyle çatıştığı bir ülke hâline gelebilmiştir.

Bugün Mısır ile Türkiye kanlı bıçaklı olmuştur. Oysaki Mısır'da yaşayan insanlar -içinizde pek çoğunuz gibi ben de orayı bilen bir insanım- herkes kendisini bir şekilde Türk'le ilişkilendiren "Anam Türk, babam Türk" veya "Ebem Türk, dedem Türk" diyen bir toplum ile o devletin, o toplumun devleti ile Türkiye'nin arasında diplomatik ilişkiler dahi yoktur.

Yemen hepimizin türküler yakarak acı ızdıraplarımızı hatırladığımız bir ülkedir. Bugün Yemen dünyaya terör ihraç eden bir ülke hâline gelebilmiştir.

Irak kurulduğu tarih itibarıyla sınırları cetvelle çizilmiş bir ülke. Orayı mandası altına alan sömürgeci ülkeler çoğunluğunun aksine bir yönetim kurarak Irak'ı sürekli olarak sırat köprüsü üzerinde tutmuştur. Yani, Irak'ın popülasyonu itibarıyla, Şii, Kürt, Arap, Sünni Arap, Şii Arap gibi değerlerden en azı olan Sünni Arap'ı orada etkin ve hükümrân hâle getirmiş ki her zaman devrilmeye müsait bir ülke şekline dönüştürmüş, her zaman kendisine mahkûm bir ülke şeklinde inşa etmiştir.

Suriye aynı şekildedir. Suriye'de Nusayri kitleleri azınlık olmasına rağmen onlara iktidar sunulmuştur ve bütün bunların başına baktığımızda, Osmanlı'nın hükümrânlığına isyan eden Şerif Hüseyin'in çocukları buralara kral ilan edilmiştir.

Meseleyi bu açıdan görmemiz gerekmektedir. Bu açıdan baktığımızda meselenin bam teline geliyoruz: Türkiye, maalesef, Büyük Orta Doğu Projesi'nin eş başkanı gibi bir görevi kabul etmiş ve bugün de Sayın Cumhurbaşkanı hâlâ inkâr etmediğı bir durumda, bu Proje'nin içerisinde, ateş çemberinin içerisine Türkiye atılmıştır. O derecede atılmıştır ki "Suriye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 4

olaylarında bir adım önde olalım.” düşüncesi itibarıyla, Suriye’deki etnik çatışma, 2 milyona yakın insanın Türkiye’ye transferiyle Türkiye’ye taşınmıştır. Beş yıl sonra bu insanlar ne olacak? O kadar taşınmıştır ki, Türkiye Suriye’de yaratılmış olan IŞİD denilen bir belanın bertaraf edilebilmesi için PKK gibi Türkiye’nin can düşmanı bir terör örgütünü meşrulaştıran bir araç hâline getirilebilmiştir. Ve o kadar mesele ince ince dizayn edilmiştir ki bu süreç içerisinde hiç fark ettirilmeden, bazı gözlere, kalplere fark ettirilmeden, Kuzey Irak’taki birbirleriyle çatışmacı PKK ile Kandil aynı çizgi içine getirilebilmiş, Suriye’deki PYD unsurları Barzani’yle çatışma hâlinde veya anlaşılamama hâlindeyken onlar da bir araya getirilebilmiş ve hepsi topyekûn Wilson Prensipleri’ndeki Büyük Kürdistan, Sevr Anlaşması’ndaki Büyük Kürdistan ve PKK ve diğer bölücü unsurları parmaklarının ucunda oynatan küresel güçlerin istediği şekilde dizayn edilebilmiştir.

Şimdi, başka bir konu da “Armada millî birliği, bütünlüğü değerlendirsin.” kapsamında ifade edeceğimiz, bunun Türkiye’ye yansması kısmına geliyorum. Bu, tabii, Türkiye’yi de derinden etkilemiştir. Bundan sıyrılabilmek için cılız çabalar en tehlikeli oyunu Türkiye’ye oynatmıştır. En tehlikeli oyun da elinde silah olan terör örgütünün masanın başına oturtularak onlarla müzakere edilmesidir. Onlarla yapılan müzakere neticesinde Türkiye devlet olarak çok büyük badirelerin içerisine sürüklenmiştir. Hepsini bir kenara bırakıyoruz. “Analar ağlamasın.” diyerek dağdan indirilmesi planlanan PKK evet, dağdan inmiştir ama silahıyla beraber inmiştir. Dağdan mezralara, köylere, beldelere, ilçelere ve illere inmiştir. Oraya inen PKK kurumsal bir kimlik kazanabilmek için 2014 seçimlerinde etkin olduğu il, ilçe, belde ve köylerde adayları belirlemiştir. Gece silahıyla tehdit etmiş, gündüz külahıyla hükmetmiştir. Devletin yetkisinde olan, tekelinde olan hükümler hakkını paylaşılarak seçme ve seçilme hürriyetini ortadan kaldırmış, filanca filanca aday olacak, bütün herkes buna oy verecek demiştir. Böylece devletin mahalli idareler bölümünde kurumsal bir kimliğe sahip olmuş ama bununla yetinmemiştir. Devamında PKK gece silahıyla tehdit etmiş, gündüz külahıyla hükmederek şakır şakır “vergi” adı altında Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarından haraç toplamıştır, hâlâ toplamaya devam etmektedir. Bunu engellemek devletin hükümler hakkıyla ilgili bir durumdur, AKP bunu engelleyememektedir.

İki: PKK, hükümler olduğu alanlarda, yerlerde şakır şakır, PKK terör örgütüne, ikna ederek, zor kullanarak veya dağa kaçırarak asker toplamaktadır, adını da “asker” koymaktadır. Bu, devletin hükümler alanı içerisinde apayrı bir hükümler alanı tesis ederek ona silahlı güç yaratma amacına matuf bir harekettir. Hukuktaki adı “terör örgütüne eleman kazandırmak”tır. AKP Hükümeti, bu hükümler hakkının PKK tarafından kullanılmasına engel olamamaktadır.

Üç: PKK’nın bulunduğu bölgelerde, tekel olarak devlete tanınmış olan vatandaşların can ve mal güvenliğini koruma hakkını kullanamıyor, bunu PKK kullanıyor. Asayiş birimleri teşkil ediyor, jandarmasından, polisinden kimlik soruyor, Bingöl-Diyarbakır karayolunu 20 küsur gün ulaşıma kapatıyor, kaymakamlıkların etrafına hendekler çiziyor, mahallelerde gettolar oluşturmuş, buralara polis giremiyor, jandarma giremiyor. Diyarbakır’da, yeni duyduk, geçtiğimiz hafta polisin asayiş birimleri dağıtılmış, küçük birimler hâlinde diğer ilçelere verilmiş vesaire. Yani vatandaşın can ve mal güvenliğini korumak devletin tekelinde olan bir hükümler hakkı iken bu, PKK tarafından kullanılıyor.

Dört: Mahkeme kuruyor. Yine devlet tekelinde ve hükümler hakkının alameti olarak PKK, Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içerisinde etkin olduğu yerlerde “Devletin mahkemesine gitmeyeceksin, bana geleceksin.” diyerek mahkeme kullanıp yargı yetkisini kullanıyor. Devamında vali tayin ediyor, belediyelere eşbaşkan tayin ediyor, şehitlikler kuruyor, bayrak asıyor ve Türk Bayrağı’nı indiriyor. Şimdi böyle bir devlet hâline geldik, hâlimiz bu. Hâlimiz bu da, buradan çıkışı nasıl sağlayacağız?

BAŞKAN – Armayla çıkacağız.

FARUK BAL (Konya) – Bak, bazı, şimdi, kelimeleri ben özenle seçerek kullanırım da yine çok hafif kullanarak “Zübük” diye ifade edeceğim, bazı Zübükler de diyorlar ki: “16 tane Türk devletini temsil eden yıldızların yanına bir yenisini Kürt yıldızı olarak mı ilave edeceksiniz?” İşte, benim de sorgulamak için bu kadar anlattığım bu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bu nereden çıkıyor ya?

FARUK BAL (Konya) – Bilmiyorum işte, ben size veriyim.

Efendim, biz şimdi bu kanunu görüşüyorsak bu kaygıları dile getireceğiz. Öyle değilse... Öyle olmaması için göğsümüzü siper edeceğiz, çalışacağız da öyle bir ihtimal de varsa bunu bertaraf edeceğiz. Bunun için anlatıyorum bunları. Dolayısıyla, değerli arkadaşlarım, bu önemli bir kanundur, bu önemli kanun çalışmasının önemine müteneasip bir derinlikte meselenin tartışılması gerekmektedir.

Genel olarak benim ifade etmek istediğim hususlar bunlardır ama bunu aceleyle getirmenin bir anlamı yoktur. Hepimiz biliyoruz, acele eden ecele gider. Böyle bir riski vardır Türkiye’nin, böyle bir geçmişi vardır Türkiye’nin. Bu hâlden bizi çıkarabilecek pozitif idealleri, toplumun her kesimini kucaklayan pozitif idealleri yansıtabilecek bir armaya ihtiyacımız vardır. Bu kanun teklifini veren arkadaşlara teşekkür ediyorum ama bu hâliyle bu kanun teklifi eksiktir. Bu eksikliklerin tamamlanmasını, isterseniz birkaç cümleyle anlatayım, daha sonra da maddeleri geldiğinde...

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Kanunun içine girmeyelim de, şimdi Zeynep Hanım geldi...

FARUK BAL (Konya) – Dışından dolaşarak Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 5

BAŞKAN – ...isterseniz ona bir söz verelim.

FARUK BAL (Konya) – Verin, verelim ama benim bitsin, bir daha söz almak istemiyorum da onun için.

Bitiriyorum.

BAŞKAN – Peki.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, özetleyerek ifade ettiğim bu hususu dile getirirken Osmanlı armasının nasıl kabul edildiğini arkadaşlarımız incelemiştir. Osmanlı Devleti o kadar büyük imparatorluk kurmuş, çağ açmış, çağ kapatmış, İstanbul’u fethetmiş vesaire ama arma aklına gelmemiş. Osmanlı padişahlarından Abdülmecit’e, sanıyorum, İngiltere Hükûmeti bir nişan verir ama İngiliz geleneğine göre her devlet temsilcisine verilmiş olan nişanın karşılığı olarak o devletin armasının İngiltere’de bir kiliseye asılması gerekir. Osmanlı Sultanı’na nişan verilmiş fakat Osmanlı’nın arması yok. Bunun üzerine kolları sıvar Kraliçe, Osmanlıya bir tane arma yaptırmaya kalkar. Bir İngiliz oralarda arma okulu falan varmış, arma yapımcısını görevlendirir, bu adamcağız çalışır, çabalar, bir Osmanlı arması yapar, getirirler, Osmanlı Sultanı’na sunarlar, “Bu sizin armanız olacak, bir bakın.” der. O da bakar, eder, düzeltir veya düzeltmez, neyse, “Tamam, olmuş.” der. İşte Osmanlı arması budur.

Yani şunu anlatmak istiyorum: Biz Türk milleti olarak tarihi yapmışız, yaratmışız ama yazmamışız. Şimdi burada tarihî olaylarla ilgili bir durum yapıyoruz, bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bunun tarihî derinliğini mutlaka ve muhakkak bilim adamlarından oluşan bir heyet tarafından incelemeliyiz, eksiğini bırakmamamız lazım, yanlış olmaması lazım. Bunun için Komisyon üyelerinin, şahsen benim, diğer arkadaşlarımı şey yapamam, böyle bir derinliğim yok. Bir bilim heyeti tesis ederek armaya yansıyacak millî ve manevî değerleri tarih zinciri içerisinde, tarih sahnesine çıktığımız ilk andan itibaren, bugüne kadar özümsetmemiz lazım, belirlememiz lazım. İkinci olarak da ikinci bir heyetle bunun armaya motifler hâlinde yansımaları sağlamamız lazım. Bunun için de eğer bir tartışma olacaksa bir alt komisyon kurulup daha sağlıklı bir karar verilmesi gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bal.

Buyurun Zeynep Hanım.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Kısa bir özet yap kanunla ilgili.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Tabii, aslında, metin tüm arkadaşların önünde olduğu ve okuma fırsatını buldukları için ben bu arma teklifinin mantığı üzerine sizlere bilgi vermeyi daha uygun bulurum. Bu çerçevede baktığımızda, bugün, günümüz dünyasında bunu geçmişle de bağlantılayarak ifade etmek mümkün ama içinde yaşadığımız dünyada Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin şu anki konumlanışına baktığımızda, dünyada devlet arması olmayan sadece iki ülkenin olduğunu görüyoruz. Biri Türkiye, diğer Dominik Cumhuriyeti. Ve bir diğer husus da devlet armasının günümüzdeki işlevi nedir -ki tarihsel bağlamında da bu uzun yüzyıllardır dünyada böyle, bizim ülkemizde de kökü, malum, biraz önce ifade edildi, Abdülmecit’e dayanıyor- devletlerin millî kimliğini tanımlayan iki temel unsurdan biri yani herhangi bir devleti isim olarak veya bir kavram olarak zikrettiğimiz zaman iki unsur üzerinden devletler âdeta cisimleşiyorlar, biri bayrakları, diğeri armaları ve böyle baktığımız zaman aslında Türkiye Cumhuriyeti devletinin cisimleşmiş hâli diyebileceğimiz iki temel unsurun yani yüzde 50’sinin, yarısının, ikinin, birinin olmadığını görüyoruz ve bunun nedensellik ilişkilerine bakıldığında da, aslında Osmanlı Devleti döneminde var olan armanın cumhuriyetle birlikte bir yönetsel değişiklik yaşanması çerçevesinde ilga edildiğini ancak diğer taraftan, belki o dönemin şartları çerçevesinde geçmişe dönük belli sembollerin... Çünkü devlet dediğiniz zaman sahip olduğunuz tüm sembollerin, tüm kültürel unsurların o armada bir şekilde vurgulanması icap ediyor ve böyle bakıldığında, cumhuriyet bu çerçevede, o dönemin koşulları ile de konuyu değerlendirsek böyle bir tercihte bulunmamış. Sadece bir defa, bir arma yapılsın diye, üstelik Mustafa Kemal Atatürk’ün inisiyatifiyle bir teklif var, o çerçevede de bir çalışma yapılıyor. O çalışma da hiçbir şekilde hayata geçmediği için o gün bugündür ülkemiz devlet arması olmayan ve bu eksikliği kamu kurumlarından pasaportlarımıza kadar hayatın her alanında yani bireyin hayatına da, kurumların hayatına da dokunan bir biçimde yaşayan bir devlet olma sıfatını muhafaza ediyor ve bu muhafaza ediş şüphesiz ki olumlu ve doğru bir muhafaza ediş olarak değerlendirilemez. Yani bir devlet düşünün ki büyükelçiliklerinde devletini sembolize eden bir sembolü olmasın ya da aşağı yukarı 80 milyonluk bir ülke düşünün ki vatandaşlarının pasaportlarının üzerinde devletlerini, nereye, kime, hangi devlete ait olduklarını ifade eden bir sembollerini olmasın ve bu şekilde on yıllar boyunca hayat süregelsin, devam ettirilsin. İşte günümüze geldiğimizde böylesine köklü bir tarihsel geçmişe sahip bir devletin, bir kültür ve tarihsel mirasın temsilcileri olarak bizim bu durumu devam ettirmemiz de benim ve bu teklifi sunan arkadaşlarımızın kanaatince doğru ve savunulabilir bir durum değil.

Bu çerçevede tarihsel mirasımızın bütün unsurlarına ve keza, bugünkü Türkiye’nin, yeni Türkiye’nin bütün kodlarına da sahip olan, hani eskilerin deyişiyle “efradını cami, ağyarını mâni” diyebileceğimiz nitelikte, kapsayıcı, tarihsel mirasımıza ve yarınlara dönük perspektifimizi kendi bünyesinde barındıran bir sembol üzerinden kendisini tanımlayan bir devlet olmaktan daha tabii, daha olması gereken bir husus yoktur diye düşünüyorum. Özellikle dünyadaki konumlanışımıza

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 6

baktığımızda da zaten mevcut durumun savunulabilir ya da devam ettirilebilir bir durum olmadığını açıklıkla görmek ve göstermek mümkün. Yani hani bütün dünya yanılıyor, sadece Türkiye doğruyu bulmuştur, ne gerek vardır bir devleti temsil eden bir sembole demenin çok mümkün olduğu kanaatinde değiliz.

Bu çerçevede biraz önceki değerli milletvekilimizin de ifade ettiği hususları da bize göre kapsayacak bir biçimde zaten teklifimiz Komisyonumuzda oylandıktan sonra ve inşallah, ben bu 24'üncü Döneme yakışan bir faaliyet olacaktır diye düşünüyorum ve 24'üncü Dönem milletvekillerinin, 24'üncü Dönem parlamenterlerinin bu teklife imza atması için ve önümüzde 7 Haziran tarihinin de açıklıkla var olduğunu düşünecek olursak bunu ivedilikle bu dönem içerisinde Parlamentomuzdan çıkaracak nitelikte yani tırnak içerisinde, konuyu sündürüp, uzatıp, döneme yetişmemesiyle nitelenecek tutum alışlar değil, yetişecek türde bir tutum alışın da Komisyonumuz tarafından gerçekleşmesinin şüphesiz ki teklif sahibi milletvekili ve diğer teklif veren milletvekili arkadaşlarımız adına da Komisyonumuzdan rica ettiğimi ifade etmek isterim.

Diğer taraftan, bu teklif yasalastığı takdirde zaten bir komisyon kurulacak ve Parlamentodaki çoğulcu temsili... Ki bu aslında sadece Parlamentodaki çoğulcu temsil değildir, milletin temsidir, milletin hemen hemen bütün renkleriyle temsil edilebildiği bir Parlamento söz konusudur ve bu çerçevede bütün partilerden katılacak milletvekillerinin içerisinde görev alacağı bir komisyonun oluşturulması ve bu milletin temsilcileri üzerinden de aslında temsil ettikleri büyük bütünün tercih ve beğenilerini kendi üzerinden ortaya koyabilecek nitelikte bir komisyonun oluşturulacağı da açık bir gerçektir ve bu Komisyon da şüphesiz ki sadece kendi başına, tırnak içerisinde, kendi kafasına güzel geleni yapmak adına bir çalışma yürütmeyecektir. Yine, teklifte belirtildiği üzere çalışma yol ve yöntemlerini de oluşturulacak komisyon kendisi belirlemek suretiyle ve tüm uzmanlardan, akademisyenlerden hizmet alma imkânı da bu teklifle sunulmuştur ki bu çerçevede -bir örnek olsun diye söylüyorum, buna dahi imkân vardır- örneğin bir yarışma açılabilir, komisyon eğer oluşur ve kendisi uygun görürse. Bu yarışmaya katılımlar çerçevesinde bir jüri oluşturulur. Hem konunun uzmanları yarışmaya katılabilir hem de konunun uzmanları sadece parlamenterlerle sınırlı kalmaksızın jüride de yine uzmanlara yer verilmek suretiyle bu armanın çoğulcu ve uzman desteği alınarak oluşturulması mümkün olacaktır. Ondan sonraki aşamada -ki bunun için üç ay süre öngörülmüştür, yeterli olduğu kanaatindeyim- ondan sonra da yine Genel Kurulda bu sefer de tüm milletvekillerimizin, tüm Parlamentonun onayına sunulmak suretiyle parlamenter temsilin bu seçimde en üst seviyede yer alması sağlanmakta, hem uzman katkısı hem de parlamenterler üzerinden siyasal temsilin ve toplumun katkısıyla alınması öngörülmüş olup bu ciddiyetle bir devleti inanıyorum ki uzun yıllar temsil edecek, bir devletin hükmi şahsiyetini ifade edebilecek seviyede bir sembolün bu şekilde tespit edilmesinin de doğru bir yaklaşım olduğunu ve mevcut durumun da devam ettirilmemesi yönünde ivedilikle tutum alınmasının da bir o kadar doğru bir tutum olduğunu düşünüyorum. Bunun dışında da herhangi bir soru gelirse değerli Komisyon üyelerimizden, teklif sahibi ve diğer teklifi sunan milletvekilleri adına da ifade etmekten memnuniyet duyacağımı belirtirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Zeynep Hanım.

Uğur Bey, buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Şimdi, ben de genel gerekçeye ayrıntılarıyla baktım, evet, gerekçedeki şeylere katılmamak mümkün değil genel anlamda. Evet, bu konuda, gerekçeye bakınca öğrendim iki ülkede eksiklik var diye ama tabii, bir ulusal armanın oluşturulmasında muhalefet ve iktidar ayrımının olmaması gerekir. Burada ortak bir konsensüs olması gerekir ama burada gördüğüm kadarıyla bir siyasal parti grubu yok. Bir kere burada temel bir...

BAŞKAN – Gelseydi...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Çağrı yapılmış ama...

BAŞKAN – Ona da mı ben karışacağım canım...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ulusal arma, bir ulus devleti, üniter yapıyı simgeleyen en önemli semboldür bayrakla beraber. Demin Sayın Milletvekili söyledi, evet, iki temel unsurdan biri olmalıdır. Bunlardan bir tanesi 1927'de dile getirilmiş ama resmîleştirilmemiş. Bu konuda bir eksiklik var gibi gözüküyor ama cumhuriyeti kuranlar her şeyi yapmışlar, demek ki bu konuyu da atlamışlar. Yani eğer bugün bu ülkede bu ortak konsensüsü sağlayamıyorsak... Ki kanuna baktım ayrıntılı maddelerine, maddelerde, evet, eşit temsil anlamında komisyonlarda o yapıyı oluşturabilecek bir ortak konsensüs amacı var, bu güzel. Yani en azından muhalefeti, iktidarı yok ama geline nokta bu dörtlü ayakta, dörtlü Parlamento grubu içerisinde bir ayak eksikse bir kere o konsensüsü baştan sağlayamıyoruz Hocam yani bu konuda ortak bir konsensüs yok, öyle gözüküyor. Yani bu aynı zamanda, demin Sayın Milletvekili söyledi, 24'üncü Dönemin bir girişimidir ama buradaki sürelerle baktığımız zaman kanunlaşması ve Meclisten geçmesi muhtemelen 25'inci Döneme kalacaktır yani bu dönem içerisinde... O bir ihtimal dâhilindedir ama yani üç ay, dört ay eğer süreler azami ölçüde kullanılacaksa, Parlamentonun Meclis aritmetiğine, takvimine baktığımız zaman, bu çok zor bir gündem olabilir diye gözüküyor.

Biz bu armanın içerisinde cumhuriyetin kurucu unsurlarının, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere cumhuriyeti kuran unsurların mutlaka olması gerektiğini, geçmişle geleceği bir anlamda birleştirebilecek ve ülkenin ulus

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 7

devlet kimliğini ortaya koyacak, üniter devlet yapımızı asla tartıştırmayacak bir armanın olmasını cumhuriyeti kuran bir partinin milletvekili olarak, ben Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün milletvekili olarak söylüyorum. Burada herkesin onun milletvekili olduğuna inanmak istiyorum. O anlamda bununla oluşturulacak olan bilimsel komisyonun da ayrıntılı olarak bunları iyi değerlendirmesi gerektiğine inanıyorum.

Bugün, demin Sayın Faruk Bal söyledi. Cumhuriyet sınırları içerisindeki yani Misakımillî sınırları içerisindeki bir ilçede bugün –adını da vereyim, Cizre’de- Türk Bayrağı’yla caddede gezme cesareti herkesin gösterebileceği bir cesaret değildir, öyle görüyorum. Geçen aylarda, iki ay evvel Hakkâri Yüksekova’da bizim de bir hemşehrimiz, bir çocuğumuz, 3 kişiyle beraber, arkalarından, enselerinden kurşun sıkılmak suretiyle şehit edildiler. Başbakan ertesi gün açıklama yaptı failleri bulduk diye. Soru sordum, Meclis Genel Kurulunda konuştum failleri bulundu mu diye; inşallah bulunmuştur, bulunup bulunmadığı konusunda da tereddütlerimiz var yani o konuda da ciddi anlamda sıkıntılarımız var. Biz bu konudaki armanın, biraz önce de ifade ettiğim gibi cumhuriyetin sembolü olan bayrakla beraber armanın da yine aynı nitelikleri sağlayan, cumhuriyetin biraz önce de ifade ettiğim gibi değişmez niteliklerini asla tartışmayan, siyasi kimliklerimizin ötesinde hepimizin ortak paydası olan, baktığımız zaman, evet, bu bizim Türkiye Cumhuriyeti devletimizi temsil ediyor, bizi temsil ediyor diyebileceğimiz, içinde hinoğluluk olmayan yani başka işler aramadığımız, gerçek anlamda bizim cumhuriyetimize, bizim devletimize yakışır bir arma olmasını istiyoruz. Bu konuda da parti olarak gerekli katkıyı sağlayacağız. Biraz sonra arkadaşlarımız da gerekli görüşleri ifade ederler ama biraz önce de ifade ettiğim gibi bu ortak konsensüs bizim geleceğimizle geçmişimiz arasındaki köprüde herhangi bir muhalefet ve iktidar ayrımı, bu konuda herhangi bir kaygıyı taşımadan ortak bir hedefe kilitlenme olmalıdır. Bu konudaki düşüncem benim bu.

Biraz önce Nevzat Bey ifade etti, çünkü bu arma böyle on yıl sonra, yirmi yıl sonra, otuz yıl sonra değişebilecek olan bir yapı değildir. Eğer bizim cumhuriyetimiz ilebet payidar kalacaksa çok ayrıntılı bir tartışma yapılmalıdır, gerekirse bir alt komisyon mutlaka kurulmalıdır. Geçmişle gelecek arasındaki köprüyü kurma açısından bilim adamlarından, tarihçilerden, özellikle cumhuriyet dönemi tarihçilerinden yararlanılmalıdır. Bu dönem moda oldu biliyorsunuz yani özellikle fonlarda bile, arka taraflarda bile fotoğraflarda devletin en üst düzeyinde olan kişiler Atatürk'ün fotoğrafını özellikle göstermiyorlar. Ben Paris'teki açıklamada Sayın Başbakana baktım, özellikle sadece Türk Bayrağı var, Cumhurbaşkanlığı bir açıklama yaptı, arka tarafta Atatürk'ün fotoğrafları yok. Bu basit bir tesadüf olamaz Hocam. Yani biz eğer cumhuriyetin kurucu unsurunu inkâr ediyorsak, cumhuriyetin ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, yok efendim, işte, yarın bir gün bunlar dizayn edilecektir, böyle diyorsak bunu kabul etmek mümkün değildir. Benim şahsi kanaatim, bu armanın içerisinde esas cumhuriyetin sembolü Gazi Mustafa Kemal Atatürk mutlaka olmalıdır. Genelkurmay bile, Jandarma Komutanlığı bile, Atatürk'ün ordusunun komutanları bile kendi armalarından Atatürk'ü çıkarttıkları bir dönemde onun Meclisi, onun kurucu Meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi “Kral çıplak!” demelidir diye düşünüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Şimdi, dünyadaki uygulamalara baktığımız zaman o ülkenin liderlerinden ziyade bir figürle bu ifade ediliyor, kimisi çift kartal, kimi tek kartal, kimisi, kuzu var mı bilmiyorum ama, mesela değişik şekillerde yapılabiliyor. Dolayısıyla, mesela bu gördüğünüz şeyler, şunlar, bakın, şu gördükleriniz, üç beş de a harfinden alınmış bir pasaj. Dolayısıyla, yani, tabii ben karışmam ama herhâlde bir kişi figürü pek olmaz gibi geliyor bana yani konu Atatürk'le alakalı bir mesele değil tabii. Neyse, o konuşulur.

Nevzat Bey, buyurun, söz sizde.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten keşke böyle bir çalışma, örneğin yasama döneminin başında yapılabilmiş olsaydı, hatta çok daha önceki dönemlerde başlatılmış olsaydı çünkü dünyayı gezen insanlar olarak bütün ülkelerde bu tür armalarla karşılaşıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin de böyle bir arması olması gerçekten uygun olur, bu benim samimi görüşüm. Ancak bu arma, Türkiye Cumhuriyeti'nin arması, müşterek olmalı, herkesi kucaklamalı, efendim, herkesi temsil etmeli. E şimdi bunu, bu teklifi veren arkadaşlarımız da ifade ettiler, biraz önce Zeynep Hanım da ifade etti ama teklife bakıyoruz, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin imzasıyla geliyor. Eğer böyle bir niyet var ise örneğin gruplarla görüşülür, gruplarla bir mutabakat sağlanır ve gerçekten -devlet hepimizin devleti- böyle bir arma için ortak teklif de verilebilirdi. Yani burada âdeta sanki bir ön alma, öncelik alma gibi bir gayreti görmüyor değilim.

Şimdi, bir de tabii, şu hususu eleştireceğim: Yani o kadar önemli gündem maddeleri yaşandı ki bu ülkede, Anayasa Komisyonunu birebir ilgilendiriyordu. Yani bu sözü biraz önce, Sayın Başkanım, sizin ifadeniz üzerine yani “Ben elimden gelen gayreti gösterdim.” demenize rağmen söylemem aslında bazı mecralara bu mesajı vermek maksadıyladır. Bu memlekette yargı bağımsızlığı, dokunulmazlığı, hâkim teminatı gibi hususları Anayasa'sına geçirmiş bir devlet, bir hukuk devletinden bahsediyoruz ama Anayasa Komisyonundan kaçırarak HSYK Kanunu'nda, Yargıtay Kanunu'nda vesaire

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 8

değişiklikler yapıyoruz. Biz Milliyetçi Hareket Partisi milletvekili olarak, sanıyorum, Cumhuriyet Halk Partisinde. O zaman, tali komisyon olarak görüşelim diye müracaatta bulunuyoruz, bu da uygun görülüyor ve aradan aylar geçiyor, yani bir buçuk yıl mı, üç yıl mı, onun çok önemi yok ama Anayasa Komisyonu, seçimlere beş ay kala böyle bir hususla görüşmek üzere toplanıyor. Yani hakikaten bu manada üzülelim mi, sevinelim mi, ben kararsız durumdayım.

Şimdi, Türkiye'nin tabii şu anda çok ciddi sorunları var yani siyasi sorunları var, sosyal sorunları var, kültürel, ekonomik sorunları var, efendim, terör meselesi var. Yani bunlar hangi partiden olursak olalım, hiçbir milletvekilinin yadsıyamayacağı şeyler. Bu meselelerin çözümü için, tedbirler üretmek yerine âdeta gerçek gündemi karartmak için, gerçek gündemi değiştirmek için bir teklif veriliyor "İşte, gelin kardeşim, arma yapalım." şeklinde ve bu açıkçası suni bir gündem maddesi şeklinde algılanmasına da sebep oluyor. Niye bunu böyle söylüyoruz arkadaşlar? Çünkü on iki yıllık AKP iktidarı döneminde biz şu sözleri çok sıkça duyduk: "Devlet küçültülmeli." dendi. Evet, devlet fiziken büyüdü ama itibarı küçültüldü Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde. Devlet ve millet olguları birbiriyle çatıştırıldı, sanki bizim kültürümüzde, devlet kültürümüzde devlet ve millet birbirinin hasmıymış, alternatifiymiş gibi bu kavramlar üzerinde bir çatışma yaratıldı. Yani bir kere daha söyleyelim: Devletsiz millet, çatısı olmayan dört duvar, milletsiz devlet de bir kameriye gibidir. İkisi birbirinden ayrılmaz, ikisi birbirini tamamlayan unsurlardır ama Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde bu kavramlar üzerinden çok ciddi çatışmalar yaşandı, kutuplaşmalar yaşandı. Ayrıca, biz bunları her söylediğimizde "Devleti kutsuyorsunuz." dediler. Yani Türkiye Cumhuriyeti, Türk milletinin kültüründe zaten bir "ebet müddet devlet" ülküsü vardır. Yani bütün bunlar hafife alındı, devlet kurumları birbirine düşürüldü, yargı yasamayla, idare yasamayla, yargıyla çatıştırıldı. Bütün bunlar hiç olmamış gibi, şimdi bir arma çalışması yapalım, devletin itibarında bir noksanlık var, görünümünde, tezahüründe bir noksanlık var, bunu giderelim gibi bir çalışmayla geliyor.

Şimdi, arkadaşlar, şimdi öyle bir dönemde yaşıyoruz ki, basına öyle görüntüler servis ediliyor ki bir ak saray gördük, bir kaçak saray gördük. Yani insanların âdeta yiyecek ekmek bulamadığı, işsizlikle haşır neşir olduğu bir ortamda milyar dolarları bulan harcamalar yapıldı. Sonra birkaç gün önce yine bir fotoğraf servisi yapıldı. Sanıyorum Mahmud Abbas'ı karşılayışında Sayın Cumhurbaşkanı her merdivene 16 Türk devletini temsil eden bir asker kıyafeti koydu, giyinmiş askerler koydu. Yani şimdi sultan var, şaşaa, debdebe, lüksüyle saray var, herhâlde sultanın tuğrası eksik, onun için çalışma yapıyoruz gibi bir kanaat oluşmaya başladı şimdi bende.

BAŞKAN – Yani o 16 asker uygulaması yanlış mı oldu?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bizim söylemek istediğimiz...

BAŞKAN – Hayır, ben öyle anladım da yani onun için sordum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Düzeltelim...

BAŞKAN - Basın var çünkü içeride, şey olmasın diye...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Tamam Sayın Başkan, sordunuz düzeltelim. Bizi bu meseleler asla rahatsız etmez. Bizi asıl rahatsız eden şu: "Tarihimizle yüzleşiyoruz." deyip Türk tarihini lekelemeye çalışanların, şimdi böyle bir fotoğrafla riyakârlığa soyunmuş olmasıdır.

BAŞKAN – Yok öyle bir şey.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bizi rahatsız eden budur.

BAŞKAN – Niye öyle olsun yani?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, arma çalışması yapalım.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bu söylenen Cumhurbaşkanlığına hakaret olmuyor mu Sayın Başkan?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ee, müsaade edeceksiniz arkadaşlar.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Cumhurbaşkanına hakaret etmek hiçbir milletvekilinin...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, hayır... Bir saniye efendim...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bu olmaz!

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Cumhurbaşkanı kutsal bir şahsiyet değildir ve millet iradesi...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hakaret olmaz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Müsaade edin...

BAŞKAN – Bir saniye...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Millet iradesinin üstünde de hiçbir mevki, makam yoktur.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Cumhurbaşkanı millet iradesiyle gelmiştir.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Cumhurbaşkanı da Cumhurbaşkanı gibi davranacaktır.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hakaret edemezsiniz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Cumhurbaşkanı da, Başbakan gibi, Hükümet başkanı gibi davranıyor.

BAŞKAN – Nevzat Bey, konuya gel, konuya!

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Müsaade edin konuyu tamamlayayım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 9

BAŞKAN – Konuyu tamamlayın.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Söz aldığınızda bana cevap verirsiniz. Bana söz aldığınızda cevap verirsiniz arkadaşlar.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Sözüünüzü geri almanızı talep ediyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sözüünüzü geri almıyoruz efendim, sözüümü geri almıyorum.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Böyle şey olur mu?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bu çalışmanın daha uygun bir zamanda yapılması gerekiyordu. Söylüyorum, yani şimdi bu zamanı -biraz önce Uğur Bey de söyledi- bu takvimi bilmeyen yok. Yani hazırda seçim olacaksa, aşağı yukarı en geç mart sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarını askıya alacak demektir, ara verecek demektir. Yani dolayısıyla bu çalışmanın nihayete ermesi, sonlanması mümkün gözüküyor. Burada o zaman başka bir amaç var. Nedir amaç? Osmanlıca üzerinden bir siyasi istismar konusu yaratılması. Osmanlıca üzerinden Osmanlıyı sevenler-sevmeyenler gibi bir kutuplaşma, bir ayrışma yoluna tevessül edildi. Şimdi, herhâlde bu tartışmalar içerisinde Osmanlı arması gündeme gelecek, başka hususlar gündeme gelecek; yeni kutuplaşmalara, yeni tartışmalara sebep olunacak. Bundan dolayı bu arma meselesinin bugün gündeme gelmesini hem yersiz buluyorum hem de manidar buluyorum. Yeni bir siyasi istismar alanı açılıyor diyorum.

Şimdi, bir de şu husus var tabii: Yani özellikle bölücü terör örgütü PKK’nın da bölgesel flamalar, armalar, bayraklar istediği bir dönemde bu tartışmalar yaşanıyor. Yani acaba şu mu yapılmak isteniyor? O bölgelerde Türk bayrağını astırmakta sıkıntı çeken, Türk bayrağının gönderden indirilmesine naçar kalan bir Hükûmet, acaba onu kabul ettiremiyoruz da bu devlet armasını falan mı kabul ettirelim olayı içerisinde?

BAŞKAN – Nevzat, bayağı kuşkucu olmuşsun. Ne alakası var bunların? Yapma bunları ya!

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, evet, sayenizde, sayenizde Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yapma Allah’ını seversen ya! Ama bu kadar da yani...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – “Bir devlet düşünün ki temsil eden bir arması olmasın.” dedi Zeynep Hanım. Doğrudur, hakikaten keşke böyle bir arma bugüne kadar yapılmış olsaydı. Ama “İki unsurdan biri arma” dedi. “İkincisi” dedi... Öyle değil mi Zeynep Hanım, yanlış anlamadım? Yani “Biri bayrak, biri de arma.” dedi. Ama arkadaşlar, arma için bu kadar hassasiyet gösterirken o bayrağın gönderden indirilmesine niye bu Hükûmet yeterli sertlikte bir tepki vermedi?

BAŞKAN – Yaptı, yaptı. Olur mu öyle şey?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani bunları da sorgulamamız lazım. Bu hususlarla birlikte bu meseleye bakmak lazım.

Ben şu kadarını söyleyeyim, biraz da hiciv dolu bir cümle: Milletın kardeşim, devletin armasına yahut armaya ihtiyacı yok, milletin karnını doyuracak sarmaya ihtiyacı var. Ha, bunun için...

BAŞKAN – Sarmamız var da armamız yok! Sarma var...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bunun için şu aşamada yapılacak şey, milletin gerçek gündemiyle meşgul olmaktır.

Arma meselesiyle ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi kendisinden eğer bir katkı beklenir ise dediğimiz gibi bu katkıyı vermeye hazırdır. Ancak yeter ki niyetler halisane olsun, çalışmalar halisane olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birinci katkıyı kanunun kabulünde bekliyoruz.

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, şimdi aslında Anayasa Komisyonunun gündemi keşke bu arma değil de önümüzde yaklaşan seçimler sebebiyle yüzde 10’luk seçim barajı olsaydı. Yani ülkenin sıcak gündemi şu anda armadan ziyade gerçekten temsilde adaleti sağlamak açısından seçim barajının makul seviyeye indirilmesidir. Dolayısıyla onunla ilgili verdiğimiz birçok teklif var ancak Anayasa Komisyonu her nasılsa gündeme almıyor ama bunu apar topar hem de “Devlet arması” denilen bir şey ne yazık ki Hükûmet tasarısı olarak değil bir arkadaşımızın kanun teklifi olarak buraya getiriliyor.

İkinci bir husus, ben 15 Aralık tarihinde Cumhurbaşkanlığı forsu ve arması hakkında kanun teklifi vermiştim bu kanun teklifinden daha önce. Bu, her nasılsa İçişleri Komisyonuna havale edildi. Öncelikle de bu teklif birebir ilgili olduğu için bununla birleştirilmesi gerekir, birleştirilerek görüşülmesi gerekir diye düşünüyorum ama her nasılsa Meclis Başkanı bunu İçişleri Komisyonuna havale etmişti.

Ne demiştik o teklifte? Mevcut Cumhurbaşkanlığı forsuna ilişkin bir kanun olmadığı için Sancak Talimatnamesi’nde düzenlenen bir husus var orada, Türk Bayrağı Tüzük’ünde daha doğrusu, 28’inci maddede, şekline ilişkin. Biz orada 16 Türk

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 10

devletini temsil eden yıldızların 17'ye çıkarılması ve tarihte kurulan özbeöz Türk devleti olan, Türk devleti olduğu konusunda herhangi bir tartışma olmayan Safevi devletinin de, 1500 yılında kurulan Safevilerin de bu yıldızlara eklenmesi yönünde bir kanun teklifi vermiştik. Dolayısıyla birebir ilintilidir, birleştirilmesi lazım.

Gelelim bu kanun teklifine... Şimdi, teklif sahibi arkadaşımız, değerli milletvekili arkadaşımız izah etti. Efendim, işte, ülkelerin pasaportunda ülkeyi temsil eden bir arma, bir işaret yok mu? Var sayın milletvekilim. Türkiye Cumhuriyeti'nin arması ay yıldızlı şanlı al bayraktır ve pasaportumuzda da, her yerde de o var.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – İşte mecburen, boş kalsın diye konuluyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Dolayısıyla öncelikle bayrak, bayrağa hassasiyet, bayrağı korumamız lazım.

İki, burada bir başka sıkıntı çıkacaktır Sayın Başkanım. Şimdi bu Türk Bayrağı Tüzük'ünde şu anda kullanılan Cumhurbaşkanlığı forsu var. Cumhurbaşkanı, devletin başı sıfatıyla onu kullanıyor. Yarın siz devlet arması yaptığınız anda “Ben devletin başıyım, devleti temsil ederim. Dolayısıyla bu armayı kullanacağım.” diyerek mevcut forsu kaldırabilir. Sonradan çıkan bir kanun, elbette ki kanun, tüzükten kanunlar hiyerarşisinde, normal hiyerarşide daha üstte olduğu için dolayısıyla bu uygulanacaktır. Dolayısıyla da efendim, ilk olarak 1922'de Atatürk tarafından İzmir seyahatinde kullanılan bu mevcut Cumhurbaşkanlığı forsu da zımnen ilga edilmiş olacaktır. Böyle bir şey düşündünüz mü bilmiyorum ancak sanki Atatürk'ün sembollerinin yok edilip yerine herhâlde eski Osmanlı tuğrası benzeri bir şey getirilmek isteniyor diye düşünüyorum.

Yani bu arma nasıl bir şey olacak? Efendim, elbette ki kanun teklifine baktığımız anda, bütün siyasi partilerden, her birinden 3 üye verilecek. İşte, gayet demokratik bir komisyon kurulacak. Ancak “Dörtte 3'üyle toplanır, üyelerin salt çoğunluğuyla karar verilecek.” deniliyor. Sonuçta, demek ki iki siyasi parti yani birisi katılmasa, bir siyasi partinin 3 üyesi iki siyasi parti burada karar verebilecek. Dolayısıyla çok farklı bir şey olacak. Dolayısıyla milletin, devletin bütün unsurlarının değil ancak belli bir bölümünün isteği. İşte efendim, “Biz öyle bir komisyon kurduk ki her siyasi partiden ortak, aynı sayıda, eşit üye aldık; bu da böyle bir karar verdi.” diyerek kamuoyunda da...

BAŞKAN – Yani 12'nin 9'u gelecek.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – 9'u gelecek, 6'sıyla karar verecek. Dolayısıyla 6 üyenin...

BAŞKAN – Yani oy birliği şartını orada nasıl yapacaksınız? Diyelim orada...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Orada 6'sıyla karar vereceksiniz. En azından, eğer burada hakikaten millî birlik düşünülüyorsa, gerçekten devletin arması oluşturulmak isteniyorsa, o zaman burada dörtte 3'üyle toplanıp, dörtte 3'üyle en azından karar vermek. Yani nitelikli bir çoğunlukla böyle bir karar verilmesi lazım; aksi takdirde Osmanlı tuğrası benzeri bir şey çıkar. Onun da altına şey yazalım: Sayın Başkanım “Padişahım, çok yaşa.” yazalım, onu da kaçak sarayın kapısına asalım. Yani bu iş buraya gidebilir, endişelerimiz var.

Şimdi, en son işte, Muhafız Alayının kılıç kalkanla falan filan, garip kostümlerle yabancı devlet erkânını karşılaması konusundan sonra, o da her sabah “Padişahım, çok yaşa!” diye karşılama töreni yapsın. Yani buraya gidiyor, komik bir duruma düşüyoruz.

Devlet arması gereksiz mi? Şu aşamada bunun saikini ben anlayamıyorum. Yani böyle bir teklif niçin verildi, niçin gündeme alındı? Şu anda Türkiye'nin önceliği değil. Elbette ki devletin bir arması olabilir ancak bunun daha rafine bir ortamda oturulup, böyle alelacele, seçim öncesi efendim, ülkede Cumhurbaşkanlığı Bakanlar Kuruluna başkanlık edip, devlet başkanı gibi davrandığı bir durumda siz bunu yaparsanız, bu elbette ki başka anlamlara gelecektir. Herhâlde devletin başkanını, kendisini öyle gören şu andaki Cumhurbaşkanının da istemediği bir şeyi siz ona kullandırırsınız. Demek ki oradan da son merci olarak herhâlde bir onay alınacaktır diye düşünüyorum. O yüzden endişelerimiz var. Yani cumhuriyetin arması mutlaka, elbette ki -Uğur Bey de söyledi- kurucu felsefenin ortaya koyduğu ilkeler ve devrimlerdir cumhuriyetin kurucu felsefesi. Bunlar mı yansıtılacak yoksa geriye mi gideceğiz efendim? Çünkü görüntüler ona ilişkin. Yani 16 Türk devletinin temsili olarak askerler oraya diziliyorsa Cumhurbaşkanlığı Sarayı merdivenine; demek ki oraya doğru, geriye doğru bir gidiş, cumhuriyetin arması olmaktan ziyade geçmişi taşıyan bir şey düşünülüyor. Eğer hakikaten iyi niyet var ise burada, gelin, Atatürk'ün 1922'de, cumhuriyetin kurucusu Atatürk'ün, Gazi Mustafa Kemal'in 1922'de İzmir seyahatinde kullandığı bugünkü Cumhurbaşkanlığı forsunu revize edelim, önce yıldızı 17'ye çıkaralım, bu meseleyi çözelim. Yani ülkenin önceliği bu değil ki. Yarın efendim, hat sanatı benzeri, oraya da eğer Recep Tayyip Erdoğan'ın adını TL'de olduğu gibi bir şekilde birileri yerleştirirse bu artık devletin arması olmayacak, efendim, ne yazık ki sizin siyasi liderinizin arması olacak, bu nedenle çekincelerimiz var diyorum ve teşekkür ediyorum.

Maddelere geldiğinde ayrıca görüşlerimi belirteceğim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Şandır, buyurun efendim.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, yeni salonunuz da hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sağ olun, var olun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 11

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Dönemin sonuna denk geldi ama güzel bir mekân olmuş.

FARUK BAL (Konya) – Yeni dönemde inşallah burada Sayın Başkan sizinle birlikte oluruz.

BAŞKAN – Kabul olmayacak duadır o.

FARUK BAL (Konya) – Hatırlı kadroda başka yere tayininiz mümkün değil.

BAŞKAN – Hayırlısı olsun.

Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Değerli arkadaşlar, ben de saygılar sunuyorum.

Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini Sayın Bal ve Sayın Korkmaz ifade ettiler, onlara ilaveten ben de birkaç cümle bir şey söylemek isterim.

Gerçekten bu kanun teklifini hazırlayanların iyi niyetinden şüphem yok. İyi niyetli, samimiyetle hazırlanmış bir kanun teklifi. 2014’ün 8’inci ayının 14’ünde hazırlanmış, 18’inde kayda alınmış. O günden bu yana Anayasa Komisyonu bugün gündeme alıyor. Ama tarihlere şöyle bir bakarsak, işin olabilirliği çok mümkün gözüküyor. Çok önemli, bana göre de önemli ve değerli, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir devlet armamızın olmasını, dünü yarına bağlayacak bizim bir ortak bir sembolümüzün olmasını biz çok önemseriz, çok değerli buluruz ve böyle düşünülmüş olmasına da çok teşekkür ediyoruz. Birtakım anlamlar, endişeler, tereddütler yüklense de yine de önemli buluyoruz. Köklerimize dönüşün veya millî değerlerimize sahip çıkmanın böyle son günlerde örneklerini görmüş olmak da Milliyetçi Hareket Partisini sevindirir. Başka anlamlar yüklenmek istenirse de sonuç itibarıyla tarihin, Türk milletinin hatırlanmış olmasını çok önemli buluyoruz. Bu kanun da o anlamda bir şey ancak önce şuna dikkat etmemiz gerekiyor: Zamanlama itibarıyla stratejik bir yanlışlık yapıyoruz. Devlet arması çok tartışmalı bir konu. Yani böyle önemli bir konuda, böyle ihtiyaç olan, çok önemli faydası olacak bir konuda yeterince tartışmadan veya tartışmaları sonuçlandırmadan, mutabakata ulaştırmadan oluşturulacak bir arma Türkiye’ye fayda getirmeyecektir. Yani bu armayı gelecek iktidarın değiştirme ihtimali veya daha sonra tartışılma ihtimali göz önüne alınarak uzun süreli bir tartışma, siyaset ötesi, siyasi partiler ötesi ilgilileri tarafından ilim adamları, sanat adamları tarafından yapılacak araştırmalar, tartışmalarla ve herkesin özümseyeceği, benimseyeceği bir armaya dönüştürülmesi için uzun süreli bir zamana ihtiyaç var.

Şimdi, tarihleri şöyle yazdım: Bugün ayın 14’ü. Biz diyelim ki bu Komisyon çalışmalarını tamamladık, Meclis Genel Kurulunda gündeme aldık. Yani Şubatın 1’inde alabilir miyiz? Çok ihtimal görmüyorum, işte hazırlanan kanunlar var. Orada görüşüldü, kabul edildi, on beş gün süre verdiniz, partiler üye bildirdi. Yani biz bu işi, Komisyonun çalışmaya başlamasını Şubatın sonuna yakın ancak en iyi şartlarda realize ederiz. Kaldı ki bir parti diyelim ki varsayalım komisyon üyesi vermedi. E, arma baştan zaten sıkıntıya düştü. Şimdi, Türk devletlerinin, Türk devletinin armasını yapacağız, Türkiye’nin değil, Türk devletinin. “Türkiye devleti” de deseniz, bu devletin armasını yapacaksınız. Şimdi, kendilerini farklı gören ve bir şey geliştirmeye çalışan birtakım gruplar, terörün desteğinde devlet kurmaya veya işte özerklik almaya çalışan gruplar, Türk devletlerinin dününü yarına bağlayacak bir sembolü kabul edecekler mi? Etmeme ihtimalleri, üye vermediler... O zaman oluşturacağınız arma tartışılır bir hâle gelecek, bir ortak payda olmayacak, yeni bir tartışma başlatacağız. İşte “Yeni bir gündem belirleme.” diyor Sayın Korkmaz doğru. Bunun çok örneklerini geçmiş günlerde gördük. Yani iktidarın, Hükûmetin böyle algı operasyonlarında kullandığı bir metottur, gündem, suni gündem belirleme gibi. Yine aynı şeye kurban edilmeyecek kadar değerli bir konu devlet arması. 1927’de bir teşebbüs etmişiz akim kalmış. E, şimdi ondan nereden baksak doksan yıl sonra yeniden teşebbüs ediyoruz yine akim kalacak; ihtimal o. Ben onun için teklif ediyorum, geliniz bu kanun görüşmelerini erteleyelim. Yani akim kalacağına saklı kalsın, önümüzdeki dönem gelen arkadaşlarımız, geldiğimiz takdirde biz de sahiplenelim. Arkadaşımızın, Nevzat Bey’in söylediği çok haklı, bunu siyasi partiler olarak veya tüm milletvekilleri olarak ortak verelim. Bu bir ihtiyaç, devlet arması bir ihtiyaç. Türkiye’ye de yakışır. O sebeple işin pratiğine, olabilirliğine baktığımızda gerçekleşmesi çok zor görülen bir kanun teklifi. Değerli, önemli, gerekli, iyi niyetli bir kanun teklifinin yine tarihte yaşadığı o akıbeti yaşamaması için bu kanunun görüşmesini bana göre, teklif sahiplerinin takdirine de sunuyorum tabii, geri çekmeleri gerekir.

Biz armaya karşı değiliz, devletin bir arması olmalı ama ne kadar sıkıştırırsanız sıkıştırınız Meclisin bu trafiğinde bu kanunun çıkabilmesi veya kabul edilebilir bir arma için yeterli tartışma zamanının, mutabakat zamanının kazanılabilmesi mümkün görülmemektedir. O sebeple takdirlerinize, değerlendirmenize sunarım. Yani böyle güzel bir konu; arkadaşlar düşünmüşler, kendilerini tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum ama öyle bir zaman aralığında gündeme alınıyor ki -bir anlam yüklemiyorum, bir kasıt aramıyorum- olabilirlik noktası gözüküyor Sayın Başkan. Onun için teklifim şu: Teklif sahipleri tarafından bu teklifin geri alınması veya Komisyonun bu görüşmeleri ertelemesini, bu işe başlanılmamış olmasını daha hayırlı görüyorum doğrusu. Ama eğer devam edilecekse mutabakatı sağlamak noktasında özel birtakım tedbirler geliştirmemiz lazım. Bugün bu Komisyona bir siyasi partinin temsilcileri gelmediler. Gelmeişleri hiç öyle tesadüfi olmaz.

BAŞKAN – Genelde gelmiyorlar zaten. Ben eski toplantıları hatırlıyorum yani HDP’den bir iki kez katılım oldu. Hiçbirine gelmediler yani, sadece bugün değil ki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 12

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yarın Komisyona üye vermeyeceklerdir, yani Komisyona üye vermedikten sonra “Devam ederiz yolumuza.” dersiniz eksik kalacaktır hadise, yeterince tartışılmayacaktır. Çünkü bu konu tartışılmalı ve biz maddelerde veya işte daha sonra da teklif edeceğiz. Yani bunun bir ilim komisyonu olmalı, danışman heyeti olmalı, bir sanat danışma heyeti olmalı ve gerçekten tartışılmalı bu konu ama siyaset zemininde veya siyasetin gündeminde değil, işte ilmin gündeminde, ilim adamlarının gündeminde tartışılmalı bu konu. Onun için buna zaman yeterli değil. Bu kanun teklifinin geri çekilmesini, önümüzdeki döneme bırakılmasını, önemli bir gündem maddesi olarak Meclisin sahiplenerek bunu tekrar gündeme getirmesini teklif ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Zeynep Hanım, buyurun.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, ilk önce, Sayın Şandır’ın teklifimi değerlendirmeleri adına da ben teşekkür ediyorum. Tabii her görüş kendi sahibini bağlar ancak teklif sahibi milletvekili olarak diğer milletvekili arkadaşlarım adına da ifade etmek isterim ki bir kere, burada öne sürülen gerekçeler aslında bir geçerliliği olduğunu düşündüğüm gerekçeler değil. Çünkü Komisyon şu anda bunu oylar, oyladıktan sonra -önümüzde seçimlere ne kadar süre olduğu herkesin malumu- Genel Kurulda da oylanır, teklif yasalaşır. Ondan sonra da 25’inci Dönemde de bu Komisyon istenirse, sıkıştırılırsa gayet mümkündür, üç aylık bir sürede gayet de güzel yetişir. Arkadaşlar haftada bir gün gelerek hani “Seçim sathı mailine girildi.” denilse bile bu çok mümkündür. Biz hepimiz televizyon programları için bile seçim bölgemizden yeri geldiğinde ulusal medyaya katkı sağlamak üzere milletvekilleri olarak gelip gidiyoruz ki böyle bir komisyon çalışması da istenilirse yapılabilir ama burada asıl olan, teklifin yasalaşması ve 24’üncü Dönem milletvekillerinin katkısıyla devlet arması teklifinin yasalaşması. 24’üncü Dönem parlamenterlerinin bu onuru hep birlikte, bu ortak başarımız olacaktır. Yani bunun öneminin altı defaten çizildiği için tekrar vurgulamıyorum ama bu önemli kanun teklifini yasalaştıran milletvekilleri olarak, şahsım da dâhil olmak üzere tüm parlamenter arkadaşlarımızın bunu onaylamış olmanın onurunu ömrü boyunca taşıyabileceği, bu nitelikte bir kanun teklifidir. Onun parçası olmayı hepimiz için, parti farkı gözetmeden ifade ediyorum bir onur olarak görüyorum. Hani pek çok kanun teklifine imza attık bu anlamda ama bir defa bu onura sahip olabilir bir milletvekili çünkü devlet arması da bir kere yapılacaktır.

Bu çerçevede, gayet de Genel Kurulda oylanır, yasalaşır. Sadece Komisyon safhasıdır ki o ayrıca takdire bağlıdır, gerekli görülürse 25’inci Dönem ki o da 2015 yılı içerisinde ve ben inanıyorum ki pek çok arkadaşım da inşallah yine parti farkı gözetmeden bu dönemin bir kısmı yer alamayacaktır ama bir kısmının yine parlamenterlik sıfatı devam edeceği için tümünden yüzde 100’ünün değişmeyeceği de herkesin bildiği açık bir gerçektir. Ekim ayı itibarıyla da Komisyon çalışmalarına başlayabilir ama asıl olan bu teklif. Bu ilk defa, Meclisin tarihinde, cumhuriyet tarihinde ilk defa gelmiştir, ilk defa geldiğinde de bu ilki hep birlikte yasalaştırmak adına beraber imza atabiliriz, diğer ifadelerse zaten çalışma komisyonunun yol ve yöntemleri dikkatle incelenirse burada öngörülen işte, uzmanlar gelsin, komisyonlar kurulsun, vesair, vesairlerin hepsine imkân tanıyan bir tekliftir. Dolayısıyla o kısmı zaten tartışmaya açık bir şey değil.

Bu arada da yine gelen diğer tespitler bağlamında da ifade etmek isterim ki niyet okuyuculuğu yapmak ya da teşbihte hata olmaz, lütfen tabiri maruz görün, hani öküzün altında buzağı aramak diye bir tabir vardır; bu anlamda hiçbir şekilde... Şahsen teklif sahipleri olarak hiçbir şekilde meram etmediğimiz düşünceleri de sanki varmış gibi kabul ederek...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bir şey sorabilir miyim Zeynep Hanım?

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Cümlemi bitireyim.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, soru soracaktım.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Cümlemi bitireyim ondan sonra sorarsınız.

Düşünmediğimiz hususları bile vardır ve kesin böyledir “Evet, evet böyledir.” diyerek düşünülmesi, işte “neden bu zamanda?” Yani ben bu zamanda fark ettim. Ben tarihe meraklı, kendim de yani mesleki olarak - bir çok arkadaşımız, birbirimizin mesleği hakkında az çok fikir sahibiyiz- ben de bir akademisyenim. Bir akademisyen, bir sosyolog olarak, kendi tarihimize de kişisel merakı da olan bir akademisyen olarak yaptığım okumalar çerçevesinde fark ettiğim bir durumdur, mesele bundan ibarettir. Keşke daha önce birileri fark etseydi ya da biliyorsa ya da yapsaydı. Kimsenin elini ayağını tutan da yok. Bu tüm partiler için de geçerlidir. Başkası okusaydı, başkası da verseydi yani bu teklifi. Bunda başka bir saik yoktur.

Buyurun, sorunuzu da alabilirim.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Peki, bu kanun teklifiyle Cumhurbaşkanlığı forsunun kaldırılarak bunun kullanılması size göre -kanun teklifi sahibi sizsiniz- mümkün müdür? Yani bunu mu niyet ediyorsunuz, yoksa ikisi birlikte mi kullanılacaktır? Teklif sahibi olarak merak ediyorum.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Sayın Milletvekili, bakın, bunlar, burada biz Cumhurbaşkanlığı forsunu tartışmıyoruz, konuşmuyoruz. Hukuki olarak da Cumhurbaşkanının böyle bir niyet var mı? Yani ortada böyle bir şey yok. Yani yok hükmünde olan bir şeyi konuşuyorsunuz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama kanun teklifi veriyorsunuz; o sonucu doğuracak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 13

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Değerli Kardeşim, Sayın Milletvekilim, bakın, tercihle ilgili bir husustur. İsterse Sayın Cumhurbaşkanlığı makamı bugün de o forsu kaldırır, yerine yeni bir fors yapar ama konu bu değil. Böyle bir düşünce de yok, böyle bir ifade de yok, Cumhurbaşkanlığı makamından gelen bir ifade de yok yani “Bunu değiştirmeyi düşünüyoruz.” diye. Olmayan bir şeyi acaba bu bununla bağlantılı mı, bu da bununla ilintili mi diye konuşuyorsunuz şaka gibi.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Zeynep Hanım, bakın sizin yaptığınız bu kanun teklifi Türk Bayrağı Tüzük’ünü değiştiriyor zımnen. Dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı forsunu da kaldırıyorsunuz o zaman. Bunun farkında mısınız? Kanun kaldırıyor onu.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Arzu ederse Cumhurbaşkanlığı zaten yeni bir...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hukuksal anlamda...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Bakın, değiştirebilir ya da değiştirmez. Arzu edilirse yeni bir kanun teklifi daha verilir Cumhurbaşkanlığı forsu. Bu da mümkündür. Yeni bir kanun teklifi verilir Cumhurbaşkanlığı forsu...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ayrı meseleler...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Örnek söylüyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Elbette...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Yani tüzükle değiştirilir, yeni bir kanun verilir, kanun teklifiyle yeniden bir fors oluşturulabilir. Bunların hepsi mümkün. Yani bunlar buna bağımlı değil ki. Anlatabiliyor muyum?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bağımlı, hukuksal anlamda bağımlı Zeynep Hanım.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Bakın, değişebilir ama tekrar söylüyorum: Başka türlü de yani eğer forsu sizin ifade ettiğiniz gibi değiştirmekse, bu, buna bağımlı, zorunlu değil ki.

BAŞKAN – Zorunluluğu yok yani...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Zorunlu değil, anlatabiliyor muyum ve fors değiştirmek isterse bunlar kutsal şeyler değildir, yani bir kutsiyeti yoktur. Netice itibarıyla istediğiniz zaman devlet, forsunu da değiştirir, istediği oynamayı da yapar. Bu kadar basit.

BAŞKAN – Pekâlâ.

ZEYNEP KARAHAN USLU (İstanbul) – Buna ihtiyaç yok ki ne zaman isterse değiştirir.

BAŞKAN – Pekâlâ, mevzu anlaşıldı.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet Sayın Başkanım, siz bir Anayasa hukukçusu olarak, Anayasa hukuk profesörü olarak gayet iyi bilirsiniz ki, şimdi Anayasa’mıza göre Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Siz bir devlet arması yaptığınız anda devletin başı da bunu kullanacaktır. Fakat hâlihazırda ise yine Türk Bayrağı Tüzük’üne göre Cumhurbaşkanlığı forsu vardır. Dolayısıyla “Bu, bununla alakalı değil.” diyor teklif sahibi arkadaşımız tabii hukukçu olmadığı için bilmiyor. Ancak normal hiyerarşisi gereğince zaten bu kanun çıktığı anda...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Sizin söylediğinizi yapmak için, eğer böyle bir niyet olsaydı forsa yönelik de kanun oluşturulurdu.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Zeynep Hanım, forsa ilişkin kanun teklifi...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Fark etmiyor değiliz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, fark etmiyorsunuz. Bu teknik bir tartışma. Bakın, hukukçu arkadaşlar daha iyi anlıyor. Bu bir teknik tartışmadır.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Biz de anlıyoruz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, sizin alanınız olmadığı için bilmiyorsunuz, bu teknik bir tartışma.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Bakın, bilip bilmemek değil yani sizin düşündüğünüz gibi yapmak isterse bunu yapar. Anlatabiliyor muyum?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Zeynep Hanım, sonuç onu doğuracaktır siz bunun farkında değilsiniz: Ben bir hukuksal, teknik bir meseleyi ortaya koyuyorum. Devlet Arması Kanunu, bu kanun kabul edildiği anda, bir resmî arma kabul edildiği anda Cumhurbaşkanı da bunu kullanacaktır. Dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı forsunu düzenleyen Türk Bayrağı Tüzük’ünün 28’inci maddesi de zımnen ilga edilmiş olacaktır.

Ben de diyorum ki sizin niyetiniz, kanun teklifi sahibi olarak, siz bu iki armanın yani Cumhurbaşkanlığı forsuyla birlikte devlet armasını mı kullanmasını murat ediyorsunuz, niyet ediyorsunuz; yoksa tamamen tek bir armanın da Cumhurbaşkanı tarafından kullanılmasını mı? Sadece bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Hayır “Zorunlu bağlantı yok.” diyor, onu anlatmaya çalışıyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bağlantı var ama Hocam, siz daha iyi biliyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 14

BAŞKAN – Devam edilip, ettirmesiyle...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hocam, siz daha iyi bilirsiniz, bağlantı var yani.

BAŞKAN – Gökçen Hanım, sizi dinleyelim hem de imzanız var; buyurun.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Şimdi ben bu kadar iyi niyetle hazırlanmış bir kanun teklifinin bu kadar böyle orası burası çekiştirilmiş olmasına inanın çok şaşıyorum. Ben Nevzat Bey’in bu hiciv dolu konuşması için de teşekkür ediyorum kendisine. Aslında bizim bu kanun teklifini verirken hani ilk mi olacak bu, ikinci mi olacak diye bir düşüncemiz yoktu. Sadece bir eksiklik var ve bu eksikliğin...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ben orada “ikinci” dedim. “İkiden biri” dediği için o lafi, o tabiri kullandım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, hani siz söylediniz de “Keşke ortak bir çalışma olsaydı, biz de verseydik.” Yani siz daha iyi okuma yapsaydınız siz verirdiniz; demek ki orada bir ön alma gibi bir şey yoktu. Onu bir söylemek istiyorum.

Bir de tabii grup olarak “Bu işi biz kendimiz yapalım, işte her şey bizim istediğimiz gibi...” falan böyle bir şey de söylemiyoruz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ortak verelim.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Yani bu Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî arması. Bir kere insan söylerken böyle ben şahsım adına gurur duyarak söylüyorum bunu. Böyle bir eksikliğin bugüne kadar tamamlanmamış olması ayrıca bir tartışma konusu. Ama tamamen temiz niyetle çıkılmış bir yolda, yok Cumhurbaşkanlığı forsu da mı değişir, yok o da mı olur? Ben hukukçu değilim, hukukçular anlıyorsa bu işi ben de halk adına, siz hukuk adına söylüyorsunuz ben de halk adına konuşmuş olayım burada. İletişimciyim ben de. Hani, burada, onun onu etkilemesi, bunun bunu tetiklemesi... Yani, sırf zaten on iki yıldan beri gördüğümüz “Onu yaparsanız bu olur, bunu yarsanız bu olur.” ama Türkiye’de ne rejimle ilgili bir değişiklik var ne de başka şekilde. Ben de bu şeyi anlayamıyorum, kötü niyeti gerçekten anlamakta zorlanıyorum.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımıza riyakâr ifadesi, hiç yakışmadı bu, çok hoş olmadı.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Benim şahsıyla ne işim olabilir? Bakın, tutum ve davranışı söylüyorum.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bakın, oradaki, 16 tane Türk devletinin temsil edildiği görüntü, bana Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak gurur vermiştir, gurur duydum. Gerçekten gurur duydum, keşke daha önce başkaları yapsaydı, onlarla da gurur duyardık çünkü geçmişimiz bizim, onları da görmek... Gazetelerde yer almış gerçi, farklı gazetelerde, İngiltere bunu yüzyıllardır yapıyor, hâlâ onların hâkimleri o peruklarla... Bence onların önce bir kendi sirklerine bakmaları gerekiyor. Asıl, sizin, Milliyetçi Hareket Partisi olarak sonuna kadar bu durumu desteklemeniz lazım. Ha, akıl vermek benim haddim değil, bana düşmez ama...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, düşmez.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ama orada yapılan geçmişle geleceği birleştiren bir atmosferdi, onu da söylemek istiyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – “Türk tarihiyle yüzleşeceğiz.” diyen kimdi, onu da açıklayın?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Onun dışında...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Faruk Bey, kısa ise vereceğim, tamam, kısa.

“Bir daha söz almayacağım.” dediniz de onu için dedim, o manada söylüyorum.

Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Evet, Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim bakış açımızı ortaya koydu arkadaşlarımız, ben de ifade ettim.

Bu teklifin Türk devletine, devlet ve millet olarak tarih sahnesine çıktığı andan itibaren millî ve manevî değerlerini yansıtabilecek bir armaya ihtiyacımız var, burada bir sorun yok. Ama, amadan sonrasını lütfen AKP’ye mensup milletvekili arkadaşlarımızın bizi kötü niyetli değil de şu örnekleri dikkate alarak, iyi niyetimizi benimseyerek değerlendirmeleri lazım.

Bu teklifle, bir, “17’nci yıldız” diye tartışmaya açılan Sevr Anlaşması’nda ve Wilson Prensipleri’nden bugüne taşınan sorunla ilgili herhangi bir iz, emare, işaret görürsek biz bunun külliyen karşısında oluruz. Yani, arma ile devleti böldürtmeyiz. Arma ile Türk milletinin kanla, terle, gözyaşıyla elde ettiği millî hakimiyeti paylaşmayız, paylaştırmayız. Bunun için gerekirse her yola başvururuz.

İki: “Yeni Türkiye” lafının içinde ne olduğunu ben anlayabilmiş değilim ama bununla yeni bir Türkiye yaratılmak, yeni bir Türkiye’nin arması yaratılmak isteniyorsa bu devlet beş bin yıllık geçmişe sahip, bu millet beş bin yıllık kültür ve medeniyet değerlerine sahiptir, 2002’den sonra nevezhûr olarak ortaya çıkmamıştır. Bunu söyleyenler de fânidir, gelip geçecektir, geride hoş seda bırakmak gerekir. Bu, hoş seda ise bir diyeceğimiz yok ama şöyle ise külliyen karşıyız: Kurtuluş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 15

Savaşı felsefesini yansıtan ve Türk milletinin üç ayrı dilimine emanet edilmiş olan üç ayrı bayram vardır. Bunlardan birisi 19 Mayıs'tır, Türk gençliğine emanet edilmiştir. Niçin? Gelecek nesillere Türk milletinin geleceği emanet edildiği, gençliğe armağan edilen ilk adımın işaretidir. Neyin ilk adımı bu? Kurtuluş Savaşı'nın ilk adımıdır. AKP uyguladığı politikalarla 19 Mayıs bayramını itibarsızlaştırmış, 19 Mayıs bayramını Hitler'in gösterileriyle örtüştüren beyanatlarda bulunmuş ve kuruluş felsefesinin bu birinci ayağı olan 19 Mayıs'ı değersizleştirmiştir.

İki: Kurtuluş Savaşı'nı yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış günü olan 23 Nisan çocuklarımıza armağan edilmiştir. Kurtuluş Savaşı verilirken akıtılan kanın, dökülen terin, dökülen gözyaşının babalarının, dedelerinin gözyaşı olduğunu hatırlasın, bu felsefeye sahip çıksın diye. Şimdi, 23 Nisan bayramı çocuklara koltuk ikram etmeye dönüştürülmüş ve değersizleştirilmiştir.

Üçüncüsü: 29 Ekim, millet hâkimiyetinin tesis edildiği, kişi hâkimiyetinden millî hakimiyete dönüldüğü bir siyasi rejimin, üniter ve millî yapının siyasi rejiminin bayramıdır. Bu da itibarsızlaştırılmıştır. Dolayısıyla, bu arma çalışması, bu itibarsızlaştırılan kuruluş felsefesine aykırıysa, biz o dökülen kanın, Kurtuluş Savaşı'yla devlet kurulurken dökülen o kanın, o terin, ve o gözyaşının hakkını her yerde her zaman savunacağız ve buna karşı olacağız.

Bir başka yönü itibarıyla, bu arma, geçmişi insanlık evrensel değerlerine yansıyan kültür ve medeniyet değerlerinin yansımaları olarak yani bu yüzyılın cumhuriyet Türkiye'si'ne yansımaları olabilecek değerlerin yansıtılmasını arzu ediyoruz, böyle bir armada. Buradan kişiye, açık ifade ediyorum Sayın Cumhurbaşkanına yönlendirilebilecek, anımsatacak bir işarete, AKP'ye yönelecek, anımsatacak bir işarete külliyen kesinlikle karşı olacağız. Bu çerçevede içerisinde...

BAŞKAN – Yani sonraki aşamaları anlatıyorsun, olacak dönemdeki...

FARUK BAL (Konya) – Hayır, hayır, çerçeve çiziyorum.

BAŞKAN – Tamam da yani şu anki konu değil de olacak şeyi diyorsun, “Böyle bir arma olursa” diyorsun.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, beni eğer bir...

BAŞKAN – Sizi ben çok iyi anladım da...

FARUK BAL (Konya) – 3 tane cümlem kaldı.

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Bu çerçeveye ulaşabilmek için, bu tasarının zamanlaması tartışmasına girmiyorum, çekilmesi tartışmasına girmiyorum. Eğer böyle bir tasarıda samimi iseniz, samimiyse teklif sahibi arkadaşlarımız, o takdirde olgunlaştırılmasına katkı vereceğiz. Nasıl katkı vereceğiz? Bir alt komisyon kurup bu tartışmaları orada yapalım, orada bilim heyetini teşkil edelim, burada bilim heyeti yok. “Hizmet satın alma” diyor, millî değerler satın alınmaz kardeşim! İstiklal Marşı bir millî değerdir, onu yazan kişi...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Ama yarışma yapılarak ortaya çıkmış.

FARUK BAL (Konya) – Efendim, o ayrı bir konu.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Bu da onun gibi yani.

FARUK BAL (Konya) – İşte, efendim, o ayrı bir konu.

BAŞKAN – Hayır, hayır...

FARUK BAL (Konya) – Yarışmaya katılacak sanatçıların perspektifini ortaya koyacak bir bilim heyeti oluşması lazım. Bugün işte tartışılıyor, 17'nci yıldızı tartışıyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Faruk Beyciğim, benim bildiğim bilim heyetiyle...

FARUK BAL (Konya) – Türk tarihini, Türk bilim tarihini, Türk sanat tarihini bilen uzmanlar bunun bir perspektifini çizsin biz de beğenelim.

BAŞKAN – O teklifte var zaten yani bilim heyeti... Gerekirse kelime de ilave ederiz ama bilim heyeti kurmaya bir engel yok zaten yani.

FARUK BAL (Konya) – Bir alt komisyon kuralım, bunları orada geniş geniş...

BAŞKAN – Ya, zaten komisyon kurulacak bir de bunun alt komisyonu deyince...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, 12 kişiyle yani bir devlete arma yapılmaz.

BAŞKAN – Onlar yapmayacak zaten, yönlendirecek onlar, onlar yapmayacak.

FARUK BAL (Konya) – Bunun gelin özünü bulalım, gelin bunun özüne yaklaşalım, şekille bir sonuca varılmaz. Yani, bilim heyetinde örneğin hangi bilim dalından insanlar olacak? Bunu 12 arkadaş belirlemesin. Üzerinde çalışalım biraz.

BAŞKAN – Pekâlâ.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan, birkaç cümle de ben söyleyebilir miyim?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuda bizim de...

BAŞKAN – Bir saniye...

Yani Sayın Şandır, şeyi alınca çok uzatıyoruz, bence biraz fazla oluyor gibi geliyor ama. Karşılıklı anlayış gösterelim birbirimize.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 16

Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Uzatmayacağım, hakkınızı helal edin.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ifade ettik; iyi niyetli, samimi, önemli, değerli bir kanun teklifi, akim kalmamalı, hassasiyetim o. Doksan yıl bir defa teşebbüs edilmiş, çıkmayınca doksan yıl sonra bir daha görüşüyoruz.

Bakın, çok pratik söylüyorum, yani İç Tüzük’ü bilen eski bir grup başkan vekili olarak, işin olabilirliğini deneme yanılmayla iyi bilen bir arkadaşınız olarak söylüyorum. Diyelim ki bu kanun çıktı, Zeynep Hanım’ın talebiyle gündeme alındı, Genel Kurulda da görüşüldü, çıktı. 12 milletvekillik bir komisyon. Komisyonun kararıyla, raporuyla arma netleşecek ama muhtemeldir ki komisyona seçeceğimiz bu 12 milletvekilinin bir kısmı milletvekilliği üyeliğini kaybedecek, seçim geliyor.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Yasayı çıkartalım, o çalışmalar daha sonra olur.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Efendim, Adem Bey, yasa çıktı diyelim, bu dönem yetiştii, yasaya göre de 12 kişilik komisyonu kurdunuz, komisyon tüm çalışmaları tamamladıktan sonra kararlaştırdığı armayla ilgili raporunu yapacak, Genel Kurula sunacak ama o komisyon üyesi milletvekillerinin bazıları milletvekili olmayacak, milletvekilliği düşecek. Dolayısıyla, komisyon ilga edilecek; komisyon, komisyon özelliğini kaybedecek.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Komisyonu oluşturmazsınız.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ne yapacağız?

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – 2015 Ekime de kalabilir komisyonun oluşturulması.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani öyle bir imkân yok ki kanunda, şimdi...

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Var öyle bir...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Kanunda var canım.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, şimdi kanunu çıkarttık, partilerden üye istediniz, on beş içerisinde üye verilecek, verilmeyecek, o kalacak öyle mi? Öyle bir imkân...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) - Süre uzatıla da bilir yani, on beş gün değil daha uzun da olabilir.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Süre uzatılabilir, önemli olan yasalaştırma.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani şöyle, şunu mu diyorsunuz: Bu kanun çıksın ama komisyonu kurmayalım.

BAŞKAN – Hayır, zamanı mümkün değilse diyor yani...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ya, yetiştirmeyeceği belli işte. Yani, şimdi, bugün çıkarsanız bile üç ay veya dört ay seçim süresine geliyor.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – O zaman yasasını çıkartalım.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Yasayı çıkaralım. Ya, bir kere önemli olan bu yani sürdürmek istiyor muyuz, istemiyor muyuz, yani en açığı bu, anlatabiliyor muyum?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Zeynep Hanım, biz sizin niyetinizi...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Yani, ya bu dönem, bu Parlamento bu onuru taşısın...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hanımefendi, biz sizin niyetinizi iyi niyetli olarak değerlendirdik.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Karşılıklı.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bizim konuşmalarımızı da yasayı sürdürmek niyetiyle suçlamanız yakışmaz size, böyle bir niyet yok. Biz gerekli olduğunu da söylüyoruz ama yani çok önemli bir konuda bir teşebbüsünüz var ama bu teşebbüsün olabilirliği görünmüyor. Bu görünmemesi yani yazık olur böyle bir değer sakız gibi çiğnenip de ortada kalmasına yazık olur diye söylüyorum, hassasiyetim bu. Yoksa, dediğiniz gibi...

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Çiğnenmez canım, 2015’te...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok önemli bir konuda bir tartışma başlatacaksınız, sonucu almadan ortada kalacak.

BAŞKAN – Pekâlâ.

Sayın Şandır, teşekkür ediyorum.

Sayın Rıza Türmen, buyurun.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir kere bu teklifi hazırlayanların iyi niyetinden en ufak bir kuşku yok, bunu önce belirtiyim.

Yalnız, bütün mesele bana öyle geliyor ki gerçekten buna ihtiyaç var mı? Ortada gerçekten Sayın Uslu’nun da belirttiği gibi bir boşluk var mı? Bu, bana pek öyle gözüküyor. Şundan: Çünkü, Türkiye’de toplumun, halkın benimsediği ve devletin kullandığı bir sembol var, o da ay yıldızdır. İşte, bakın, arkanızdaki Türkiye Büyük Millet Meclisi armasında ay yıldız kullanılmaktadır, büyükelçiliklerin kapısında ay yıldız kullanılmaktadır, pasaportlarda ay yıldız kullanılmaktadır.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Olmadığı için, mecburen, yok.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Yani halkın benimsediği böyle bir sembol var zaten. Yani, o yüzden, bizde niye devletin arması yok diye sorduğunuz zaman, bunun nedeni odur. Çünkü toplum buna ihtiyaç hissetmiyor, toplumun benimsediği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 17

böyle bir arma var, bir sembol var. Kaldı ki Türk Bayrağı Kanunu'na baktığınız zaman, genel gerekçede “devletin sembolü olan bayrak” diyor. Devletin sembolü de var, yani ay yıldız aynı zamanda devletin de sembolü, sadece halkın benimsediği, toplumun benimsediği bir sembol değil, o nedenle buna ihtiyaç duyulmamış şimdiye kadar. Şimdi, tutup da siz bu ay yıldız yerine başka bir sembol benimseyecek olursanız kıyamet kopacak Türkiye’de, yani gereksiz bir tartışma ortaya çıkacaktır. Yani, ne söylerseniz söyleyin, onun niçin olmadığını, niçin olmaması gerektiğini söyleyen başka birileri ortaya çıkacaktır. Böyle herkes tarafından kabul edilen, genel bir kabul gören bir sembol varken başka bir sembol aramanın ve gereksiz bir tartışma ortaya çıkarmanın nedenini anlayabilmiş değilim.

BAŞKAN – O zaman ay yıldızı şey yaparız, yani arma olarak komisyon ona da karar verir, bir engel yok ki yani.

RIZA TÜRME (İzmir) – Şimdi, bir şey yapmak isteniyorsa şu yapılabilir: Anayasa’nın 3’üncü maddesinde “Bayrak, şekli kanunda belirtilen beyaz ay yıldızlı al bayraktır.” deniliyor. Burada deriz ki: Aynı zaman da bu devletin de sembolüdür, zaten kanunda da onu söylüyor. Ay yıldız aynı zamanda devlet sembolüdür, Anayasa’ya bir cümle ekleriz, 3’üncü maddeye.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Dünyanın hiçbir ülkesinde bayrakla devlet arması aynı değildir, olmamıştır.

RIZA TÜRME (İzmir) – Ya da Türk Bayrağı Kanunu’nda açıkça söyleriz, gerekçesinde söylüyor zaten.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – O bayrak değil birincisi, bayrağın içerisindeki unsurların, mecburen, açıkçası, tırnak içerisinde, yine teşbihte hata olmaz, hani neredeyse rezil olmamak için, büyükelçiliklerin kapısı boş, başbakanlar kürsülerde konuştuğunda önü boş, pasaportlarının üzeri boş...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Niye boş Sayın Uslu? Siz nerede yaşıyorsunuz yani koskoca bayrak var. Şanlı bayrağın olduğu yerde hiçbir şey onun yerini doldurmaz yani.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Mecburen. Dünyanın hiçbir ülkesi böyle bir uygulama yapmıyor, dünyanın tüm ülkelerinde bayrak ayrıdır, devlet arması ayrıdır, iki ayrı semboldür, devleti resmen temsil eden iki ayrı sembol vardır, biri bayraktır...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Öyle bir şey yok, size göre öyledir.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Hayır, dünyadaki uygulama öyle.

BAŞKAN – Dünyada uygulama öyle, öyle.

RIZA TÜRME (İzmir) – Sayın Uslu, isterseniz siz konuşun, ben konuşmayayım, benim yerime de konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Pekâlâ, Sayın Türmen...

RIZA TÜRME (İzmir) – Sayın Uslu, heyecanınızı anlıyorum da yalnız benim konuşmam bitmedi.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle, Rıza Beyciğim, sizin olmadığınız bir şeyde şöyle bir şey oldu, diyor ki Zeynep Hanım, gerekçede de var, buna ne diyorsunuz? “203 ülke var dünyada, 201’inde arma var, bayraktan başka.” Buna itirazınız var mı?

RIZA TÜRME (İzmir) – Şimdi, şunu diyorum, Türkiye Cumhuriyeti’nin gelişmesi öyle olmuş ki başka bir sembole ihtiyaç, gerek duyulmamış.

BAŞKAN – E, tamam işte, bu kanunla o söylediğinizi bu Komisyon...

RIZA TÜRME (İzmir) – Ortada bir boşluk yok.

BAŞKAN – Efendim, ay yıldız arma olarak da kabul etsin. Ne engel var?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Kendisine özgü bir durum da olabilir bu, bu durumu da kaybetmeyelim biz.

RIZA TÜRME (İzmir) – Herkesin benimsediği, devletin kullandığı ortak bir şey var ortada, ortak bir sembol var.

BAŞKAN – Yani, 203 ülkenin içinde biz ayrı olalım öyle mi?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani özel olalım.

BAŞKAN – Evet, pekâlâ.

Buyurun Sayın Türmen, sizi dinleyelim.

RIZA TÜRME (İzmir) – Yani onu diyeceğim, eğer böyle bir şey yapmak isteniyorsa, böyle bir boşluk hissediliyorsa, Bayrak Kanunu’na ya da efendim Anayasa’nın 3’üncü maddesinde deriz ki: “Ay yıldız aynı zamanda işte devlet...” Zaten, gerekçesinde söylüyor, Bayrak Kanunu gerekçesinde söylüyor zaten ay yıldızın devletin sembolü olduğunu. Yani, ayrı bir sembol arayışı, bence hem zaman kaybına hem de gereksiz yeni bir tartışmaya yol açacaktır ki bu aslında ihtiyaç duyulan bir şey değildir, hele böyle bir zamanda.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Evet, Sayın Gizligider.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bizimki çok uzun olmayacak tabii.

Öncelikle, sizin dikkatinize sunmak istediğim ve muhalefet partili milletvekillerimizin, kıymetli milletvekillerimizin dikkatine sunmak istediğim bir iki husus var, o da şu: Biz Cumhurbaşkanımızı gerçekten çok seviyoruz, buna lütfen saygı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 18

duyun. Siz sevmeyebilirsiniz, beğenmeyebilirsiniz, bunların hepsi ayrı şeyler. Ama lütfen bir yer değişelim çünkü dinimizin de gereği şudur ki birbirimizin yerine koymak lazım.

Şimdi, biz, samimiyetle, bunu çok samimiyetle söyleyeceğim, hakikaten de çok büyük bir dava adamı olduğunu düşündüğüm rahmetli Türkeş hakkında bir olumsuz bir şey söylesek ne kadar canınızı incitir değil mi? Doğrudur değil mi bu? Veya yaşayan...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Samimiyetinize güvenerek, düzeltmek istiyorum.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hemen bitireyim, çünkü bağlı olarak bir şey daha söyleyeceğim, aynı cümleye atfen...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sizin sözünüze, samimi sözünüze katkı vermek üzere...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Eyvallah üstadım.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, benim oradaki sözüm kesinlikle şahsıyla alakalı değildir.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Eyvallah.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bunu bir daha hatırlatıyorum.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Söyleyeceğim, ben tam not aldım kelimeyi.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkanın bana “Siz, onu tasvip etmiyor musunuz?” sözü üzerine dedim ki: “Bizim bunu tasvip etmememiz mümkün değil, ancak tarihimizle yüzleşeceğiz diyenlerin böyle bir şey tevessül etmesini...”

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – “Riyakârca” dediniz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, ben tutumu, davranışı eleştirdim, yoksa benim Sayın Recep Tayyip Erdoğan’la ne şahsi bir işim olur ne onun benimle bir işi olur, bu da kayıtlara geçsin yani şahsıyla bir işim yok efendim.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Eyvallah, teşekkür ediyorum.

Şunu anlatmak istiyorum, veya hâlihazırdaki sayın genel başkanlarla ilgili yani desem ki ben “Ahlaksızca bir tutum sergilemiştir, kendine has demiyorum...”

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Çok şeyler söylendi.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bir saniye, konuşuyoruz, Allah aşkına.

Bu hoş olur mu, bu sizi incitmez mi? İncitir.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani, çok şeyler söylendi.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İnanın, bu da bizi gerçekten çok incitiyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ya, seni incitmiş olmasına üzüldüm ama tekrar ediyorum, şahsına söylemedim.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Lütfen bu ağzı bırakalım.

Bir de hukukta şu vardır: Ortalama zekâ, vasat zekâ. Hepimiz ne demek istediklerimizi algılıyoruz, bunu samimiyetle, kardeşane olarak söylüyorum. Lütfen, bu ağzı bırakın! Yani samimiyetle söylüyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bu fazla oldu biraz ya.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ona da ben karar vereyim.

Devam edelim. Yani, şunu biz garipsiyoruz tabii, Osmanlı döneminde kullandığımız alfabeye karşı çıkılmasını, özellikle milliyetçi kanattan, gerçekten karşı çıkıyoruz.

Şimdi, bir arma noktasında bir talep var, karşı çıkılması... Ha, şunlar denebilir: “Öyle olmasın, böyle olsun.” “Şu şekil olsun, bu şekil olsun.” Bunlar konuşulabilir ve ciddi bir katkı da olabilir. Ama ben şöyle düşünüyorum, yani her anıldığında da aynı duyguya kapılırim, yani rahmetli Mehmet Akif Ersoy’un yazdığı İstiklal Marşı defaatle okunarak, ardından o Meclis tarafından kabul edilmesi, o Meclis üyeleri açısından ve onların soylarından devam eden torunları açısından bana göre tarihin en kayda değer, en şerefli anlarından biridir, yani büyük bir şereftir. Ama baktığımızda, kıta kıta ele alırsak, bu İstiklal Marşı’nın içeriğine, orada yazan kelimelere hâlihazırdaki parti gruplarının birçoğu karşı da çıkabilir, bunu da yaşıyoruz, yani buna birçok örnek de verebilirim ama amacım kimseye, herhangi bir partiye sataşmak değil. Bunu şuna binaen söylüyorum: Yüzde 100 ittifak, işte bu eğer Türk devletinin forsu -fors demeyelim, hemen hukuki bir tartışmaya girmeyelim- arması olacaksa, simgesi olacaksa, yüzde 100 ittifak olmalı, içinde işte efendim HDP de olmalı, MHP de olmalı, CHP de olmalı, AK PARTİ de olmalı veya AK PARTİ ve diğer partiler dışında Mecliste temsil edilen, edilemeyen partiler de olmalı fikrinden hareket edemeyiz, bu demokrasinin pratiğine de uygun değil.

BAŞKAN – Hayır, zaten burada parti değil, millî değerler meselesi, parti olarak değil tabii.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ama bence her partinin katkı sağlamasıdır burada herhâlde amaçlanan.

BAŞKAN – Tabii, o olması lazım.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Komisyon üye sayısının da eşit olarak dağıtılmasından herhâlde amaç budur diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 19

Bir de şunu söylemek isterim: 24'üncü dönem milletvekilleri olarak belki bu şeref bize de nasip olabilir, yani kanunu çıkarmak, belki de hatta son kanun olarak çıkarmak, yani böyle bir simgesel bir anlamı da olabilir, madem bir simge üzerinden konuşuyoruz, hepimizin de herhâlde daha sonra şeref duyacağı bir vesile olur diye düşünüyorum.

Ha, Türk devleti sayısına dair şeyler var. İşte, birçok tarihçi de diyor ki 16 değil. Kimi 21, kimi 23 diyor. İşte, akraba denen milletler veya gruplar ya da Türklerin içinde olduğu ama işte padişahının veya sultanının her ne dersenez farklı milletlerden olduğu devletler var. Allah'a çok şükür yani bizim şeref duyacağımız bir tarihimiz var ve tarihi de bu noktada geriye gitmek olarak algılamak veya bu şekilde yorumlamanın kendi adımıza ve temsil ettiğimiz siyasi parti adına üzüntü verici olduğunu söylemek isterim. Eğer, geçmişte biz yani hem siyasi olarak hem nüfuz itibarıyla hem birçok açıdan sayabiliriz hem aydınlanma çağını birileri yeni yakalamışken bizim bunun kitabını yazdığımız dönemleri eğer geri dönmek olarak algılıyorsak bence bu yanlıştır. Çünkü, hani "Orta Çağ karanlığı" biz bu lafızları hep hayretle karşıladık, Orta Çağ'da bizim gurur duyacağımız birçok tablo var, şeref duyacağımız binlerce tablo var. İstanbul, dönemin ilim merkezi, Bağdat ilim merkezlerinden biri. Yani, burada, artık bu bildiğimiz o klasik işte herkesin mevzi aldığı, âdeta birbirine elinde ne varsa attığı, el bombasından tutun da artık hiçbir şey bulamıyorsa ayakkabı fırlattığı dönemi Allah aşkına bırakalım. Çünkü bu dönem, yeni Türkiye nedir? İşte yeni Türkiye bizim için budur. Ama şu esas; elbette her farklı görüş gelecek.

Şu da dikkatimizi çekiyor, CHP'den iki farklı görüş çıktı, hâlihazırda burada bulunmayan milletvekilimiz bunu destekleyeceğini, Sayın Bayraktutan, Uğur Bey destekleyeceği yönünde, değil mi Sayın Başkanım? Kayıtlara da bu şekilde geçti: "Ne katkı sağlayabilirsek bunu sağlayalım." Diğer bir görüş tam tersi. MHP'den de hâkim görüş, destek noktasında ama anladığım kadarıyla ikinci bir görüş daha var.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ne gibi?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Siz, buna karşı çıkma yönünde, bizzat şahsınız karşı çıkma yönünde ağırlık kazanan bir fikriniz oluştu. Yani, manzume olarak bakarsak toplamında, algıladığımız bu.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, 10 ker söyledim bunu, yani 10 kere söyledim ama istediğinizi çekip alıyorsunuz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bakın, böyle bir çalışmanın içerisinde oluruz ama bu çalışma ortak olmalı dedim, fikir ortak verilmeli dedim.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Eyvallah, hâlâ bunun için bence çok geç değil.

BAŞKAN – Tabii, Nevzat Bey "Başta böyle olsaydı." diyor ama artık belki bugün bunu sağlayabiliriz, oy birliği çıkarsa aslında da...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Evet.

Dolayısıyla, böyle bir şeref her birimize, muhalefetiyle iktidarıyla her birimize nasip olabilme ihtimali vardır ve bence bu torunlarımıza da aktarabileceğimiz, tarih yazıldığında da "İşte, bu arma da bu dönemin şu milletvekillerine ait bir şereftir." denebileceği... Bence, Zeynep Hanım'ı da bu konuda şahsen de gerçekten tebrik ediyorum. İnşallah ulaşır amacına, matuf olur. İnşallah yetişir ama yetişmezse de temeli...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İnşallah!

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Her şey inşallahdır bizde, "Allah'ın izniyle" demektir inşallah.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – "İnşallah" da bile bir ümitsizlik görüyorum.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hayır, tam tersi. Bizim inancımızda inşallah "Allah'ın izniyle" demektir, biliyorsunuz bunu siz.

BAŞKAN – Temenni.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İyi de sen ayrı ben ayrıymış gibi böyle...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hayır, bizim, bizim inancımızda.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bizim derken yani...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bakın, o kelimeyi de... Bakın, her şeyi yorumlayarak nasıl çıkacağız bu işten Allah aşkına, inancımızda bu demektir inşallah.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İnsaf canım, yani buna bir eleştiri getirmemi bekleyebilir misin?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Eyvallah. Sizin fikirlerinize ben yine de saygı duyacağım ama ne niyetle söylediğimi açıklamak adına söylüyorum. Hatta, inşallah denmeden konuşulan beyanlara ilişkin hükümler var, onu da tartışmayalım yani burada tartışmaya gerek yok.

BAŞKAN – O bizim Komisyonun işi değil.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İnşallah, tekrar söylüyorum, amacına matuf bir şekilde bu döneme nasip olur ve umarım ki burada bütün partilerin katkısı olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Gizligider.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 20

Şimdi, Fatoş Gürkan Hanım, buyurun.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

2015'in ilk toplantısı güzel bir gündemle bugün bir aradayız. Yeni yılın hepimize hayırlı olmasını diliyorum. İnşallah, bu yıl bu kanun teklifi de gerçekleşir ve güzel bir şey yapmış oluruz.

Tabii, Anayasa Komisyonuna çok fazla gündem gelmiyor, konu gelmiyor diye eleştiriler de var, inşallah bundan sonra Komisyonumuz daha da aktif çalışır.

Tabii, 2015'te keşke Cumhurbaşkanımıza bayrağı ülkeyle ilgili...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İnşallahlarla, maşallahlarla...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Hayır, hayır. “İnşallah” güzel bir temennidir ve olması yönünde temennidir.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Katılıyorum.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bugün tabii burada...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – “Keşke” anlamında kullanılıyor biraz da o manada...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Yok, “keşke” anlamında kullanmıyorum “Allah'ın izniyle” demek, bu anlamda kullanılıyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İnşallah.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bugün, burada tabii ki Cumhurbaşkanımızın konuyla hiç ilgisi yokken gündeme getirilmesi, böyle olumlu olumsuz şeyler söylenmesi hoş değil. Keşke bunlar hiç gündem olmasa da kanunun amacı gündem olsa, kanun gündem olsa.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – “Devletin arması” deyince ister istemez geliyor.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Tabii, her şey Cumhurbaşkanımıza bağlanıyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Devleti temsil ettiği için diyorum.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Ebu Bekir arkadaşımız da söyledi, Sayın Cumhurbaşkanımızı seviyor ve saygı duyuyoruz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Mesaj gitti efendim.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bu saygıyı herkesten de bekliyoruz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Dışarıda ben basın mensuplarıyla da paylaşacağım.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Saygıyı herkesten de bekliyoruz. İşin sulandırılmasını da lütfen bırakın diyorum Nevzat Bey.

Şimdi, tabii ki gerçekten ben Zeynep Hanım'a da, kanun teklifinde imzası olan -32- tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Birçoğumuz bunun farkında değildik belki yani 203 ülkeden 201'inin arması var ama Türkiye'nin arması yok. İnşallah, bu dönemde bunu hep birlikte başarırız.

Mehmet Şandır'ın, Sayın Başkanın da bu dönemde bu yetişmez diye bir endişesi var ama zaten kanun teklifinde diyor ki “On beş gün komisyon kurulması için süre verilir.” Biz bu on beş günü uzatarak seçimden sonraya komisyonun kurulmasını sağlayabiliriz. Her parti grubuna burada 3'er üye verilmesiyle ilgili bir teklifte de üye sayısı belirlenmiş yani kanun teklifi verin vermeyin ama her partinin 3'er üye verme hakkı var, zaten herkes eşit olarak orada kendi partisini temsil edecek. Önemli olan bu dönemde bu kanun teklifinin çıkarılmasının başarılması, ondan sonraki çalışmalar da 25'inci dönemde inşallah gerçekleşir.

Ben tekrar şimdiden arma hayırlı olsun diyorum, ülkemize yakışır bir armanın belirleneceğini de düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Bugün bayağı inşallah dendi, akıbetimiz hayır ola, inşallah iyi olacak.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkanım, yeni bir kanun teklifi verip Anayasa Komisyonunun fahri başkanlığı Sayın Kuzu'da kalsın diye bir teklif vereceğim, inşallah.

BAŞKAN – Kaldı zaten yani.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sızsiz olmayacak çünkü bu Komisyon.

BAŞKAN – Kaldı çünkü neticede on üç yıldır burada rekor kırdık Nevzat. En çok yapana 3-4 kat atmışım yani.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Öyle mi?

BAŞKAN – Tabii, tabii. Hiç yok; dört, dört buçuk sene var, başka yok.

FARUK BAL (Konya) – Anayasa Mahkemesine mi gidiyorsunuz, nereye Sayın Başkanım?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayıştay Başkanlığına...

BAŞKAN – Üniversiteye gidiyorum inşallah.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – İnşallah, destek verirsiniz olur.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – “İnşallah” dedik yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 21

BAŞKAN – Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Armadan çok sizin geleceğinizle ilgileniyorlar yalnız.

BAŞKAN – Biraz öyle, ilgilenirler sağ olsunlar.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Ben, özellikle Zeynep Hanım’a ve imza atan arkadaşlara çok teşekkür ediyorum ama kanun da çok incelikte düşünülmüş yani bir arma belirleyip bunu kanunlaştıralım da denebilirdi, öyle yapılmamış, zaten her ihtimal düşünülmüş.

Bayrak, arma karmaşasıyla ilgili bir iki cümle söylemek istiyorum, hani “Bayrak var zaten, armaya ne gerek var?” deniliyor. Bayrak hepimizin şeyi yani evime de asarım, maça giderken de kullanırım yani düğünümde bayrak asarım ki asılır zaten Anadolu’da ama arma devletin resmî bir şeyi yani o, onun yerine kullanılacak bir şey değil. Forsun zaten bununla karıştırılmasına hiç gerek yok, o zaten tamamen o makama ait bir şey. Emniyetin de arması var, başka kurumların da var. Yani bunlar aslında çok karışık konular değil ama belli ki herkes bu konu üzerinden başka konuları gündeme getirmiş oldu.

Ben özellikle katkıda bulunan herkese çok teşekkür ediyorum. Güzel bir farkındalık ortaya konmuş, bu eksiklik fark edilmiş. Katılan herkese çok teşekkür ediyorum. Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Faruk Bey, söyleyecek bir şey var mı? Yok zannediyorum ama gene de verelim.

FARUK BAL (Konya) – İnşallah, maşallahlar arasında iş güme gidiyor gibi geldi bana.

BAŞKAN – Gitmez, gitmez.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, bizim halis bir şekilde ortaya koyduğumuz düşüncenin özü, bu kanun teklifinde eksiklikler var. Amacına uygun hâle getirilebilmesi için daha derinlemesine katkıda bulunabilecek bir ortam oluşturulması lazım. Bunun için de bir alt komisyon kurulsun. Bu alt komisyonda, bizim ısrarla ifade ettiğimiz, Türk milletinin, Türk devletlerinin kültür ve medeniyetlerinden insanlık evrensel değerlerine yansımış olanlarının tespitine ilişkin bilimsel bir çalışma yapabilecek bir komisyonu orada geçirelim. Bir de kurulacak olan komisyonun çalışma usul ve esaslarını belirleyelim, buna Meclisin pratikleri yol gösterebilir. Bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu örneği var. Onun yanı sıra, bazı temel kanunlarda partilerin uzlaşmaya yönelik daha önce uyguladığı usuller var. Bunlardan bir tanesini de benimseyebiliriz ve işi olgunlaştırabiliriz. Yani işin özü, bir alt komisyon kuralım; ona süre de verebiliriz. Bu, topu taca atma meselesi değil, işi olgunlaştırma meselesidir. Ama ısrarla “Dediğimiz dedik, çaldığımız düdük.” dersiniz bizim başka çaremiz kalmaz, o zaman bunu farklı şekilde değerlendirmeye başlayabiliriz. O bakımdan, biz katkı olsun diye böyle bir öneriyi ortaya koyuyoruz. Arkadaşlarımızın bunu olumlu değerlendireceğini ümit ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Faruk Beyciğim.

Evet, Ali Bey.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, bizim Cumhuriyet Halk Partisi grubunda, farklı görüş şeklinde bir görüş ileri sürmüşler, öyle değil. Uğur Bey de söyledi yani cumhuriyetin temel ilkeleri cumhuriyetin armasıdır, Atatürk yine kurucu lider, olmazsa olmazdır. Dolayısıyla, biz, zaten temelde şu anda böyle bir sosyal ihtiyaç olmadığını söylüyoruz, gerek yoktur. Dolayısıyla da bir görüş ayrılığı şeklinde algılanmasın bu. Şu anda toplumsal bir ihtiyaç yoktur yani toplumun böyle bir kompleksi yoktur. “Vay, niye armamız yok?” diye kimse başını öne eğip de gezmiyor, şükür ki şanlı bayrağımız var. Dolayısıyla, şu konjonktürde, şu zamanlama itibarıyla ülkenin önceliği değildir. Anayasa Komisyonu keşke seçim barajını görüşseydi diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, aşağı yukarı birçok şey söylendi. Şimdi, bir defa, birkaç itiraz var, deniyor ki: “Zaman darlığı... Yetişmez.” Buna cevabımız -zaman darlığı- evet, seçim sebebiyle dar gibi gözüküyor ama bu yasanın içerisindeki komisyonun kurulma meselesi bu zaman konusunu çok kale almamış oluyor çünkü sonuç itibarıyla komisyon çalışmasına devam eder, değişiklik durumunda da üye değişikliği o zaman da yapılır, ben buna yasal olarak da bir engel görmüyorum. Bir o.

İkincisi, Ali Bey’in söylediği toplumsal talep meselesi konusundan ziyade, tabii, toplum bununla çok ilgilenmez yani arma var mı, yok mu, filan. Bayrak büyük bir sembol, doğrudur. Ama dünyada -demin de söyledim- bütün ülkelerin tamamının neredeyse -Dominik’i bir kenara koyarsak- bir de arması var ayrıca. “Akıl yolu birdir.” derler, demek ki herhâlde bir ihtiyaç var ki ayrıca devletler böyle bir şeye gerek duymuş, çıkarmış.

Üçüncüsü, Faruk Bey’in özellikle altını çizdiği, tarihi birtakım simgeler konusu. Elbette bu hepimizin ortak değerleridir. Zaten, arma...

FARUK BAL (Konya) – Zaten amacı bu.

BAŞKAN – Amacı o. Tabii, onu söylüyorum ben de.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 22

O, komisyonun yapacağı bir iş ve -söylediniz ya “eksiklik”- ben deminden beri bakıyorum, bu bilim heyeti meselesinde 4’üncü maddenin (4)’üncü fıkrasında diyor ki: “Komisyon, ön hazırlık çalışmaları kapsamında resmî armanın belirlenmesi amacıyla konuyla ilgili akademisyen ve diğer uzmanların katılımıyla toplantılar yapar.” Yani, onlardan ciddi olarak istifade edebiliriz, komisyon da çağırabilir, onlardan örnek figürler de isteyebilir. Ayrıca, resmî kurumlardan bilgi de alabilirler, vermek durumundalar filan diyor. Dolayısıyla, bu söylediği itirazlara bence bu yasa cevap veriyor gibi geliyor ama buna rağmen...

FARUK BAL (Konya) – Gibi gelmiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yo, yo... Hayır, buna rağmen deniyorsa ki “Şuraya şunu da koyalım.”, bir önergeyle onu ilave ederiz, yeter ki tamamlayıcı bir şey olsun.

Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, sanırım ben iyi anlatamıyorum.

BAŞKAN – Yo, iyi anlattın, iyi anlattın.

FARUK BAL (Konya) – O nedenle zatîalinizin çok yüksek anlayışına rağmen iyi anlaşılmadığımı görüyorum.

BAŞKAN – Yo, yo, çok güzel anlattınız.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, bu konu çok derin ve tartışmalı. Bu derin ve tartışmalı konuya yine siyasi irade yani komisyon karar verecek. Bu konuda -uzmanlığına güvenilir bir bilim heyetine- hangi millî ve manevî değerler armada yer almalı ki, toplumun yani milletin geleceğine ışık tutabilsin.

BAŞKAN – Doğru.

FARUK BAL (Konya) – Bu, milletvekillerinin başarabileceği bir iş değil çünkü tarihçi olsak bile...

BAŞKAN – O da doğru. Kanun zaten onu öngörmüyor yani.

FARUK BAL (Konya) – Ama bunun uzmanları var. Bu uzmanlardan bir görüş alalım, bunun için bir heyet olsun. Bu heyet komisyonla beraber çalışırsa verimsiz olur çünkü -pek çok komisyonda çalıştık, en azından ben Anayasa Uzlaşma Komisyonunda çalıştım- komisyonla beraber bu heyetin çalışması hâlinde siyaset ile bilimsellik birbiriyle çatışır; dolayısıyla üstün irade siyaset olacağı için orada bilimsel sonuç çıkmaz. Bilimsel sonucu bilimsel toplantılarda ortaya koyabilir arkadaşlar. Onun için, böyle bir heyetin kurulması gerekir.

BAŞKAN – Şimdi, ben şunu anlamadım...

FARUK BAL (Konya) – İki: Buradan ortaya çıkacak, armaya taşınacak millî ve manevî değerlerin nasıl arma hâline getirilebilmesi bir sanat işi.

BAŞKAN – O da doğru.

FARUK BAL (Konya) – O zaman işte “hizmet alımı” lafını ben laf olarak beğenmiyorum, bir yarışma da olabilir bu, nasıl olacaksa olur. Yani “Şöyle bir arma istiyoruz biz.”e uygun bir tasarı ortaya çıkacak. Şimdi bu iki adımdan hareket etmezsek ortaya ısmarlama bir arma çıkar, o zaman bizim kaygılarımız da gündeme gelir. “Bu bir hesaplaşma mı, bu bir ayrışma mı, bu bir proje mi?” gibi haklı olarak ortaya koyduğumuz şüpheler ortaya çıkar. Biz bu şüpheyi izale etmek için bir yol öneriyoruz size.

BAŞKAN – Faruk Beyciğim, iyi niyetinden hiçbir şüphem yok da, mesele burada şu: Şimdi -bu söylediklerini- diyelim bir alt komisyon kurduk, varsayalım gitti komisyona, alt komisyon 4-5 bilim adamı çağırdı, neye göre seçecek, onu bilmiyoruz. Yani, çağırdı komisyon...

FARUK BAL (Konya) – Hayır, alt komisyon onu yapmayacak.

BAŞKAN – Ne yapacak?

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, buradaki bu örneği veriyorum, çalışma usulünü -burada maddelerine girmedikimiz için eleştirmediklerimiz konular var- bunları değerlendirerek bir ortaklaşma sağlayacak, belki Cumhuriyet Halk Partisi de “Evet, kardeşim, biz ikna olduk.” diyebilecek, belki diğer parti de gelebilecek. Dolayısıyla, bu alt komisyonu lütfen siz doğru anlayın.

BAŞKAN – Hayır, ne yapacak alt komisyon, ben onu merak ediyorum. Gerek duysam teklif edeceğim, zaten size tabii edeceğiz de... Netice itibarıyla, alt komisyon ne yapacak? Alt komisyon armayı hazırlayamaz, bilimi...

FARUK BAL (Konya) – Hayır, hazırlamayacak.

BAŞKAN – Ne yapacak yani alt komisyon?

FARUK BAL (Konya) – Alt komisyon... İşte, örneğini veriyorum: Mesela, şu tasarıda bizim önerdiğimiz bir bilim heyeti yok.

BAŞKAN – Var ya işte bilim heyeti burada.

FARUK BAL (Konya) – Hayır efendim, yok.

BAŞKAN – Var, 4’üncü maddede var açık açık, “Bilim heyeti kurulur.” diyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 23

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, o zaman biraz önce beni dinlemediniz. Bu tasarıdaki bilim heyeti amacına uygun bir çalışma yapamaz.

BAŞKAN – Tamam da yani nasıl yapacağız? Alt komisyon bize arma getiremez ki. Alt komisyon da neticede herhâlde bu dediklerinizi yapacak yani.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, ben boşuna gırtlak patlatıyorum. Şimdiye kadar konuştuklarımı ya dinlemediniz ya ben farklı lisanda konuşuyorum.

BAŞKAN – Samimi söylüyorum, ben böyle anladım. Ama arkadaşlardan hakikaten farklı olarak anlayan varsa -bunu net olarak söylüyorum- senin dediğini...

FARUK BAL (Konya) – Tekrar ifade edeyim efendim:

Bir: Alt komisyonun yapacağı iş ne arma hazırlamak ne bilim heyetlerindeki kişileri önermek, bu değildir. Alt komisyonun yapacağı iş, bu kanunda bizim maddelerine geldiğimiz zaman itirazlarımızı ortadan kaldırarak, çabuk bir şekilde, mümkünse oy birliğini sağlayabilecek bir metne dönüştürmesi bunu.

BAŞKAN – Tamam, ben de diyorum ki...

FARUK BAL (Konya) – Buradan da amacımız, arma yapma hedefine daha hızlı, daha uygun ulaşabilmektir.

BAŞKAN – Hepsini anladım. Peki, ben de diyorum ki bununla alakalı elinizde önermeniz varsa burada kabul ederiz onları, makul olanları. Ne engel, onu söylüyorum yani. Zaten bu çok öyle aman aman, çetrefilli bir kanun değil; çok önemli bir kanun ama çetrefilli bir kanun değil. Sonucu belli, başı belli, önu belli. Onu anlatmaya çalışıyorum ben de. Ben mi yanlış anlıyorum?

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Önerilerinize de açtığınız bu konuda.

FARUK BAL (Konya) – Ne mahzuru var? Alt komisyon kurulsun bir haftada bunu arkadaşlar bitirir, bir hafta içerisinde. Zaten kaç maddelik bir şey? Bir haftada neyi kaybedersiniz?

BAŞKAN – Yani, alt komisyon meselesi değil, alt komisyon kurulur da, ben burada alt komisyona bir şey demiyorum ki.

FARUK BAL (Konya) – Efendim, alt komisyonda, netice itibarıyla, arkadaşlarımız -her partiden bir kişi veya çoğunluğa göre diğer partilerden fazla olabilir önemli değil- daha uygun bir şekilde birbirlerini anlayabilir, daha uygun bir şekilde bu çalışmaya katkı sunabilir.

BAŞKAN – Bir de tabii zaman darlığı da var. Bence yani eğer bir öneri varsa...

FARUK BAL (Konya) – Ne olacak bir hafta, patlasa on günde biter ya, kaç maddelik kanun ki?

BAŞKAN – Farukçuğum, ben alt komisyonluk bir durum burada görmüyorum, görsem gönderirim, bunu samimi söylüyorum, bir şey görmüyorum çünkü. Alt komisyonun yapacağı hiçbir şey yok. Bilim heyeti diyorsanız hayhay, ondan zaten komisyon istifade edecek. “Resmî makamlardan bilgi alır.” diyor, o da var zaten. Onun dışında, buna rağmen eksiklik varsa onu buraya koyalım önerge olarak, bunu söylüyorum; verelim önergeyi, burada değerlendirir arkadaşlarımız derim ben.

Evet, bu konuda başka bir şey var mı?

FARUK BAL (Konya) – Biz kararımızda ısrarlıyız Sayın Başkanım, alt komisyonun kurulması talebinde ısrarlıyız.

BAŞKAN – O zaman ben oylamaya sunarım yani benim vereceğim bir karar değil o. Alt komisyon kurulmasını...

FARUK BAL (Konya) – Ama niye? Reyinizi ihsas ettiniz.

BAŞKAN – Hayır, ben kanaatimi söylüyorum, genelde oy zaten çok kullanmıyorum biliyorsunuz şey olmadan.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Anayasa Mahkemesi Başkanı gibi toplantıya katılmasın, oylamaya katılmasın.

BAŞKAN – Oylamaya ben katılmayayım, tamam, ihsasırey sayıyorsak...

FARUK BAL (Konya) – Sen nasıl oldu da çakılı kaldın? Anayasa Mahkemesi Başkanı yolunu da kaybettin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gitti o, zaten çoktan gitti, o da gitti.

Pekâlâ, değerli arkadaşlar, bu alt komisyon meselesiyle alakalı içinde hakikaten bir şey söyleyecek varsa söylesin, yoksa onu teklif olarak sayıp oylamaya sunacağım, başka çarem yok çünkü. Ben de oy kullanmayacağım söz veriyorum, göreceksin.

FARUK BAL (Konya) – Saydın sen milletvekillerini.

BAŞKAN – Yok, saymadım, haberim de yok ya.

Evet, alt komisyon kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ RESMÎ ARMASININ BELİRLENMESİ
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 24

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesidir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir Komisyon kurulması ve bu Komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi bu Kanunun amacıdır.

BAŞKAN – Burada kanunun amacı gösterilmiş, bunda bir şey yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FARUK BAL (Konya) – Bir dakika efendim...

BAŞKAN – Pardon... Hayır, ben şey görmeyince... Siz talep etmeyince...

Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Müzakere açın.

BAŞKAN – Buyurun, açtım.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, alt komisyon kurulması teklifimizi çoğunluk reddetti. Alt komisyon kurulması teklifimizin özü, bu kanunu daha olgun, daha anlaşılabilir ve daha ortaklaşır hâle getirebilmektir. 1’inci maddeyi ben size okuyorum, siz anayasa profesörüsünüz Sayın Başkanım: “Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesidir.” Bir de Anayasa’nın 1’inci maddesini okuyorum: “Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.” Nereden başlayalım tartışmaya?

BAŞKAN – Hayır, önerge verir, o da yazılır buraya.

FARUK BAL (Konya) – Niye böyle yazalım canım? Bunu biz bu hâle getirelim, anlaşalım diye bunları söyledik.

BAŞKAN - Biz bunu da söylüyoruz, ne engel var bunda anlayamadım ki?

FARUK BAL (Konya) – Anayasa bir devletin temel yasasıdır, arma da bir devletin, bir milletin temel değerlerini yansıtacağı, alametifarikası olabileceği en önemli semboldür. Bu sembolün hazırlanmasına ilişkin kanun teklifinde Anayasa’nın 1’inci maddesine aykırılık var.

BAŞKAN – Ben burada aykırı neresi var, onu anlamadım.

FARUK BAL (Konya) – O zaman, gelin, eteğinizdeki taşı dökün, bizi de kaygılardan, kuşkulardan, şüphelerden uzak bir şekilde, Türk milletine, Türk devletine bir arma armağan etme çabasına katkı verme şerefine uygun görün Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi “Türkiye Cumhuriyeti devleti” ifadesi kullanılıyor çok, bu ifade yeni kullanılan bir ifade de değil yani birçok şekilde kullanılıyor. Bunun, “cumhuriyet” kelimesinin konulması bence vurgudur, daha da güzeldir. Bunun bir engelini ben görmüyorum, bilmiyorum yani... “Türk devleti” biçiminde diyor da, ben de diyorum ki bu kanunla da zaten hep kullanılıyor, “Türkiye Cumhuriyeti” şeklinde kullanılıyor, bir engel yok.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, bakın, dökük saçık bir devletiz biz. Şu Anayasa dökük saçık bir devletin Anayasa’sı. Biz de dökük saçık bir arma yapmayalım, hiç olmazsa bu tam olsun. Bakın, bu Anayasa’da devletin adına “Türk devleti” dediği madde var başlangıç kısmında, “Türkiye devleti” dediği madde var, “Türkiye Cumhuriyeti” dediği madde var; böyle bir Anayasa olur mu?

BAŞKAN – Olmaz.

FARUK BAL (Konya) – O zaman, böyle bir Anayasa olmayacağına göre bu teklifin 1’inci maddesi de bu tartışmayı gündeme getirdiğine göre, gelin, bizim armamız da tartışılmayacak bir hâle gelsin. Gelin ortaklaşalım, gelin uzlaşalım, gelin anlaşalım.

BAŞKAN – İşte anlaşacağız.

FARUK BAL (Konya) – Niye o zaman hemen kapıyı kapatıyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, Komisyonunda anlaşacağız.

FARUK BAL (Konya) – Hayır, efendim, o zaman anlaşamayız ki. Bütün yanlışlıkları zapta geçiririz, ondan sonra ne hâliniz varsa görün.

BAŞKAN – Peki, ne diyeyim. Başka da yolumuz yok ki Faruk Beyciğim, ne yapacağız başka türlü? Yani, çalışmanın bir şekli şemali var.

FARUK BAL (Konya) – Efendim, on günü geçmez, bir uzlaşma komisyonu, bir alt komisyon kursanız Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Alt komisyonun işi çözeceğine inansam... Hiçbir faydası olmaz bu konuda alt komisyonun, kurduğumuz günler de oldu çok ama... Bu söylediğin ifadenin Anayasa’ya aykırılığını siz de söylediniz, tam da ben onları sayacaktım, değişik yerlerde ama Türkiye Cumhuriyeti devleti, T.C. olarak da baktığınızda kullanılıyor. Bundan bir rahatsızlık... Niye, bilmiyorum yani? Bunda bir yanlışlık olursa düzeltiriz ama ben bunda bir yanlışlık görmüyorum ifade olarak. Samimi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 25

söylüyorum Faruk Beyciğim, seninle aynı hassasiyeti taşıdığımızı az çok tahmin edersin yani. Öyle farklılık görsem ben de ona itiraz ederim de... Alt komisyonda anlaşılmıyoruz senin ile biz.

FARUK BAL (Konya) – İyi çalışılmamış, katkıya, olgunlaştırılmaya ihtiyacı olan, iyi niyetle hazırlanmış bir teklif olarak görüyoruz. Bunun iyileştirilmesi, olgunlaştırılmasına çaba vermek, katkı vermek istiyoruz ama siz kapıları kapatıyorsunuz.

BAŞKAN – Yo, yo, kapatmayız. Zaten, yasanın kendisi, bu yasanın kendisi işi çözecek olan yasa değil, kendisi çözmeyecek bunu. Asıl bu bir başlangıçtır. Bu, yanlış olabilir, düzeltilir, eğer ifadede zorlukları varsa, ilaveler, hayhay, onu yaparız, onda bir...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım, alt komisyon kurulması talebimiz bu kanuna ortak olma arzumuzdan kaynaklanmaktadır çünkü devletin armasının kurulmasını Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de önemsiyoruz, değerli buluyoruz, teşebbüs sahiplerine teşekkür ediyoruz. Ancak, iyi niyetle de yazılmış olsa kalıcı bir kurumsal hükmi şahsiyetimizi ifade edecek olan, bir ortak payda olacak olan armanın tanzim edileceği bu kanunun hepimizin ortak metni hâline gelebilmesi için çok zaman kaybına sebep olmaz. “On gün” diyor Faruk Bey de, on gün demeyiz buna, sınır koyarız. Burada 3 parti var, 3 partiden birer kişi atasanız bu kanunu yeniden redekte etmek, yeniden yazmak noktasında bir alt komisyonla meseleyi tamam... Bunda bir muhalefet şeyi görmeyiniz, geciktirme niyeti görmeyiniz ama işte başladık şimdi bu tartışmaya, bu tartışmayı büyütmemek lazım. Çünkü böyle başlarsak hadiseye, her birimiz bir şey söyleriz, mesele uzar, toplumu meşgul eder, sonuç sıkıntılı olur. Onun için, bu alt komisyon kurulması meselesini arkadaşlarımız yanlış algıladılar anladığım kadarıyla.

BAŞKAN – Evet, o geçti artık zaten. Bir de tabii şey de var: Şimdi, ana muhalefet partimiz de alt komisyon olsa bile “Böyle bir şeye ihtiyaç zaten yok.” diyorlar.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Biz başlangıçta ihtiyaç yok diyoruz, alt komisyon gereksiz diyoruz.

BAŞKAN – Öyle diyor onlar, “Gereksiz.” diyorlar. O yüzden...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ama yani şöyle bir tehlike bekliyor: Şimdi, iktidar partisi grubu üyesi arkadaşlarıma ve Komisyon Başkanı olarak zatalilerinizin dikkatine bir şey sunuyorum: Bu kadar önemli bir konuda, Mecliste siyasi partiler arasında bir birlik sağlayamayacaksanız böyle bir teşebbüse geçmeyiniz, yanlış olur.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Zaten ölü doğar.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, siz sayısal çoğunluğunuzla bu kanunu çıkarırsınız, armayı da belirlersiniz ama o, Türkiye Cumhuriyeti devletinin arması olmaz, bir tartışma konusu olur yani bayrak gibi bir hadisedir bu. Şimdi, oya gibi işlememiz lazım, bir mutabakatla bu işi çıkarmamız lazım.

BAŞKAN – Şu olur: Bu kanun çıkar...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım, anayasayı nasıl yapamadysak aynı akıbeti burada da yaşamayınız lütfen.

BAŞKAN – Anladım, şöyle olur: Bu kanun çıkar, muhalefet partilerimiz üye vermemiş olur, komisyon kurulmaz. Yapacak da çok bir şey yok.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O zaman da ölü doğar Başkanım. Sayın Şandır’ın dediği gibi, yani dönemi bu dönem değil.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, ama...

BAŞKAN – Çünkü, alt komisyon da olsa buradan bize bir destek yok. Dolayısıyla, orada kapansın burada kapanacağına, bari biz bir iş yapmış olalım.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ya, Değerli Hocam, yani iş yapmış olmak için...

BAŞKAN – Hayır, öyle oluyor sonuçta çünkü.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Başka kanunlarda bunu deneyebilirsiniz ama bu konuda bence buna teşebbüs etmemek lazım ama bir yolu var. Gelin, bir mutabakatla... Gerçi, Cumhuriyet Halk Partisi “Biz bu işe kökten karşıyız.” diyorsa...

BAŞKAN – “Yokuz.” diyor, tabii ki.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Evet, Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Biz, bakın, baştan beri diyoruz ki: Bunun zamanlaması uygun değil şu aşamada. Dolayısıyla, seçim sonrası oturulur, yeniden değerlendirilir. Size bu açıdan ben katılıyorum yani şu anda seçim arifesinde - konuşmamda da söyledim- böyle bir şeye gerek yok, anlamsız. Dolayısıyla, eğer böyle başladıysak zaten o zaman bu komisyon oluşmayacak demektir, dolayısıyla da çalışma yapamayacaktır, ölü doğacaktır yani şimdiden uyarıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 26

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sevgili Başkanım, Değerli Hocam; şimdi, bakın, bu tartışma gelişirse bu komisyona üye vermemek gibi bir sonuç getirecektir; yazık olur, yanlış olur.

BAŞKAN – Onu diyorum ben de işte...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın hanımefendinin iyi niyeti çok böyle sıkıntılı bir sonucu getirecek.

BAŞKAN – Başka bir şey söylüyorum Mehmet Beyciğim, ağabeyciğim.

Bak şimdi, alt komisyon -zaten geçti o aşama ya- kurulsu bile ana muhalefetten de, öbüründen fayda yok. Siz, neticede katılırsınız, gene kadük kalır. Ben de diyorum ki komisyon çıkar, üye verilip verilmeme ondan sonra konuşulur yani orada değerlendirilir bu eksiklikler. Anlıyorum da bunlar bir şeyi çözümüyor yani ben...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ben takdirinize sunuyorum yani böyle bir konuda...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, o zaman bizim kaygımız bir kat daha artırıyor.

BAŞKAN – Anlamadım.

FARUK BAL (Konya) – O zaman, bu teklif, iyi niyetli yorumlamamıza rağmen seçimlerde siyasi bir proje ve propaganda malzemesi olacak.

BAŞKAN – Yok, Allah aşkına ya. Bunun neyini... Arma geldi de kabul...

FARUK BAL (Konya) – Bir dakika canım.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Veya çıkmazsa kullanmayacak mısınız? Bu kanun çıkmadı diyelim, ne yapacaksınız? Komisyon kurulmadı, ne diyeceksiniz?

BAŞKAN – Kimsenin bir şey diyeceği yok Allah aşkına ya. Ne diyecek bunun için ya, yapmayın. Evet, biz madde görüşüyoruz, o aşamaları geçtik.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, açar mısınız.

BAŞKAN - Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Ben tabii, Cumhuriyet Halk Partisi adına karar verecek bir durumda değilim.

BAŞKAN – Elbette.

FARUK BAL (Konya) – Ama dinlediğimiz gerekçeleri itibarıyla, belki alt komisyonda hakikaten iyi niyetin varlığı anlaşılır ve onlar da destek verebilir. Niye bunu, bu kapıyı kapatıyorsunuz? Şimdi, alt komisyon kapısını kapatınca bizim kaygılı alanda düşüncelerimizi ifade etmeye sebebiyet verdiniz. Eğer kurulsaydı biz kaygı yerine katkı verme çabası içerisinde bulunacaktık.

BAŞKAN – Gene verirsiniz katkırı. Ne engel oluyor Faruk Beyciğim ya? Gene verirsiniz, kaçmış bir şey yok ki.

FARUK BAL (Konya) – Olur mu? Niye verelim canım? Şimdi bizim o zaman şüphemiz artıyor.

BAŞKAN – Başka bir şey söyleyeceğim: Şüphemiz arttı. 12 kişilik komisyon kuruldu. AK PARTİ'nin 3 tane vekili var, 3; 9 üye muhalefetten. 3'ünüz belirleyip başka bir arma da bulabilirsiniz. Bizim katılım hiç de olmayabilir.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – O da yanlış.

BAŞKAN – Nasıl? Yanlışlık değil, böyle geldi kanun.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Anayasa Uzlaşma Komisyonunda yaptınız, başaramadınız.

BAŞKAN – Yani, işte ondan çıkmadı, neyse. Bir de o var yani 9'a 3. Neyinden korkuyoruz, ben anlamadım ki.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, biz hiçbir şeyde korkmayız. Biz, nesli Oğuz Karahan'danız ya, korku nedir bilmeyiz.

BAŞKAN – Neyse, peki o zaman, devam edelim.

FARUK BAL (Konya) – (1)'inci fıkrayla...

BAŞKAN – Evet, 1'inci maddeyle ilgili sizi dinlemeye devam ediyorum.

Buyurun Faruk Bey.

FARUK BAL (Konya) – 2'nci paragrafla ilgili düşüncemi arz edeceğim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, (1)'inci fıkrayla ilgili “Türkiye Cumhuriyeti devleti” tabirinin 1982 Anayasası'nda çarpık çurpuk bir tanımlamayla 3 tanımlamadan bir tanesi olduğunu söyledim: Türk devleti, Türkiye devleti, Türkiye Cumhuriyeti devleti.

BAŞKAN – Doğru.

FARUK BAL (Konya) – Dolayısıyla, bu ihtilal anayasasının bir tanımı alınarak devlete arma yapılıyor, (2)'nci fıkra da bunun ne anlama geldiği anlaşılıyor. Evet, 1'inci maddenin (2)'nci fıkrasında. “Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî armasını belirler.” Oysa, resmî arma, bir milletin ve onun tarihte kurmuş olduğu zincir şeklindeki devletlerin insanlığın evrensel değerlerine yapmış olduğu katkıları ve gelecekteki hedeflerini de ortaya koyan semboldür. O zaman, bu, Türkiye Cumhuriyeti devletiyle sınırlı bir arma olacaktır, buradaki yazıma göre; ondan önceki bölümü de reddeden bir arma olacaktır. Dolayısıyla, amacıyla çelişik bir yazım vardır burada. Bu amacıyla çelişik yazımı nasıl izah edeceğiz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 27

Buyurun.

BAŞKAN – Bu (2)’nci fıkrada 2 defa “amacıyla” çıkmış, onu bir düzeltelim şeyden.

Şimdi, şöyle, Faruk Bey, tabii, milletlerin mutlaka bu arma noktasındaki önemi elbette ki inkâr edilemez ama zannediyorum armalar devletleri temsilen daha çok kullanılıyor, sembol olarak orada ama devletin bizzatı herhâlde kendisini daha çok belirliyor yani öyle.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Geçmişe yönelik, diğer devletlerin...

BAŞKAN – O, figürü belirlemek bakımındandır senin söylediğin ama armanın kendisi...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, Türkiye Cumhuriyeti devleti tesadüfen bir araya gelmiş insanlarla, tesadüfen bir kavga sonunda kurulmuş bir devlet değil.

BAŞKAN – Değil, doğru.

FARUK BAL (Konya) – Türkiye Cumhuriyeti devletin beş bin yıllık bir tarihî derinliği vardır. Bu devlet kurulurken, tarihin köprüsü üzerinden geçerken onlarca kurmuş olduğu devlet vardır. Bütün devlet armalarında her milletin, her devletin tarihe bıraktığı iz yer alır. Şimdi, “Türkiye Cumhuriyeti devletin...” diye başlayan cümleyle yapılacak bir arma çalışması lafzî itibarıyla sadece 1923 yılından sonrasını hesaba alan bir arma olacaktır. Oysa, bu, bizim hedeflediğimiz bir arma çalışması değil.

BAŞKAN – Kaldırdılar işte armayı. 1927’de niye kalktı o zaman Osmanlı arması, eğer bu mantıktan gidersen? Niye kaldırdık o zaman?

FARUK BAL (Konya) – O zaman sınırlandırılmalı. Siz yorum getirmeyin de teklif sahibi desin ki sizin söyleminize uygun bir şekilde: “Bu, 1923 yılından sonraki değerleri ortaya koyan bir armadır.” Biz ona göre yorumumuzu yapalım.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) - Nereden çıkarıyorsunuz bunu ya?

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanın söylediği o.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Kesinlikle öyle bir şey yok.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başka bir şey olamaz ki zaten.

BAŞKAN – Hayır, o değil. sizin görüşünüzden yani bunu ben söyledim. Netice itibarıyla, o bağlantıyı zaten otomatik kurmak zorundayız. Geçmişle bağ kurmadan nasıl şey yapacağız?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hocam, bir cümle söyleyebilir miyim? Teklif sahibiyim aynı zamanda.

BAŞKAN – Hadi bakalım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki çok olumlu katkı veren değerli milletvekillerimize kanunun teklif sahibi olarak da, Komisyonun bir üyesi olarak da şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum. Ancak, burada Sayın Bal’ın ifade ettiği şekliyle bir sınırlama... Biz millet olarak mazimizle her zaman onur duyan, bu mazinin bizim en büyük kazanımımız olduğunu ifade eden bir milletin mensuplarıyız ve Türk milleti olarak da geleneklerimizi geleceğe taşıdığımız ölçüde büyük bir millet olacağımızın da bilinci içerisindeyiz ve bugün itibarıyla da bunları yapıyoruz. Geleneklerimizi, geçmişimizi gelecek kuşaklara taşımak bizim için bir sorumluluktur, bir ödevdir. Ancak, burada, bir devletin armasıyla alakalı konuşuyoruz. Elbette ki bu devletin arması şu an itibarıyla yaşattığımız cumhuriyetin arması olacaktır. Bu, 29 Ekim 1923’te kurulan ve inşallah, ilelebet payidar olacak bir cumhuriyetin armasıyla alakalı konuşurken geçmişimize dönüp bakıyoruz. Elbette ki Osmanlıdan, Selçukludan ve ilk Türk devleti olarak kurulan devletlerin de sembollerinin farklı farklı olduklarını görüyoruz. Selçukluda çift başlı şahin-kartal Osmanlıda farklı bir arma ve bugün itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti’nde de elbette ki farklı bir armayla yola devam edeceğiz. Ancak biz bu armayı oluştururken, işte, o geçmişimizi hiçbir şekilde unutmadan, geleceğe nasıl taşıyacağımızın çalışmasını yapacağız ve burada da arkadaşlarımız bunu son derece güzel bir şekilde, teklif sahibi olarak başta Sayın Zeynep Karahan Uslu olmak kaydıyla, teklife imza koyan bütün arkadaşlarımız da bu hassasiyetle hareket ediyor. Dolayısıyla burada kimsenin -özellikle söz almak istemiyordum ama- cumhuriyetin temel değerleriyle asla ve asla AK PARTİ’nin hiçbir sorunu yok, bu ülkenin kurucusuyla alakalı hiçbir sorunu yok. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ve o dönemde bu ülkenin özgür, demokratik bir cumhuriyet olarak inşa edilmesi noktasında emeği geçen herkesi biz olumlu bir şekilde yâd etmek durumundayız. Ama bugün geldiğimiz Türkiye’de çok farklı noktalara gitmek, farklı konuları gündeme getirmenin kimseye bir faydası yok ve sonuç itibarıyla, biz eğer mazimizi gerçek anlamda gelecek kuşaklara sorunsuz ve sıkıntısız bir şekilde taşıyamadığımız ölçüde o geçmişte yapmış olduğumuz şanlı tarihin hiçbir anlamı yok. İşte, bugün bu cumhuriyeti ilelebet payidar kılamayacak isek geçmişte yaşattığımız o şanlı tarihin gelecek nesiller açısından hiçbir önemi ve kaydı da olmayacak. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Bu armanın da bugün itibarıyla bağımsız bir şekilde devam eden Türkiye Cumhuriyeti’nin arması olduğunu ama geçmişle birlikte özüm senerek bu armanın ortaya çıkarılması gerektiğini ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 28

FARUK BAL (Konya) – İdris Bey’in iyi niyetle yaptığı yorum benim itirazlarımı tatmin etmedi. Şimdi, “Anayasa’da 3 tane tabir var.” demiştik. Türk devleti, Türkiye devleti, Türkiye Cumhuriyeti devleti. En kötü yorumlanan Türkiye Cumhuriyeti devleti ifadesidir çünkü devleti kuran millettir, rejim cumhuriyettir, rejimin devleti olmaz. Eğer bir uzlaşma imkânı sağlasaydınız biz orada önerilerimizi ifade edecektik. Burada bundan sonra bir alt komisyona gitme ihtimaliniz yoksa Anayasa’da, geçmişi de mademki İdris Bey’in ifade ettiği şekilde değerleri yansıtacak bir arma olacaksa, doğru olarak, Anayasa’nın başlangıç maddesinde ve diğerlerinde “Türk devletinin” tabirinin kullanılması doğrudur. Çünkü bu bir zincirdir. Tarihin eski çağlarından itibaren ortaya çıkmış olan Türk milletinin kurduğu devletler de mutlaka evrensel insanlık değerlerine katkılarıyla bu armaya yansıtılacağına göre doğru tabir “Türk devleti”dir ve “Türk devleti” tabiri kullanıldığı zaman 1923 olarak ifade edilen cumhuriyetin ilanından daha gerideki millî ve manevi değerlerimize de referans yapmış olacağız. Bizim önerimiz “Türk devleti”dir. Anayasa’ya da bu uygundur.

BAŞKAN – Evet, Anayasa’ya aslında öbürü de uygun, bu da uygun. Hepsini geçiyor.

FARUK BAL (Konya) – Bu, Kanunun ruhuna aykırı bu tabir.

BAŞKAN – Anlamadım.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Anayasa’ya uygun da Kanunun ruhuna aykırı.

FARUK BAL (Konya) – Lafzen Anayasa’ya uygun, lafzen.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çünkü sürekliliği olan bir millete ait bir kurumun armasını yapacağız. Dolayısıyla devletin ismi Anayasa’da 3 şekilde anılmış ama bu anılmanın en doğrusu “Türk devleti”dir. “Türk devleti arması” dememiz daha uygun.

Sayın Başkanım, yani, bunları, önerge verip önergeleri reddettirmek bence bu kanunda uygun bir yol değil.

BAŞKAN – Elbette tabii canım. Mesela o ya da bu meselesi değil.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Görüşlerimizi ifade ediyoruz. Bunlar müzakere edilmeli, uygun bulunursa, gerekirse birlikte önerge vererek düzeltmeleri yapalım. Alt komisyon bunun için gerekli. Mesela, bu konuştuklarımız tutanağa girmiyor, çok önemli değil ama bir şey söyleyeceğim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sürekli Faruk Bey’in önündeki kırmızı ışık yandığı için sana fırsat vermiyor.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Güzel başladık, güzel götürelim arzusundayız, gayretindeyiz.

Şimdi mesela, bakın, bir redaksiyon veya düzeltme gerekir bir konu da bir komisyon kurulması. Bu özel bir komisyon olacak, büyük harfle başladığına göre. Teklif sahiplerinin de dikkatine sunuyorum. Yani bir sıfat olarak değil bir özel komisyon kurulması teklif ediliyor, kanun da onu amaçlıyor. Dolayısıyla, 1’inci maddede bir komisyon değil, ismi konulan bir komisyon kurulması gerekir. Bu komisyonun adı ne? Sıradan bir Meclis komisyonu mu kuracağız? Yani komisyona havale etme mantığıyla bir komisyon mu kuracağız, yoksa gerçekten çok önemli bir görev yapacak bir özel komisyon mu kuracağız? İsmi konulması gerekir, 1’inci maddede bunun isminin konulması lazım. Redaksiyon dediğim, düzeltme dediğim, alt komisyonun gerekliliğine gerekçe gösterdiğimiz hadise bu. Bir komisyon. Bu komisyonun adı konulmalı, bu ad tartışılmalı, bu ad teklif edilmeli.

Sayın Hocam, yani kanun çıkarıyoruz da hukuk kurmak mı, hukuk bozmak mı? Yani bazı şeylere özen göstermemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti devleti resmi armasını belirleme amacıyla kurulan komisyon. Adı o, başka ne olacak adı? Başka ne olabilir adı, bilmiyorum ki.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Böyle bakarsanız hadiseye o kadar sıradan komisyon olur. Yani bu...

BAŞKAN – Hayır yani, niye bu kadar kelimelere takılıyoruz? Yeni devlet mi kuruyoruz Allah aşkına? Kurulmuş bir devletimiz var, efendim, bir komisyon, armasını belirleyecek. Yani bilmiyorum ki... Hakikaten rahat bir ortamayız. Yani sanki Kurtuluş Savaşı günlerini yaşıyoruz gibi. Beni korkutuyorsunuz ya.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – “Millî arma komisyonu” dememiz lazım.

(“O zaman da CHP ‘Cumhuriyetle sorunuz mu var?’ diyecek.” sesi)

BAŞKAN – Der. Baksana, Ali Bey bakıyor oradan ters ters.

Buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Bakın, Sayın Başkanım, şimdi, prensipte Milliyetçi Hareket Partisi bu teklife destek vermesine rağmen şimdiden tartışma başladı, temelde felsefe anlamında tartışma başladı. Milliyetçi Hareket Partisi diyor ki: “Bu, Türk milletini temsil etmelidir ve dolayısıyla tarihimize, geçmişimize birlikte bir sembol çıkmalıdır.” Fakat Sayın Tunç diyor ki: “Bu 1923’te kurulan elbette ki cumhuriyeti temsil edecektir ama geçmişten de efendim bazı semboller taşıyacaktır.” Şimdi bakın, 3 Mart 1924’te halifelikle birlikte...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 29

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şu Tunç’u değiştir yani Ali Bey. Bak biz birlikte daha fazla komisyonda mesai sarf ediyoruz. Yılmaz Bey’e benzerlik bazen benim dezavantajım oluyor, ona göre.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Affedersiniz.

Şimdi, 3 Mart 1924’te halifelikle birlikte, halifelik’in kaldırılmasıyla birlikte, Abdülmecit’in kullanıldığı fors da kaldırıldı ve 22 Ekim 1925’te Cumhurbaşkanlığı forsu resmî anlamda düzenlendi Sancak Talimatnamesi’yle. Yani Cumhurbaşkanlığı forsu aynı zamanda cumhuriyeti temsil eden, kaldırılan saltanatın yerine halk egemenliğini, cumhuriyeti, demokrasiyi temsil eden bir sembol olarak geldi. Şimdi, dolayısıyla cumhuriyetle birlikte Osmanlı’yı sildik biz. Elbette ki geçmişimizdir, tarihimizdir ancak ben şimdi Osmanlı’dan bir sembolü taşırsam Türkiye Cumhuriyeti armasına buna ben Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı çıkacağım. MHP “okey” diyebilir, ben karşı çıkacağım.

İki: Burada, bakın, Komisyonun şimdi daha bu toplantısına bir başka siyasi parti katılmadı. Yarın üye vermediği anda “Bana ne Türkiye Cumhuriyeti’nin armasından.” deyip de üye vermediği anda zaten ölü doğdu. Dolayısıyla, biz üye versek dahi 9 kişi olacak, 1 kişi gelmediği anda komisyon toplanamaz. Teklife göre toplanamaz. Bir şey diyorum, bakın, toplanamaz, 9 kişi. Siz öyle diyorsunuz, imzaladığınız teklif böyle. Dolayısıyla, o zaman sizin kendi başınıza çıkaracağınız bir şey olacaktır. O zaman bizi bu şeye iştirak ettirmeyin. Bu olaya biz niye katılalım? Her zaman olduğu gibi iktidar partisi tek başına kanun teklifi verir, kendi başına çoğunluğuyla da çıkarabilir. O zaman da sorun olmaz.

BAŞKAN – Peki sen ne diyorsun? “Cumhuriyet” kelimesini çıkaralım mı oradan?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır efendim, “Türkiye Cumhuriyeti” çıkamaz. “Türkiye Cumhuriyeti” çıktığı anda sen her şeyi inkâr ediyorsun.

BAŞKAN – Ben de onu duymak istiyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Anayasa’da “Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.” “Türkiye Cumhuriyeti devleti.” yani bunu çıkaramazsınız, öyle şey olmaz.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Sayın Başkanım, şimdi devlete yeni bir ad aramayalım, devletin adı Türkiye Cumhuriyeti devletidir, bir.

İkincisi: Bu tıpkı Fransa Cumhuriyeti ya da Federal Alman Cumhuriyeti olduğu gibi. Bu genel esaslarla ilgili Anayasa maddelerine baktığınız zaman orada “Türk devleti” diye bir devlet yoktur, orada “Türkiye devleti” vardır ve onun cumhuriyet olduğu söylenmektedir. Yani devletin adını şimdi değiştirip başka bir ad aramayalım lütfen.

FARUK BAL (Konya) – Bu durumda ben CHP’yle çatışmaya gireceğim.

BAŞKAN – Girme be, girme, boş ver, ikiniz de muhalefetsiniz, bence girmeyin. İktidar varken girmeyin bence çatışmaya yani. Çatışmaya girmeyin, istemem, rahatsız olurum.

FARUK BAL (Konya) – Rıza Bey, devletin adını değiştirmek gibi bir niyette olan hiç kimse yok burada, ben de değilim. Ben bu devleti sizden daha çok sever ve ilelebet olmasına sizden daha çok inanırım. Şimdi bunu bilelim...

Şimdi bu teklif üzerinden bir tartışma yapıyoruz, değil mi? Teklifte de diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti devletin resmî adı” Ben de diyorum ki: Anayasa’nın 1’inci maddesinde devletin adı ne kardeşim? Siz Anayasa’yı okudunuz, beraber de çalıştık. Burada diyor ki: Devletin adı, “Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.” Cumhuriyet olarak siyasi rejimini tarif ediyor. Ama bu Anayasa’nın başlangıç kısmında “Türk devleti” diyor, bir başka yerinde “Türkiye devleti” diyor; tartıştığımız bu.

BAŞKAN – Hepsine cevaz veriyor demek ki Anayasa, tercihi bize bırakmış.

FARUK BAL (Konya) – Bu 3 tanım 1982 İhtilal Anayasası’nda çelişik 3 tane tanımdır. Bu çelişik 3 tanımdan 1’ini alan teklif amacına uygun bir şekilde millî ve manevî değerleri yansıtacak bir arma yapmaya müsait değil çünkü (2)’nci fıkrasında diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti devletin” diyor, yani “1923’ten sonraki devletin” diyor. Biz de diyoruz ki: Bu devletin, bu milletin armaya yansıtacak olan değerleri tarih sahnesine girdiği andan itibaren insanlık evrensel değerine yaptığı bütün pozitif katkıları ve bizi üzen, bizi yasa, kedere sevk eden olayları da yansıtmaları lazım. Dolayısıyla bu yönü itibarıyla bir tartışma ama sizin de ifade ettiğiniz gibi devletin adını tartışan hiç kimse yok. (Karşılıklı konuşmalar)

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – “Cumhuriyet” olmadan bir anlamı yok.

FARUK BAL (Konya) – Ali Bey, bakın, başlangıçta -benim konuşmamı dinlemediniz galiba- AKP’nin yapmış olduğu uygulamaları, 19 Mayıs itibarıyla, 23 Nisan itibarıyla ve 29 Ekim itibarıyla gençlerimize, çocuklarımıza ve milletimize armağan edilmiş bayramları örseleyen, değersizleştiren, itibarsızlaştıran hallerini izah ettik ve dedik ki: Bu arma...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Biz de dedik ki değerlerimizle hiçbir problemimiz yok. Neye itibar ediyorsunuz?

FARUK BAL (Konya) – Bir dakika. Bütünlük bozulmasın.

Bu arma cumhuriyetin temel nitelikleriyle çelişen bir arma olmasın, “Yeni Türkiye” adı altında kişilere ve partilere referans olabilecek bir arma olmasın. Dolayısıyla bizim söylediğimizi yanlış anlayıp, yanlış değerlendirip, medyaya yanlış bir mesaj göndermek doğru bir davranış değildir.

BAŞKAN – Şimdi 1’inci madde konusunda başka söylenecek bir laf var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 30

FARUK BAL (Konya) – Var, çok.

BAŞKAN – Ne var? Söyle.

FARUK BAL (Konya) – Benim ifade ettiğim hususlar açıklığa kavuşmadı.

BAŞKAN – Hayır, kavuştı, şöyle kavuştı: Şimdi söylediğin konuda benim gördüğüm ana damar “‘Türkiye devleti’ densin, ‘Türkler’ densin.” diyorsun. Efendim, bir bu var. Tamamı da bu. Ben de diyorum ki: Cumhuriyet Halk Partisinin demin de dediği gibi Anayasa’da 3 ifade de geçiyor. “Türkiye Cumhuriyeti devleti” artık çok kullanılır hâle geldi. Bence de doğrusu bu artık. Dolayısıyla da genel kabul görmüş bir ifade. Benim kanaatim de bu yönde. Başka ne yapabiliriz? Yani bunun dışında...

FARUK BAL (Konya) – Bu gerekçe Sayın Başkanım, sizin maydanoz gerekçesine benzedi.

BAŞKAN – Ne maydanozu? Geçti o ya, çok gerilerde kaldı, 2004’te o ya! O Ceza Kanunu’ndaki maydanozdu, o başka.

FARUK BAL (Konya) – 2004 değil, daha sonra.

BAŞKAN – O ne ya? O nereden çıktı? 2’nci maydanoz vakası yok, 1 maydanoz vakası var, o da 2004’teki görevi kötüye kullanma suçuyla alakalı olan maddeydi.

FARUK BAL (Konya) – Bu bir maydanoz gerekçesi oldu. Bu Anayasa’nın 1’inci maddesine uyumsuz olduğu gibi, aynı zamanda teklifin ruhuna aykırı.

BAŞKAN – Pekâlâ.

Evet, değerli arkadaşlar, şimdi bir şey diyor musunuz?

(“Oylayalım o zaman” sesleri)

“Oylayalım” diyorsunuz, peki.

Oylarınıza sunuyorum 1’inci maddeyi o zaman: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Komisyonun oluşumu

MADDE 2- (1) Komisyonun üye sayısı on ikidir. Siyasi parti grupları tarafından bu Kanunun yayımını takip eden on beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Komisyon üyeliği için üçer aday bildirilir. Komisyon üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

(2) Komisyon Başkanı, komisyon üyeleri tarafından oyçokluğu esasına göre seçilir.

BAŞKAN – Bak, Başkanlık da gitti bizden bu durumda. Başkan Ali Bey olur eğer seçilirse. (Gülüşmeler)

Faruk Bey, ışıgınız yanıyor.

FARUK BAL (Konya) – Yanıyor efendim, içimiz yanıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok ya, deme öyle, deme ya! Üzme beni, giderayak üzme beni ya! Ben giderayak. Yanlış anlama, “giderayak” derken kendim için dedim onu, benim için dedim yani.

FARUK BAL (Konya) – Bizi de sürüklersin. Senin bahtın karardı bu Komisyon Başkanlığında, bizi de kararttın Komisyon üyeleri olarak, iki yıldır toplanamıyoruz.

BAŞKAN – Peki.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, alt komisyon kurulmuş olsaydı eminim ki arkadaşlar şu teklifin art niyetsiz olduğunu anlar ve kabul ederdi ve burada bu tartışma olmazdı. Her komisyonun bir adı olur. Soruşturma komisyonlarının bile adı var, araştırma komisyonlarının da adı var. Bu komisyonun adı da gayet güzel, “millî arma kanunu.” Bu kadar basit. Bunun neyine itiraz edeceksiniz? “Millî arma komisyonu”, “millî arma çalışması komisyonu” gibi.

BAŞKAN – Zaten öyle diyecekler ya. Bu komisyon toplandı, ne diye toplandı, ne yapıyorlar bunlar? “Millî armayı belirliyorlar.” diyecekler. Zaten öyle denecek, öyle denmeyecek mi sonuçta? Belki resmî olarak olmayacak ama.

FARUK BAL (Konya) – Ya Sayın Başkan, her şeye bir şey buluyorsunuz, gözünüzü seveyim ya, her şeye ya...

BAŞKAN – Tamam, buna bir şey demeyim peki madem öyle.

FARUK BAL (Konya) – Bir: Komisyonun adı olması lazım.

On beş günlük süre ne gibi bir sorun doğurur onu bilemiyorum ama bu sınırlama on beş gün içerisinde komisyon üyeliği için üçer aday belirlenmemesi hâli komisyonun çalışmasını istemeyen partilerin eline direksiyonu vermek demektir. Dolayısıyla bu on beş günlük süre, kanun çıktı, on beş gün sonra komisyon kurulmadı. Ne olacak? Bunun müzakere edilmesi lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 31

Komisyon başkanlığı seçimi bir sorundur. Onun için 2 tane önerimiz var bizim. Bunlardan bir tanesi Anayasa Uzlaşma Komisyonundaki usuldür. Sırayla her toplantıda bir siyasi partinin milletvekili başkanlık eder. Bu uygulanmış ve başarılı olmuş bir sistemdir. Burada uzlaşabiliriz diye düşünüyorum. Burada uzlaşamazsak B planını daha sonra açıklayayım.

BAŞKAN – Yani olabilir. Neticede o sırayla da olabilir ama bence çok... Faruk Beyciğim, bu komisyonun başkanlığı burada netice itibarıyla...

FARUK BAL (Konya) – Seçilemez efendim, komisyon başkanı seçilemez.

BAŞKAN – Seçilemez.

FARUK BAL (Konya) – Seçilemez tabii.

BAŞKAN – Yani, kabul edebiliriz söylediğinizi, sonuçta...

FARUK BAL (Konya) – Bunları alt komisyonda kabul etseydin de bir sürü...

BAŞKAN – Ya, neyse, şimdi de ederiz, ne olacak? On gün sonra değil, şimdi ediyorum, daha ne istiyorsun?

Şimdi, yerlerimize oturalım değerli arkadaşlar.

“Komisyon üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.” (“Ara verelim Sayın Başkan” sesleri)

Tamam, şu maddeyi bitirelim de verelim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yalnız bu maddeyle alakalı bir şey söylememiz lazım.

BAŞKAN – Söyle bakalım da veririz sözü.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Değerli arkadaşlar, şimdi, burada mevcut Parlamento yapısına göre 2’nci madde düzenlenmiş. Tabii ki burada zamanı da değerlendirerek, seçimlere az bir süre kalmış olması sebebiyle de, Parlamantonun yapısında bir değişiklik de olabilir düşüncesiyle burada “Komisyon üyeliği için üçer aday bildirilir.” 12 üye olarak değerlendiriyoruz. Burada “...eşit üye bildirir.” Yani bu ibarenin kullanılmasının daha uygun olacağını düşünüyorum. “Mecliste grubu bulunan siyasi partiler eşit üye bildirir.” şeklinde sözlü olarak bir önerim var. Bu şekilde düzeltilerek...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – 12 üye olarak.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Eşit üye olarak. Parlamentoda grubu bulunan partilerin eşit üye olarak bildirmesi... (Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Buyurun.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) - Öncelikle, kanun cidden önemli bir kanun. Ben de kanun görüşülene kadar sadece 2 devletin armasının olmadığını bilmiyordum. 2’nci maddeyle ilgili... Arkadaşların gerçi şöyle bir kanaati var, “Ara verelim, daha sonra devam edelim.” diyorlar ama şimdi burada komisyon üye sayısı 12’dir. İdris Bey de söyledi, parti gruplarında değişiklik olması ihtimalinde 3’e düşebilir, 5’e düşebilir yani mevcutta da A partisinden bir grup çıkma ihtimali var veya seçimden sonra 3 grup olabilir, bu 5’e çıkabilir. O noktada siyasi partilerin bildireceği üye sayısı... Bunu nasıl formülize ederiz, ona çalışalım. Bir o noktada bence burada bir çalışmamız lazım.

İkinci olarak da “Komisyon Başkanı Komisyon üyeleri tarafından oy çokluğu esasına göre seçilir.” Burada da bence buna göre eşit üye sayısı 12 olsa dahi bu noktada Meclis Başkanının başkanlığında toplanabilir mi veya sizin tecrübelerinize göre daha farklı bir şekilde nasıl olabilir? Anayasa Komisyonu Başkanı da olabilir ama Hocam olursa olur.

BAŞKAN – Ayrılma da dersiniz o olur.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) - Komisyon üye sayısını 12’yle sınırlandırıp “Her grup üçer üye bildirir.” şeklindeki bir düzenlemenin doğru olmadığına inanıyorum. Şöyle olabilir: “Siyasi partiler tarafından bildirilecek üçer üyenin toplamı...” Tabii, kanun yapma tekniğine uygunsa. Yani bu 9 da olabilir, 15 de olabilir gibi.

İki: Şimdi 12 olursa, 4’üncü maddeyle birlikte değerlendirdiğimiz zaman, “Komisyon üye sayısının dörtte 3’üyle toplanır. Hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğuyla karar verir.” Şimdi, 12’de 12’yle toplanırsak eşitlik durumunda, karar alma durumunda sıkıntı var. Bu noktada bir çalışmamız gerektiğine inanıyorum.

BAŞKAN – Peki.

Onun önermesini şey yapın da.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Onu hazırlayalım da şu ara bir ara verelim Hocam.

BAŞKAN – Saat 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.25

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 32

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.43

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Hoş geldiniz tekrar.

2’nci madde üzerinde konuşuyorduk.

2’nci maddeyle alakalı olarak Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bir hususun açığa kavuşmasını istiyorum. “Siyasi partiler komisyon üyeliği için üçer aday bildirir.” Kaç günde? On beş gün içinde. Bildirmezse ne yapacağız?

BAŞKAN – Vallahi, işte, genellikle tersinden bakılmaz. Yani, bu şeyi hatırlattı bana: Aldıkaçtı Hoca, İngiltere’ye gitmiş. “Giderken Lortlar Kamarasının bir üyesiyle karşılaştım, dedim ki: ‘Sizin parlamenter modelde anayasa falan yok, örf ve âdetle kral parlamentoyu feshediyor.’ ‘Evet.’ dedi.” diyor, “‘Seçime üç ayda gidiyor, öyle; bu bir yerde yazmıyor, doğru.’ dedi.” diyor. Şimdi, bizim kafa devreye giriyor “‘Peki, kral feshetti, seçime de gitmedi, ne yapacaksın?’ deyince”, “‘Hiç düşünmedik biz bunu yahu.’ dedi.” diyor. Yani, mesele aslında bu ama dediğin doğru, Türkiye’de o olabilir yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bizde çok olağan bir hadise. Bildirmezse ne yapacağız? Komisyon kurulmuş olur mu?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Eksik teşekkül edecek.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Olmaz bu, olamaz.

BAŞKAN – Yani -1’i vermezse diyelim, o varsayımdan- vermeme durumunda toplantıya engel bir tablo yok. Zaten 2’si vermezse teşekkül edemez komisyon, edemez tabii. Yani, öyle o. Artık, ona da şöyle desek, o da hoş olmaz: Gelmezse komisyon devam eder. O da başka bir şey olabilir daha bir azınlık şeyiyle. Ne diyeceksin yani? Eğer eşit temsil vermişsen ondan üye gelmesini beklememiz lazım, onu yapmazsak o zaman da başka sıkıntı çıkar.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Tabii, yani, eşit temsil vermişsiniz, bu da bir niyet, bir irade beyanıdır bu.

BAŞKAN – Elbette.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Eşit temsilde 4 partiyi bu işe katmak.

BAŞKAN – Hâliyle.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – 1’i katılmadı, ne yapacağız?

BAŞKAN – Hayır, katılmaması şeye engel değil ama toplantı karar nisapları oluşmaz, o anlamda engel olur. 3’ü verirse sorun çıkmıyor gördüğüm kadarıyla.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Eyvallah da ama yani konunun önemine binaen söylüyorum, bir millî arma ortaya çıkartılacaksa bir mutabakat aranmasına gayret gösterilmesi lazım.

BAŞKAN – Şimdi, bak, Mehmet Beyciğim, ben demokraside birçok yeri inceledim. Yani, oy birliği olan alanlar yok gibi bir şey, yok gibi bir şey. Dolayısıyla, burada nitelikli çoğunluk aranmış toplantı için.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hocam, kararda oy birliği çok önemli değil, oy çokluğu yeter ama kuruluştaki eğer bir kural koymuyorsanız... O biraz zorunlu gibi geliyor yani.

BAŞKAN – Ama bakın, yani, anlıyorum da şimdi 4 parti, diyelim 5 parti, 6 parti olan bir yerde, 1’inin gelmemesi bu işi bitiriyorsa hiç bu işe girmeyelim başta. Ama 1’inin girmemesi hesap edilerek bu şeyde 3 parti yeter gibi gözüküyor, 9 üye falan deniyor. Evet, bu olur yani. Daha da aşağıya nereye çekeceksin? Daha aşağı çeksek “O zaman biz niye varız?” şeyi çıkacak. Yani “Bize ihtiyaç hissetmiyor musunuz?” denecek ama herhâlde bir grubun katılmaması bence bu çalışmayı engellememeli, o kadar da olmamalı yani.

Evet, Ali bir şey mi söyleyeceksin?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyur.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi, Başkanım, bu, eski HSYK vardı ya, hani, 2010’da değiştirildi, ona benzeyecek. Niye değiştirildi? En büyük sebebi, işte, bakan, müsteşar, özellikle doğal üyesi müsteşar katılmadığı anda toplanamıyordu, Sadullah Ergin döneminde de sık sık bu yöneme başvuruldu.

Şimdi, burada, bakın, 3 siyasi parti katılsa bile 1 kişi toplantıdan çıktığı anda, karar alınacağı zaman “Ben çıkıyorum kardeşim.” dediği anda hiçbir karar alamazsınız. “Üçte 2’yle toplanır.” kuralı, yani buradaki düzenlemeye göre 9 kişi. “Efendim, ben, görüşmenin gidişini beğenmedim, toplantıdan çıkıyorum.” diyerek 1 kişi dahi çıktığı anda burada hiçbir karar alınamaz. Dolayısıyla, eski HSYK benzeri bir durum olur. Yani, bu alelaceleyle getirilmiş, biraz el yordamıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 33

hazırlanmış bir teklif. Oturulup gerçekten, hakikaten, yani, devletin bir arması olacaksa bunun bütün unsurların, hatta bana göre Parlamento dışında kalan bazı siyasi grupların da bir şekilde işin içine katılarak konsensüsle bir şeyin hazırlanması hâlinde ancak bu geçerli olur. Aksi takdirde, zaten komisyon da çalışamaz, herhangi bir şey de ortaya çıkmaz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir şey mi diyeceksin?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Evet Hocam, önergeyi söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyur.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Değerli Başkanım, saygıdeğer arkadaşlar; bizim de 2’nci madde üzerinde bir önergemiz var, uygun görürseniz önce önergemizin okunup daha sonra onun oylatılmasını talep ediyoruz.

Bu bahsettiğiniz hususla alakalı da geçmiş dönemlerde de biliyorsunuz araştırma komisyonlarında muhalefet partilerimiz olan Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi Çözüm Komisyonuna ilişkin üye vermemiştii ama mevcut üyelerle birlikte araştırma komisyonu çalışmalarını tamamladı ve devam ettirdi ve bunu da bir rapor hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sundu. Şimdi, burada, elbette ki millî bir hassasiyet, herkesin katılımı arzulanıyor ve isteniliyor. Bunun içerisinde bir davet söz konusu. Hukukçu arkadaşlarımızın tamamının bildiği üzere bir sözleşmenin gerçekleşebilmesi için bir davetin olması, onun da bir kabulü gerekir. Ama bu kabul eksik olursa ne olur, onu hep birlikte göreceğiz. Sonuç itibarıyla, zaman içerisinde bu komisyona kimler üye verecek, kimler vermeyecek, ne kadarlık katkı sunulacak, hep birlikte görülecek ama bir şekliyle bunun başlangıcını yapmamız gerekiyor, bu başlangıcı yapmak için de bu yasanın düzenlenmesi ve yasal hâle getirilmesi gerekiyor. Sonraki süreç içerisinde elbette ki muhalefet partilerimizin kendi ihtiyarında olan hadiselerdir. Bugün Milliyetçi Hareket Partisi buna katkı vereceğini söylüyor, Cumhuriyet Halk Partisi vermeyeceğini, Halkların Demokratik Partisinin de şu an itibarıyla herhangi bir üyesi yok ama bu demek değildir ki bu komisyona üye vermeyecek. Herkes olağanca bir katkı verecek, bunun bu kadar büyük bir mesele hâline getirilmesine de gerek yok bence. Çünkü, hepimizin ortak paydasıyla, ortak ürünüyle bir manzaranın ortaya çıkması gerekiyor. Buna herkesin karınca karınca olabildiğince katkıyı sunmasını biz iktidar mensupları olarak, özellikle de bu kanunun teklif sahibi olan arkadaşlarınız olarak da hassaten istiyoruz ve diliyoruz. Bu bizim bir dileğimiz ama bu dileğin ne şekilde karşılık bulacağını da zaman içerisinde hepimiz göreceğiz diyorum.

Bu yüzden, Sayın Hocam -Başkanım- uygun görürseniz önergemizin okunmasını ve 2’nci maddenin buna göre düzenlenmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan 2/2549 esas no.lu Kanun Teklifinin 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 14/1/2015

İdris Şahin
Çankırı

“MADDE 2 – Komisyon; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ya da görevlendireceği Başkanvekili Başkanlığında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin bu Kanunun yayımını izleyen onbeş gün içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirecekleri üçer adaydan oluşur. Komisyon üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayıyı çıkardınız yani, üye sayısını.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yani, sıkıntı olabilir düşüncesiyle sayıyı çıkarmış olduk. Genel anlamda kanunun içeriğinde çok fazla bir değişiklik yok ama olası ihtimallere karşı... İşte, bunun için zaten komisyonlar var. Meclis Başkanı veya vekilinin görevlendireceği bir isim.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Geçici başkanlık mı, sürekli başkanlık mı bu?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sürekli onun başkanlığında gerçekleşecek.

BAŞKAN – Yani, Meclis Başkanlığını işin içine katmış olduk, sanki daha...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Daha doğru olur.

FARUK BAL (Konya) – Katmayalım Başkanım.

BAŞKAN – Kattık, kattık.

FARUK BAL (Konya) – Katmayalım Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, şöyle katalım: Yani, sırayla yapma durumunda veyahut da “Özellikle, seçim durumunda sorun yaşanır.” dediniz, doğru, bence de yaşanır, seçilemezse ne olur Başkan? 6-6 çıktı, bilmem ne oldu. Yani, Meclis Başkanlığının bu işe girmiş olmasının bence anlamı var yahu Faruk Bey, ne olacak yani?

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Çok daha doğru olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 34

BAŞKAN – Neticede, ille de şeyde olacak diye bir şey yok. Ben size bir şey söyleyeyim: Bizim mesela bazı Meclis Başkan Vekillerinden falan -aklınıza belki gelebilir haklı olarak yani- acaba kendi partisinden birini mi... Mesela, eski yıllarda, toplantılarda çok farklı partilerden vekiller de gönderdi yani başka grubun adayı olan vekiller de gönderdi. Yani ille de ondan gelecek diye bir şeyi yok, daha çok şey değil yani o bence.

FARUK BAL (Konya) – Söz veriyor musunuz?

BAŞKAN – Estağfurullah, ne demek.

Buyur.

FARUK BAL (Konya) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kişilerle ve şahsiyetlerle uğraşmadan bir örnekle başlamak istiyorum. Geçtiğimiz 2014 yılı içerisinde İskoçya'nın İngiltere'den ayrılmasına ilişkin bir referandum yapıldı. Bu referandumda İngiltere Kraliçesi tarafsız kaldı, İngiltere'nin hükümrانlık yetkisini kullanan figür olarak tarafsız kaldı. Parlamentar sistem, kaynağını İngiltere'deki uygulamalardan alan bir sistemdir ve her ülkenin kendi tecrübelerine, geleneklerine göre de farklı farklı şekillere bürünmüştür. Türkiye'de de bu sistem uygulanmakta ancak Türkiye'deki muhtıralarla, darbelerle eğilip bükülmüş bir sistemdir.

Şimdi, parlamenter sistemin başarılı olabilmesi için baştaki devleti ve milleti temsil eden şahsiyetin gerçekten devletin başı, gerçekten tarafsız, gerçekten sözü dinlenen, herkesi kucaklayan, herkesle barışık, bağdaşık birisi olması lazım. Ancak, ne geçmişte ne de şimdi bu böyle olmadı ama şimdiki biraz daha farklı. Şimdikinin farklı olmasının nedeni, yine sistemi delen bir Anayasa değişikliğinden kaynaklanmakta, o da halkın seçtiği cumhurbaşkanı.

BAŞKAN – Yani, halkın seçmesi yanlış mı oldu diyorsun?

FARUK BAL (Konya) – Yani, Sayın Başkanım, sen profesör adamsın ya, beni popülist tongalara düşürmeye kalkma ya.

BAŞKAN – Değil, değil, o bizim Komisyondan geçti, çok emek verdik, onun için diyorum ben de yani.

FARUK BAL (Konya) – Evet, doğru söylüyorsunuz, evet doğru söylediniz, siz de bilirsiniz ki, parlamenter sistemde milletin başı, herkesi kucaklayan, herkesin tarafsızlığına güvendiği bir kişi seçimle gelirse o tarafsızlığını kaybeder, nitekim kaybetti.

BAŞKAN – E, Parlamentonun seçtiği çok mu tarafsız kaldı? Allah'ım, yapmayalım bunları ya, bunları da görmedik mi Faruk Beyciğim? Biz bizyiz şurada yani. Neyse, peki, o tartışmaya...

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, Sayın Başkan, diyalog yapacaksak yapalım.

BAŞKAN – Hayır, hayır, yani...

FARUK BAL (Konya) – Ama siz bana söz verdiniz, ben de o maddeyle ilgili düşüncelerimi açıklarken örneklerini ifade ederek geliyorum.

BAŞKAN – Tamam, peki.

FARUK BAL (Konya) – Dolayısıyla, bugün, Sayın Cumhurbaşkanının uygulamaları da göstermiştir ki, bir parti lideri gibi hareket etmekte, Cumhurbaşkanlığı makamıyla ilgisi olsun, olmasın her konuda, her gün televizyonlarda görülmektedir ve beyanat vermektedir, bu yanlıştır.

Şimdi, bunu alın Meclis Başkanlığına nakledin, Sayın Çiçek'in kişiliği bir kenara. Sayın Çiçek de veya bugünkü Meclis Başkanı da AKP çoğunluğunun seçtiği bir Başkandır. Onca olumlu tavırlarına rağmen Sayın Çiçek'in bile tarafsız kalamadığını hepimiz biliyoruz. O kadar tarafsız kalamadı ki, Anayasa Uzlaşma Komisyonunun lağvedilmesi AKP tarafından kararlaştırıldı, bu görevi tarafsız bir Meclis Başkanı yaptırdılar. Dolayısıyla, devlete bir arma armağan edecek olan komisyonun başında madem ki siyasi partilere bir eşitli imkânı sağlıyorsunuz o takdirde bunun tamamının getirilmesi lazım. Tamamının gelebilmesi için de, geçmişte örneği vardır bunun ve çok da başarılı olmuştur, hiçbir taraftan da şikâyet olmamıştır, dolayısıyla, katılan siyasi partilerin sırayla dönerli başkanlık yapması en doğru, en demokratik, en kucaklayıcı yöntem olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Rıza Bey, buyurun.

RIZA TÜRME (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkanım, bizim Faruk Bey'le paylaştığımız bir tecrübe var Anayasa Uzlaşma Komisyonunda. Bu birikimin, bu tecrübenin iyi ve kötü tarafları var.

BAŞKAN – Ya, ondan da bir şey çıkmadı ki.

RIZA TÜRME (İzmir) – Evet, çıkmadı ama usul bakımından, prosedür bakımından yararlı olan tarafları var, yararsız olan tarafları var. Yararlı olan bir tarafı, Faruk Bey'in de söylediği gibi, rotasyon usulüyle her partiden bir kişinin o oturuma başkanlık yapmasıydı. Bunun şu faydası oldu: İşi bilen, yani işin içinde olan, müzakereyi yürüten kişilerin komisyona başkanlık yapması o komisyonunun çalışmasına yön vermek bakımından daha etkili bir rol oynayabilmesine yol açtı. Yani, komisyonun içinden olmayan Başkan Vekilinin başkanlık yapması tabii daha farklı. Çalışma düzenine yabancı,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 35

çalışmaya yabancı bir kişi bu komisyonun çalışmasının ne olduğuna, nereye geldiğine, müzakerede nasıl bir seyir takip ettiğine tabii ki tam anlamıyla hâkim olamayacak.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sürekliliği de olmayacak.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Sürekliliği de olmayacak. Yani, bu müzakerelerin içinde olan kişilerin, siyasi partilerden birer kişinin başkanlık yapması bu Anayasa Uzlaşma Komisyonunda gördüğümüz iyi deneyimlerden biriydi. Bunun için, burada da bundan yararlanabiliriz diye düşünüyorum.

FARUK BAL (Konya) – En başarılı olduğu yön de, o kültürün 4 parti tarafından çok benimsenmiş olması.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bir de “Meclis Başkanı görevlendirir.” Sürekliliği de olmayan bir başkan. Burada, bu toplantıya birini, bir başka toplantıya bir başkasını görevlendirebilir. Dolayısıyla, çalışmaların içinde olmayan bir Meclis başkan vekilinin olmasının katkısı da olmayabilir.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Aynı kişiyi görevlendirebilir yani.

BAŞKAN – Aynı kişiyi de verebilir.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Komisyon içerisinde dönerli bir başkanlık bir mahzur teşkil etmez diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Etmeyebilir, yani ben o açıdan da çok farklı düşünmüyorum da yalnız Anayasa Uzlaşma Komisyonunun şeyi bundan biraz farklı. Uzlaşma Komisyonu iki sene gibi uzun bir süreyi hedef alan bir çalışma yaptı, zaten daha önce de zor biterdi o çalışma, gerçi gene de bitmedi ama orada biliyorsun “Meclis Başkanı yapsın.” diye konu başlığı ama devamlı getiremediği için mecburen bu dönerli sisteme gidildi ama bu kadar uzun yıllar alacak bir şey değil.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bir konu görüşecek Başkanım.

BAŞKAN – Bir konu görüşecek.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başkanım, “Meclis Başkanı” diyelim, zaten 3-5 toplantı yapacak.

BAŞKAN – Yani, 3-5 toplantı yapacak, ben de aynısını söylüyorum işte. Neticede, oradan birine vermiş olmasının, Meclis Başkan Vekillerinden birine vermiş olmasında sakınca yok gibi geliyor. Yani, uzun bir süre değil yılları alacak.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Uzmanlar çalışacak, onlarda armayı oylayacaklar, bitecek yani, fazla bir şey yok.

BAŞKAN – Tabii, asıl uzmanlar belirleyecek zaten o esas figürü.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Teknik tarafını, bilmem neyin belirleyecekler, bunlar da oylayacaklar.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, Başkanı buraya üye olarak mı katıyorsunuz bir düzenlemeyle? Çünkü o da karar nisabını değiştirecek. Yani, 4’üncü maddeye göre -çünkü üçte 2’yle toplanacak- siz Başkanı da üye kabul ederseniz 12 değil -bu hâliyle- 13 kişi olmuş olacak.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır “Meclis Başkanının veya başkan vekilinin başkanlığında toplanan komisyon” diyoruz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – “Başkanlık” dediğimiz zaman o da üye midir, oy hakkı var mıdır?

BAŞKAN – Oy hakkı olmuyor tabii ki.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Başkanın oy hakkı yok.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama onu da açıklığa kavuşturalım.

BAŞKAN – Gerekirse yazarız oraya oy hakkını.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, bunu söyleyelim, şu anda da söyleyebiliriz. Bizim teklifimiz, Başkanın sadece başkanlığa vekalet etmesidir, Başkanın oy hakkı söz konusu değildir.

BAŞKAN – Yani, bir nevi Genel Kuruldaki yapının yansıması gibi bir şey, öyle kabul edin.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yani, Meclis Başkanı, o da zaten Genel kurulda oy kullanamıyor sonuç itibarıyla.

BAŞKAN – Vekiller de kullanamıyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, ama toplantı yeter sayısına katılıyor Meclis Başkanı.

BAŞKAN – Nerede katılıyor?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Meclis Genel Kurulunda.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bazen toplantı yeter sayısına katılıyor, o istisnai durum.

BAŞKAN – Var da o da, şeye bağlı, toplantı nisap ayrı. Toplantı orada gerçi şey ama burada yazabiliriz, kararda toplantı nisabını da...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi, burada, Başkanım, 4’üncü maddeyle ilgili sıkıntı çıkacak.

BAŞKAN – Yazarız onu öyle.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Çünkü 4’üncü maddede “üçte 2’i çoğunluk” diyor, orada “Başkan hariç” dememiz gerekiyor, aksi takdirde sıkıntı yaratır.

BAŞKAN – Deriz, deriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 36

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ali Bey, burada şifahi olarak ifade ettim. Bizim buradaki muradımız sadece başkanlık yapmasıdır, oylamaya katılması noktasında bir öngörümüz söz konusu değil, Başkanın veya Başkan Vekilinin oy hakkı yok.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Tabii, bunun tutanaklara geçmesi önemli yani.

BAŞKAN – Geçti, geçti.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ama büyük bir teamül geliştirdiniz belirleme olarak. Yani, eşit üyeyle temsilde bir usul geliştirdi Uzlaşma Komisyonunda: Her grubun dönerli başkanlığı. Bu bir teamül hâline gelebilir. Şimdi, burada da eşit üyeli bir komisyon kuruyoruz, yani Meclis komisyonları arasında bir farklı komisyon kuruyoruz. Dolayısıyla, siyasi partilerin üyeleri arasında dönerli bir başkanlık bir mahzur teşkil etmez, bence iyi de bir usul geliştirmiş oluruz. Şunu geliştirmiş oluruz: Yani, eşit üyeli komisyonlar kurarak toplumun önemli konularını birlikte tartışma, uzlaşarak tartışma kültürünü müesseselaştırmış oluyoruz. Gelin, eski usule dönelim, çok bir mahzur teşkil etmez. Eğer sabote edilecekse 40 tane yolu bulunur. Başkan olmakla sabote... Zaten öyle bir niyet de yok. Meclis Başkanı, Başkan Vekilini karıştırmayalım bu işe.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, bir şeyi daha arz etmek istiyorum.

Şimdi, Anayasa Uzlaşma Komisyonunda başkanlık meselesi tartışılırken orada çok uzun müzakereler yapıldı. Meclis Başkanı da, Sayın Çiçek de “Benim protokol, yurt dışı, vesaire başka işlerim var, bunu dikkate alın.” dedi, o zaman da Başkan Vekilleri meselesi de tartışıldı ve oy birliğiyle “Kardeşim, buna gerek yoktur, her partinin içerisinde çıkacak bir arkadaşımız müzakereleri yürütsün.” dendi. Burada Rıza Bey o olaya şahittir ama keşke diğer partilerden arkadaşlarımız da olsaydı, bu döner sistem demokratik uygulamalara çok önemli ve özel bir örnek teşkil etmiştir. Yani, uzlaşma kültürünü artırmıştır, partilerin kendi aralarında uzlaşmaz gibi görünen fikirleri yöneten başkanların da katkısıyla daha birbirine yakın hâle getirilebilmiştir. Bu da başkanlık yapan kişinin kendi partisi içerisindeki o uzlaşmaz alanları uzlaşabilecek alanlara taşımada çok büyük bir fonksiyon görmüştür. Dolayısıyla, bu kültürü gelin burada devam ettirelim. Bu ileriye yönelik kazanılmış bir tecrübe olsun, bir teamüle dönelim ve Türk demokrasisi de önemli bir mesafe kaydetsin.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yeni bir teknik geliştirmiş olsun.

FARUK BAL (Konya) – Var zaten bu, var zaten bu.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, 2000 yılındaki Uzlaşma Komisyonunda bu usul yoktu, dönerli başkanlık sistemi yoktu.

KOMİSYON UZMANI – Denenmek istendi, olmadı.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yoktu değil mi, hatırlarsanız?

KOMİSYON UZMANI – Denenmek istendi, yapılmadı, başarılamadı.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ama bu dönem başarılı, önemli bir kazanımdır inanın. Gelin, burada da devam ettirelim, zaten çok tartışacağımız bir şey değil hadise.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Kaldı ki konu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin armasıdır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bence bu önerenin bir mecburiyeti yok arkadaşlar, birbirimize güvenelim. Ne olacak? Zaten yapacağımız 3-5 toplantı olacak, çok fazla olmayacaktır, belki her gruba 1 defa başkanlık düşecektir.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İç Tüzük’te de öyle yapıldı, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda da öyle yapıldı.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – O da kanunun içerisinde kalarak başkanlık yapacaktır. “Ben bu kanuna ret oyu verdim, burayı da sabote ederim.” diyecek bir başkanlık olmaması lazım.

BAŞKAN – Ali Bey, sizin bu önergeye şeyiniz ne? Yani, Meclis Başkan Vekillerinin sırayla şeyi konusunda düşünceniz ne?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi, bir defa Meclis Başkan Vekili olmaması lazım. Yani, belki, bir ölçüde gerektiği zaman liderlerle de görüşme imkânı olduğu için devlet arması hazırlamada belki Meclis Başkanı kabul edilebilir ancak Sayın Türmen’in de, Milliyetçi Hareket Partisinden arkadaşlarımızın da dediği gibi, Anayasa Uzlaşma Komisyonundaki benzeri o uzlaşma kültürünü yaratmak... Ki, mantık ona göre kurulmuş Başkanım. Yani, burada herkesin ortak...

BAŞKAN – O zaman “Meclis Başkanı” diyelim madem Vekillere güvenmiyorsanız, o yapsın.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Vekillere güven meselesi değil.

BAŞKAN – Hayır, buradan öyle gibi yani.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Güvenden ziyade, yani Meclis Başkanı bu işi üstlenirse liderle de görüşüp ara bulma açısından eğer olacaksa o bir hakem gibi tarafsızdır zaten, olur.

FARUK BAL (Konya) – Onu her zaman yapar Meclis Başkanı canım.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ancak “Başkan Vekili” dediğiniz anda Başkan Vekili de herhangi bir siyasi partiden olduğu zaman o da ayrı bir sıkıntı yaratacak toplantıya başkanlık etmesinde. Ya -bana göre, şahsi kanaatimdir- Meclis Başkanı münhasıran ya da bütün siyasi partiler Anayasa Uzlaşma Komisyonunda olduğu gibi dönüşümlü olarak başkanlık etmesi daha makuldür diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 37

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlardan kanaatleri...

FARUK BAL (Konya) – Meclis Başkanı yokluğunda diğer partilerin sırayla gitmesi...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, bu orta yoldur; evet, buna katılıyoruz.

BAŞKAN – Olabilir tabii, öyle yaparız o zaman.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – O sistem önemli.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Anayasa Uzlaşma da öyleydi değil mi Sayın Bal, yokluğundaydı.

FARUK BAL (Konya) – Evet.

BAŞKAN – Yokluğundaydı, evet.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yani, bütün komisyonlarda, Meclisin çalışma sisteminde normalde çoğunluğa dayalı bir sistem vardır, bugün çalıştığımız Komisyonunda da sistem böyledir.

BAŞKAN – Öyledir.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bu sistem gereği, Anayasa değişiklikleri de bu tür komisyonlarda görüşülür, yasa değişiklikleri de bu tür yerlerde görüşülür. Bu neviden bir kanunu, şu anda, yani, Meclis önüne arkadaşlarımız bu şekilde böyle çok farklı bir anlam yükleyerek getirmiş oldular. Yani, bunun örneği çok fazla yok. Bahsettiğimiz Anayasa Uzlaşma Komisyonunun bununla tıpatıp bir uyumlu tarafı yok.

BAŞKAN – Tabii, bir tane, evet.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bir de İç Tüzük Uzlaşma var.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Çünkü, Anayasa’da 200, 300, 500 çok detaylı madde taslaklarını tartışıyorsunuz, çok detaylı şeyler tartışıyorsunuz, en azından uzlaşıda bir ruhu temin etmek, tesis etmek adına böyle bir çalışma yapılıyor.

Şimdi, yaptığımız konu, hani, belki, bu işlediğimiz bugünkü konu derler ya, hani, tartıda hafif ama pahada yüksek bir konuyu konuşuyoruz yani aslında çok büyük, aman aman bir şey konuşmuyoruz. Bana sorarsan, teknik tarafı çok daha ağırlıklı bir konudur. Biraz önce konuştuğumuzda bu nisabı koydukları zaman arkadaşlar ne kadar çok detaylı düşündüler, hani “6’ya 6 kalınsa ne olur?”, “Filan olur.” gibi birtakım şeyler var. Yani, ben, meselenin çok büyütülmesi tarafı değilim. Yani, bizim İdris Bey’in vermiş olduğu önerenin şöyle bir mantığı olduğu düşünülür: Mecliste ne iş yaparsanız yapın bir şekilde Meclis Başkanıyla ilişkilendirerek yapmak zorundasınız. Yani, mekân tahsis edecek, işte sekreteryaya verecek, eleman verecek, vesaire edecek. Yani, bu anlamda düşündüğünüz zaman belki bir Meclis başkan vekilliğinin başkanlığında olmasının yani bana göre de bir mantığı olabilir, fiilen daha randımanlı işlemesi, onları da işin içine çekmek adına daha anlamlı olabilir. Yoksa, bahsettiğiniz şekilde olsa ne olur, zaten böyle bir nisap tanınmış. Yani, 20 milletvekiliyle temsil edilecek olan partiye 3 tane üye hakkı vermişsiniz, bundan daha öte bir şey olabilir mi zaten? Yani, bu verilmiş. Zaten belli ki bu bir uzlaşmayla temin edilecek. Bugün iktidarın sadece 3 milletvekili verdiğini varsayarsanız, eğer, bu iktidar-muhalefet olayına dönerse, iktidar hiçbir şekilde kendi dediğini kabul ettiremeyecek böyle bir komisyonunda, zaten böyle bir imkân yok, illa ki uzlaşma olacak. Onun için, ben, başkan meselesinin biraz burada bir ayrıntı teşkil ettiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Benim kanaatim de o.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Biraz da nisapla ilgili bir sorun çıkmaması, toplantıyla ilgili, yerle ilgili olmaması açısından Meclis Başkanlığının işin içerisine dâhil edilmesinin ben de isabetli olacağını düşünüyorum. Yani, bana göre, biraz işin şey boyutlarına bakalım, hani, yürüyebilir mi, bu sistem olur mu olmaz mı, onlara bakalım. Zaten gelecek döneme sarkacak gibi görünüyor, yani bu dönemde şimdiden bu aritmetik tutmayacak gibi, yani bu takvim tutmayacak gibi görünüyor. Yani, o açıdan çok önemli değil diyorum Başkanım. Yani, oylayalım İdris Bey’in önermesini.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yapabiliriz: Yani, öyle de olabilir ama gruplarımızın dediği şekilde de olabilir. “Meclis Başkanı başkanlık eder, bulunmadığı durumlarda dönüşümlü olarak yapılır.” denir.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Olabilir yani, sembolik bir değeri olduğu için buna “Meclis Başkanı” da diyebiliriz.

BAŞKAN - Bunun bir şeyi yok, tabii o manada olur, yoksa uygulamada...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yani, biraz mesai harcayabilir.

BAŞKAN – Yani, teamül hâline...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – “Meclis Başkanı” da diyebiliriz yani.

FARUK BAL (Konya) – Yahya Bey’in anlattıkları hususların bir kısmına katılmakla birlikte bir ayrıntıyı ifade etmem lazım. O komisyon üyesi olduğum için değil, tarafsız bir gözle baktığım için, objektif bir değerlendirme yaptığım için ifade ediyorum: Anayasa Uzlaşma Komisyonu çok önemli hizmetler yapmıştır.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Kesinlikle, ona şüphe yok yani.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, orada anlaşılama diye bir durum da yok, bunu arkadaşlarımız bilsin. 5 bölümden oluşan bir çalışma yapıldı; 1’inci, temel hak ve hürriyetler. Burada “Anlaşamazlar.” diye herkesin tencere tava çaldığı 4 tane siyasi parti 80 küsur maddeden 61 tanesinde anlaştı. Geriye kalan; yasama, yürütme, yargı, genel idare. Buraya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 38

geldiğimiz zaman, Adalet ve Kalkınma Partisi “Ben, başkanlık sistemi istiyorum.” dedi. Dolayısıyla, buralarda bu nedenden dolayı bir mutabakat sağlanamadı, diğer 3 parti de bu bölümlerde aşağı yukarı yüzde 60-70’inde anlaştı. Eğer, Adalet ve Kalkınma Partisi de buna katkı verseydi o oran daha yükselecekti. Niye? AKP bir kenarda durup “Ben bunu istiyorum, belki vazgeçebilirim, vazgeçene kadar böyle gideceğim.” diye Komisyonu frenledi, her parti de kendi hazırladığı öneriye “AKP eğer vazgeçerse, ben de bundan vazgeçebilirim.” marjını kullanmak için uzlaşmayı engelledi. Anayasa Uzlaşma Komisyonunun -eğer başarısızsa- başarısızlığı bu şekilde ortaya çıkmıştır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İyi bir çalışmaydı.

BAŞKAN – Doğrudur da, şimdi, şöyle:

1) “Oy birliği” dendi, zaten o söylediğin çok zor, olmayacak bir şey.

2) “Her siyasi parti kendi önergesini kendi verme serbestliği var.” dedik.

FARUK BAL (Konya) – Yok, Sayın Başkanım, hiç öyle olmadı.

BAŞKAN – Nasıl oldu ya?

FARUK BAL (Konya) – Hiç öyle olmadı, çok büyük mutabakatlar sağlandı.

BAŞKAN – Hayır, hayır, başka bir şey söylüyorum. Şimdi, mesela, hadi bizi bir kenara bırakalım, yerel yönetimler konusunda BDP’yle anlaşabilecek miydiniz? Öyle gözüküyordu benim baktığım; özerklik, mözerklik, öz yönetim, bilmem ne.

FARUK BAL (Konya) – Siz başkanlık sisteminden vazgeçseydiniz de BDP’yle biz anlaşamazdık, onun hesabını biz verirdik, ayrı konu.

BAŞKAN – Ya, biz niye vazgeçelim?

FARUK BAL (Konya) – Elbette özerkliği vermeyecektik.

BAŞKAN – Bizim en önemli bir meselemizden, bizim en önem verdiğimiz bir kurumdan niye vazgeçelim yani?

Bırak ona biz karar verelim yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Devam edelim.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hangi konu önemli?

BAŞKAN – Başkanlık sistemi.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, bu dönerli sistemi bu işin içine de sokalım.

BAŞKAN – Neyse, tamam, yapalım canım, ne olacak yani şimdiye kadar...

Tamam, “Meclis Başkanı, ilaveten döner...”

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Böylelikle yeni bir usul de kazanmış oluruz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tamam, o şekilde yapalım.

BAŞKAN – “Meclis Başkanlığında” dedik, devamında ne diyecek?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – “Başkan vekili” değil de, “Meclis Başkanı veya olmazsa dönerli sistem...”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Grupların ittifakı olduktan sonra sorun yok. Yani, biz onu o şekilde düzeltiriz.

BAŞKAN – Ne diyelim?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – “Dönerli sistem...”

BAŞKAN – “Dönerli sistem” anlaşılır mı kanunda?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Anlaşılmaz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Öyle bir tabir yok, evet.

FARUK BAL (Konya) – “Meclis Başkanı, bulunmadığı...”

KOMİSYON UZMANI – “Meclis Başkanı, yokluğunda...”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “...her siyasi partinin temsilcisinin sırasıyla başkanlık yapması...”

KOMİSYON UZMANI – “...sırasıyla başkanlığında...” diyorum.

BAŞKAN – “...başkanlığında...” evet, cümlelerin devamı zaten aynı.

Pekâlâ, bunu da hallettik.

KOMİSYON UZMANI – “Komisyon; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, yokluğunda her siyasi parti grubunun sırasıyla başkanlığında...”

BAŞKAN – Tamam, devamı ne oldu? Eski hâliyle kaldı, devam.

FARUK BAL (Konya) – Redaksiyon yetkisi verelim, Sayın Kuzu ne yazarsa o olacak.

BAŞKAN – Allah razı olsun, bu güven için çok teşekkür ediyorum, sağ ol, var ol. Böyle olunca ben aksine bir şey yazamam zaten.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bize şey mi çekiyorsunuz? Önce tartışıyorsunuz, sonra da birbirinize koltuk çıkıyorsunuz.

BAŞKAN – Tabii, bizim Faruk Bey’le arka plandaki şeyimiz ayrı bir şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 39

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Kelimelerle anlaşılıyor.

BAŞKAN – Var, var, arka planda olmaz olur mu.

Pekâlâ, şimdi, bu 2'nci maddeyi bu önerge doğrultusunda oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Başkanım, Genel Kurulda 2'nci yoklamada da karar yeter sayısı bulunamamış, o yüzden bize...

BAŞKAN – On beş dakika ara.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – On beş dakika ara verirsiniz, tamam.

BAŞKAN – 15.30'da toplanalım diyelim.

FARUK BAL (Konya) – Ne oldu ya?

BAŞKAN – Aşağıda Meclis kapanıyor sizinkiler yüzünden yahu. Orada çalıştırmıyorsunuz, burada da çalıştırmıyorsunuz, ne yapacağız?

FARUK BAL (Konya) – Öyle olunca da ondan sonra da biz gelemiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ağabey kapanıyor yahu, hesabını veremem, gözünü seveyim, ne olur.

FARUK BAL (Konya) – Yarına, yarına.

BAŞKAN – Yarına kalmaz.

FARUK BAL (Konya) – Ya, çocuk hasta, ben hastaneye götüreceğim yahu.

BAŞKAN – Ya da o zaman hemen oylayıp geçelim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Diğer maddelerde bir şey yok, oylayalım gerçekten ya.

BAŞKAN – Bir şey yok zaten, gel, gel.

FARUK BAL (Konya) – Kızım hasta, ben hastaneye götüreceğim yahu.

BAŞKAN – Bir şey yok zaten ya, bir şey yok zaten.

Madde 3'ü okutuyorum:

Komisyonun çalışma süresi, görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Komisyonun görev süresi üç aydır. Bu sürenin ilk iki ayı resmî armanın belirlenmesi amacıyla yapılacak Ön hazırlık çalışmalarına ayrılır. Son bir aylık sürede Komisyonca belirlenecek yeterli sayıda uzmandan oluşan çalışma grubu tarafından armanın tasarımı tamamlanır. Gerekğinde armanın tasarımına ayrılan çalışma süresi bir ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

(2) Komisyon gerektiğinde uzmanlık alanları itibarıyla alt komisyonlar kurarak çalışabilir.

(3) Komisyon, göreviyle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteyebilir ve belge alabilir.

BAŞKAN – Maddeyi sunduk oylarınıza: Kabul edenler... Etmeyenler...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Pardon, ne oldu ya?

FARUK BAL (Konya) – Ekleyeceğimiz var Sayın Başkan. Bakın, bizim en önemli madde dediğimiz maddelerden bir tanesi buydu.

BAŞKAN – Bunun nesi önemli, burada bir şey yok ki ya.

FARUK BAL (Konya) – Burada, bakın, konuşmamın ağırlıklı bir bölümünü teşkil eden bilim adamlarından armada yer alacak millî ve manevî değerlerin tespiti işini buraya açık bir şekilde koymak gerekir.

BAŞKAN – 4'te var ya, 4'te var.

FARUK BAL (Konya) – “Gerekliğinde” diyor, “Bilir.” diyor, takdire bırakıyor, biz buraya emredici hüküm olarak koyalım. Bilim adamları nasıl olacaksa; işte, tarihçi, sanatçı, vesaire...

BAŞKAN – Hayır, o zaman 4'te yapacağız söylediğini.

FARUK BAL (Konya) – Kaçta bu?

BAŞKAN – 3 bu, 4'te var o söylediğin bilim adamlarıyla alakalı. O senin dediğin 4'te, 4'ün (4)'ü. “Komisyon ön hazırlıkta, bilim adamları, akademisyenler, falan...” diyor.

FARUK BAL (Konya) – Ha, tamam, ben yanlış anladım.

Burada da “...bir ay uzatılır.” diyor ya, o da bir ay olmasın Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ne kadar olsun?

FARUK BAL (Konya) – Yetişmez, iki ay, üç ay.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 40

BAŞKAN – İki ay mı uzatalım?

FARUK BAL (Konya) – İç Tüzük'teki neyse onu koyun.

BAŞKAN – Tamam “İki ay daha uzatılır.” diyelim onu.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyur.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım, ben tekrar başlarken sorduğum soruyu tekrar söylüyorum. Yani, çok güzel, iyi niyetle hazırlanan bir teşebbüsün öyle sıkıntıya girmesine gönlüm razı değil.

BAŞKAN – Ya, Mehmet Ağabey, dönüşü olmayan bir yola girdik, gel katkıda bulun da şu işi bitirelim.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Katkıda bulunalım ama bir şey söyleyeyim: Yani, kanun çıkarttık, komisyonu da kurduk, 7 Haziranda seçim oldu, komisyon başkanı seçilemedi veya komisyon üyelerinin üçte 2'si seçilemedi, ne yapacaksınız?

BAŞKAN – Yeniler, yeni gelenler seçilir.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yeniden üyeler getireceksiniz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Düşenin yerine başkasını vermiyorlar mı yani Mehmet Bey?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yeniden üyeler kuracaksınız, yeniden komisyon...

BAŞKAN – E, ne yapalım? Onu iki ay yapalım, doğru söylüyor. O bir ayı, iki ay yaptık.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Her hâlükârda gelecek döneme kalacak.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Gerçekten, dostlar alışverişte görsün. Bak, bunun olmayacağını hakikaten hepimiz biliyoruz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sadece yasayı çıkarmış olacağız.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, yasayı çıkartmış olacaksınız, komisyon da...

BAŞKAN – O da bizim için bir şey değil.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Genel Kurulda gidip başka türlü çalışalım ya.

BAŞKAN – Peki, bir ayı iki ay mı yaptık Faruk Bey?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İki ay olsun.

BAŞKAN – İki ay dedik, tamam. İki ay yazıyorum, düzelttim.

Bu hâliyle 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4'ü okutuyorum:

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 4- (1) Komisyon, üye tamsayısının dörtte üçü ile toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

(2) Komisyon gündemi Başkan tarafından belirlenir.

(4) Komisyon, ön hazırlık çalışmaları kapsamında resmî armanın belirlenmesi amacıyla konuyla ilgili akademisyen ve diğer uzmanların katılımıyla toplantılar yapar.

(5) Komisyonun görevlendireceği uzmanlardan oluşan çalışma grubunun hazırladığı arma tasarısının Komisyonca kabul edilmesi halinde resmî arma önerisi bir rapora bağlanır.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Emredici esas.

BAŞKAN – Emredici zaten burada da Faruk Bey, “...yapar.” diyor ya, “...yapabilir.” dememiş.

FARUK BAL (Konya) – İzin verir misiniz?

BAŞKAN – Buyur.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, 4'ün (5)'inci fıkrasını, burada...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – 4'ün (4)'üncü olacak.

BAŞKAN – Yok, (5)'i diyor.

FARUK BAL (Konya) – 4'ün (5)'incisi. 4'ün (4)'üyle komisyon hazırlık çalışması yaptı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hocam, bu konuda konuşulacaksa biz arkadaşlarla bir oylamayla gidip gelelim çünkü kapanacak.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – 4'ün (4)'ü olacak yani, rakam yanlış orada.

FARUK BAL (Konya) – Evet, (3)'ü yazmamışlar, 4'ün (4)'ü.

4'ün (3)'ünde ön hazırlıkları yapıyor, bilim adamlarıyla görüşüyor, vesaire.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – 1-2 kişi kalsın, geri kalan biz oylamaya gidip gelelim biz.

BAŞKAN – Peki, gidin siz, tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 41

İDRİS ŞAHİN (Konya) – Özellikle söyledik, rica ettik.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Oylama istemeyiz, istemeyiz.

FARUK BAL (Konya) – Bilim adamlarıyla görüştükten sonra...

BAŞKAN – Bir on dakika ara vereyim de oylamaya gitsin gelsinler Faruk Bey. Sıkıntıya sokmayalım arkadaşları, bir gitsin gelsinler. Senden devam edeceğiz Faruk, söz, aynen senden, kaldığım yerden devam.

On dakika ara verdim, ihtiyaç molası olsun.

Kapanma Saati: 15.20

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 42

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.38

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Faruk Bey, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – (3)’üncü fıkrasında diyor ki: “Ön hazırlık çalışmaları kapsamında resmî armanın...” Millî arma diye düzeltelim bir defa çünkü milletin malı olacak bu.

BAŞKAN – Tabii, “millî” denir de...

FARUK BAL (Konya) – Ona “millî” demek daha doğru olur, “resmî” yerine “millî” dememiz lazım. Diğer taraftan da “Belirlenmesi amacıyla konuyla ilgili akademisyen ve diğer uzmanların katılımıyla toplantı yapar.” Güzel. Bu toplantının sonucunda bir kanaat oluşacaktır, değil mi? Bu kanaate göre de şu, şu, şu bilim dallarında bir bilim heyeti oluşsun, altta “komisyon kurar” diyor ya uzmanlardan oluşan, bunu biz madde metni içerisinde kurumsallaştıralım yani böyle bir bilim komisyonu kurulur. Bu bilim komisyonunun üyelerinin belirlenmesinde sorun olursa eğer, her parti birer tane, ikişer tane, neyse, üyesini verir veya belirli bir oy çoğunluğuyla bu heyet belirlenir diye ileride işleyişte bir sorun olabileceğini varsayarak çözümünü buraya yansıtalım.

BAŞKAN – Vallahi, bu söylediğini burada çok zor çözmek.

FARUK BAL (Konya) – Çok kolay, iki cümleden ibaret Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani, şöyle zor: Çünkü burada teknik olarak da biz buraya “Bilim heyeti şöyle olur, olmazsa böyle olur.” değil, burada zaten zorunlu hâle getirilmiş. “Bilim heyetinden uzmanlar toplantı yapar.” diyor. Öyle olunca bu üç olur, beş olur, on olur, sizin öneri vermeniz için bir engel yok, “Filan üye de gelsin.” demenize hiçbir engel yok. Ucu açık, daha rahat bir şey bu. Buraya şimdi biz ne diyeceğiz? Tarihçiden 2 kişi, bilmem filan şuradan 3 kişi gibi, bu zor olur yani hakikaten yazımı zor olur. Dediğine katılıyorum da komisyonu böyle rahat bırakalım.

FARUK BAL (Konya) – Ben o zorluğu üstleneyim Sayın Başkanım, iki cümleyi söyleyeyim, düzeltsinler.

BAŞKAN – Dinleyelim, söyle, buyur.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Biz de görüşümüzü bildirelim mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Olur.

Buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Yani, eğer böyle bir komisyon kurulacaksa elbette ki bu komisyonun kendi başına, milletvekillerinin armayı çizmesi mümkün olmadığı için buna anlam katacak uzmanların zorunluluğu var. Zaten “Onlarla çalışır.” diyor ancak bu uzmanlar nasıl oluşacak? Yani, Komisyon Başkanı mı belirleyecek bu uzmanları? Burada anlaşmazlık çıkması hâlinde zaten yeniden ölü doğacak. Dolayısıyla, Sayın Bal’ın dediği gibi buraya...

BAŞKAN – “Komisyon” diyor, “Başkan” demiyor bak. (3) şimdi “Komisyon” diye başlamış cümleye.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yani, burada yine bir şey nisabı koyalım. Bu uzmanların belirlenmesinde de dörtte 3 nisap en azından, anlaşmazlık hâlinde. Biz yine 4’üncü maddenin (1)’inci fıkrasında “Dörtte 3’le toplanır. Hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğuyla karar verir.” maddesine karşıyız çünkü burada dörtte 3’le toplandığı anda, bunun sonucunda iki siyasi partiyle karar verilebilecek, o zaman da konsensüs sağlanmamış olacak. En azından “Dörtte 3’le toplanır ve dörtte 3’le karar verir.” dememiz gerekir ki yine bir konsensüs sağlansın. Aksi takdirde, dörtte 3’le toplanacak yani bu düzenlemeye göre 9 kişiyle ancak 5 kişiyle karar verebilecek.

BAŞKAN – Bunu da yazalım, yazalım da yani kilitlemeye bu kadar ne gerek var.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, “Dörtte 3’le toplanır ve toplanılan dörtte 3’üyle karar verir.” Yani nitelikli çoğunluk diyelim.

BAŞKAN – Hayır, komisyonunun ucunu azıcık açık bırakalım, bırak rahat çalışsın, ne olur ya.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başkanım, karar nisabını mutlaka netleştirmemiz lazım.

BAŞKAN – Ne diyeceksin? “Filan gelsin, gelmemesi gelmesine...” filan diye.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Toplantı nisabı, “Dörtte 3’le toplanır, salt çoğunlukla karar verir”i çıkaralım, onu da...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – “Çoğunluğun 1 fazlasıyla” dersiniz üçüncü partiyi meseleye katmış olursunuz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, dörtte 3’le dersiniz katmış olursunuz her hâlükârda. Yani, dörtte 3’le toplanıp en az dörtte 3’le karar verir, nitelikli bir çoğunlukla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 43

BAŞKAN – Oy birliği verecek, öyle mi?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, dörtte 3’le karar versin, oy birliği değil, toplananların dörtte 3’üyle karar versin. O zaman da ne olur, kaç kişiyle olur?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – “Salt çoğunluğun 1 fazlasıyla” deyin.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Salt çoğunluğun bir fazlası zaten ona tekabül eder. Başkanım, 9’un dörtte 3’ü ne eder? Zaten 7 oluyor.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – 7 kişiyle karar verir.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Şandır, zaten dörtte 3 dediğimiz anda 9’la toplanır, 9’un dörtte 3’ü zaten 7’ye tekabül ediyor yani o sonucu çıkıyor. Dolayısıyla, her halükârda üçüncü siyasi partiyi katmış oluyoruz.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Gelmezse...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, gelmezse...

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Geldi, ret oyu verdi o zaman...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O zaman zaten çıkamayacak, o zaman zaten 2 siyasi partinin arması olmuş olacak, bu bir millî arma olmayacak yani.

BAŞKAN – Üçüncü partiden zaten 3 kişi gelecek, 3 kişi birden... 1’i katılmayacak ki yani bir birimiz yani, 3 MHP’den geldi, Nevzat katıldı, ikiniz katılmadınız, bu pek olmaz. Hepimiz için geçerli bu kural. Dolayısıyla, onun pratikte bir faydasını görmüyorum ben yani. Oradan bir adam bu tarafa geldi, tamam halloldu, ikisi katılmadı, böyle bir uygulama olmaz yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yani, ihtimallere dayalı bir kural koymak, istisnaya dayalı kural koymak çok doğru değil.

BAŞKAN – Ben çok, şeye açık olmayı istiyorum ama bunun çok pratikte bir karşılığı yok. Biz ana kuralı bozmayalım.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, Sayın Başkanım, her ülkenin, her milletin, her devletin herkes tarafından benimsenen değerleri vardır. Bu ortak değerleri öyle bir geniş anlamda müstereğe tabi tutalım ki... Bayrak gibi, herkesin sadakatle bağlı olabileceği ve samimiyetle bu duygusunu ifade edebileceği bir değer olması lazım. Arma da böyledir. Dolayısıyla, burada uzlaşmayı ve geniş katılımı, geniş oydaşmayı kabul etmek gen demokratik değerdir.

BAŞKAN – Öyle olmasa zaten 3, 3, 3 denir mi?

FARUK BAL (Konya) – Bu, olması gerekendir ama şu da bir değerdir: Ne olursa olsun bizim dediğimiz olsun, kaldır parmağı, indir parmağı, bu da bir değerdir ama bu yanlış bir değerdir.

BAŞKAN – O da bir değerdir de demokraside elbette ki çoğunluk esastır. Bazen bu niteliklidir, bazen...

FARUK BAL (Konya) – Çoğunluk değil, o 1940’lı yılların demokrasisidir. Daha sonra insanlık geliştirdi, çoğunlukçu değil, çoğulcu bir anlayış...

BAŞKAN – Anladım da karar almada sonunda birinin çoğunluğu lazım, başka nasıl... Çoğunlukçu dedik, karara geldik, parmak kalkacak. Orada mecburen bir rakam öne geçecek yani pratiği bunun böyle, onu anlatmaya çalışıyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, gerçekçi olalım. Şimdi, bu düzenlemeyle 2 muhalefet partisinin dediği arma olur. Yani, geçmişte, Atatürk döneminde kullanılan bir arma var, bozkurt ve altı ok bir arada değerlendirilmiş. Şimdi, biz MHP’yle anlaştık ana muhalefet olarak ve armayı kabul ettik, çoğunluk, buna verdik. Bakın, o zaman sorun ne olacak? Komisyondan bu karar çıkmış olmasına rağmen, fakat Genel Kurulda sizin çoğunluğunuz olduğu için Genel Kurulda bunu reddetmiş olacaksınız. Yani, dolayısıyla, her halükârda 3 siyasi partinin katılımı gerekiyor. Aksi takdirde, dediğim gibi, bizim, muhalefetin kabul ettiği arma Genel Kurulda reddedilmiş olacak. E, bu sefer AKP kendi kanununu reddetmiş olacak, enteresan bir durum çıkacak ortaya. O yüzden, mutlaka karar nisabı, karar nisabına da üçüncü siyasi partiyi katacak şekilde “Dörtte 3’le toplanır, dörtte 3’le karar verir.” dememiz gerekiyor.

BAŞKAN – Yani, o zaman yukarıyı da değiştirmemiz gerekecek senin o şeye giderse.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet yani, başka türlü olmaz.

BAŞKAN – Yani “Dörtte 3 karar verir, dörtte 3 toplanır.” dersin, yukarıyı da değiştirmen lazım.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, Sayın Başkan, burada zaten “Komisyon üye tam sayısının dörtte 3’üyle toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğuyla karar verir.” lafının “salt çoğunluğu” “dörtte 3’tür”, “dörtte 3’le karar verir”, bitti, bu kadar basit. Sadece “salt çoğunluğu” “dörtte 3” olarak değiştirdik mi sorun bitiyor.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Tam katılımda 9 kişiyle...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, o zaman tabii ki, tam katılımda 9 kişi olacak. O zaman da konsensüs sağlanmış olur.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Nihai kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi verecek yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 44

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama bakın, o zaman dediğim gibi, bakın ben size bir realiteden bahsediyorum. Biz MHP’yle anlaşırız, armayı da altı okla bozkurtlu, ikisini bir arada harmanlayıp koyarız. Siz kendi kanununuzu reddedeceksiniz o zaman Genel Kurulda. İşte, gördünüz mü, o zaman ne olacak?

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Tasarı önemli değil, önemli olan herkesin...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama bakın, işte, Genel Kurulda da siz kendi teklifinizi reddetmiş olacaksınız.

BAŞKAN – Ya, bu sadece oylamayla olacak bir şey değil zaten. Yani, şimdi, yukarıda geçtik, beni tekrar oralara döndürtme.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Herkesin, toplumun da kabul edeceği bir şey bulmak önemli olan.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Elbette.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – O zaman mesele yok ki.

BAŞKAN – Yani, 3/4 rakamı büyük bir rakam karar almada, az bir rakam değil. Ya, bizim şeyde ağırlaşmış nitelikli çoğunluk deriz biz ona.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yani, Hocam, şimdi, çünkü böyle bir şey... Devlet arması diyorsunuz. Yani, olacaksa hakikaten, burada bir konsensüs lazım. En azından dörtte 3 lazım yani.

BAŞKAN – Pekâlâ.

Şimdi, sonuç, 4’üncü maddeyi görüşüyoruz.

Yani, “Dörtte 3’le toplanır.” dediniz, sonra...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – “Dörtte 3’le toplanır ve bulananların dörtte 3’üyle karar verir.” diyelim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ya, hayır Hocam, öyle bir şey olmaz ya.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Toplananların dörtte 3’üyle karar verir. Aksi takdirde, 3 siyasi partiyi katamıyoruz.

BAŞKAN – Onu işte toplantıya gelme durumunu diyor. Toplantıya gelmiş oluyor o da, gelmediği zaman toplayamıyordu zaten.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bakın bu şeyde de zaten üçüncü siyasi parti gelmediği zaman, o zaman toplanamıyor.

BAŞKAN – 9’la toplanıyor ya.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, dörtte 3.

BAŞKAN – Dörtte 3 ne yapıyor?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Üçüncü siyasi parti gelmediği zaman toplanamıyor zaten diyorum.

BAŞKAN – Tamam, doğru, toplanamıyor. Toplantıda etkisi var, onu diyorum ben de.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – 7 kişi olacak.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Hassasiyeti yoksa gelmesin Ali Bey ya. Hassasiyeti yok, gelmiyorsa niye zorlayacaksınız?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Gelmediği zaman toplanamıyor arkadaşlar, komisyon toplanamıyor. Üçüncü siyasi parti gelmediği anda...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Toplanamıyor, amenna ama en azından o toplananları salt çoğunluğuyla bırakın da bir karar versin.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Arkadaşlar, bakın, orada olmayacak. Az önce dediğim gibi, HSYK’da, efendim, karar aşaması geldiği zaman...

BAŞKAN – Çıkacak tabii, öyle yapacak. Karar aşamasına geldi mi “Ben gidiyorum.” diyecek.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Onun için diyorum ki “En az 7 üyeyle karar verilir.” diyelim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – O zaman senin dediğin hesaba göre 6 oluyor ama 7 olmuyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Neyse, 6 oluyor.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tamam, o zaman da 2 parti oluyor zaten, değişen bir şey olmazsa.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır hayır, katılanların. Şu anda 5’le karar verebilirsiniz 9’da.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Burada 6’yla karar veriyoruz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Beşte 3 dersiniz o, dörtte 3 dersin 7’yle.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – 5’le 6 arasında fark yok ki zaten grup olarak düşündüğün zaman.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, onun istediği, 7’yle olsun diyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bakın, zaten fiilen öyle olacaktır. Niçin? Çünkü iki üç siyasi parti geldi. Siz ikiniz anlaştığınız anda, karar aşamasında benim dediğim kabul edilmediği anda, ben 3 üyemle çıktığım anda zaten karar alamıyorsunuz. Yani, dolayısıyla fiili bir durum.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bir şey var. Alttaki maddede dikkat ederseniz, diyelim ki “Komisyon resmî arma önerisini içeren raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.” diyor. Komisyonun raporu hakkında genel görüşme açılır, Komisyon raporu üzerindeki genel görüşmenin tamamlanmasının ardından da raporda yer alan arma tasarımı Genel Kurulun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 45

onayına sunulur. Velev ki bir yanlışlık varsa zaten Genel Kurul bunu geçirmeyecek yani. Komisyonun çalışmasında veyahut da almış olduğu kararda bir aksaklık görüyorsanız Genel Kurulun da onayından geçmeyeceğini görmek lazım.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Elbette Sayın Şahin. Benim meselem, bakın, hiç Genel Kurula gelmeyebilir. Komisyon 9 kişiyle toplandı, karar aşaması geldi, armayı kabul edeceğiz. 3 kişi çıktığı anda toplantı nisabı kaybolduğu için zaten karar alamazsınız, toplantı yeter sayısı yok. Anladınız mı yani sıkıntıyı? Çıktım, salonu terk ettim. O zaman zaten arma kabul edilmemiş oluyor çünkü toplantı yeter sayınız olmuyor. O zaman da Genel Kurula gelemez zaten böyle bir şey. Onun için bir şekilde üçüncü siyasi partinin her halükârda buna desteği gerekiyor zaten, başka türlü olmaz zaten.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Tamam o zaman şey çıkaralım, “Dörtte 3’üyle toplanır”ı “Çoğunluğuyla toplanır.” diyelim, her şey çözülür.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – “Çoğunluğuyla” dersiniz zaten o zaman uzlaşmaya gerek yok ki, kendi başınıza yaparsınız.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, türlü tarifıyla şunu anlatayım mı? Şimdi, bir türlü yapmak için acele eden adam bahçeden pırasayı, soğanı, domatesi çabuk çabuk getirip geldi mi? Geldi. “Doğrayın.” Doğradılar. “Atın tencereye.” Attılar. “Koyun yağını.” Koydular. “Ateşi de açın sonuna kadar.” Açtılar. Pişti mi bu yemek? Pişti. Yemek pişti ama bunun çamuru, taşı toprağı ayrılmadı, bunun çeri çöpü ayrılmadı. Bu, belirli bir kıvamda pişmesi için sıcaklığı ayarlanmadı. Türlü, türlü oluyor da leziz bir türlü olmuyor. Kanun yapma tekniği de buna benzer. Yani, işi sabırla, olabilecek sorunları adım adım komisyonlarda aşarak götürmemiz lazım ki Genel Kurulun da içine sine sine, rahatlıkla kabul edebileceği bir metin ortaya çıksın. Bizim çabamız bu.

Bunu şahsıma pay çıkarmak için söylemiyorum. 1999 yılında Türk Bayrağı’nın kullanımıyla ilgili bir kanun değişikliği oldu. O zaman 5 tane parti vardı, ben de komisyon başkanıydım. 5 partinin uzlaşmasıyla, oy birliğiyle o kanun değişti. Sizin de son döneminizde böyle bir uzlaşmayı, devlet arması gibi mübarek ve mukaddes bir değer Türk milletine, Türk devletine armağan edelim.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, ne diyoruz? Ali, aynı şeyleri söyleyip duracaksan...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Aslında çok basit. Yani, burada 4’üncü maddenin (1)’inci fıkrasında “Komisyon, üye tam sayısının dörtte 3’üyle toplanır ve en az 7 üyeye karar verir.” dediğimiz anda biter sorun. Yani, çünkü “7 oyla” dediğimiz anda zaten üçüncü partiyi katmış oluyorsunuz. Aksi takdirde, zaten karar çıkmaz, ben zaten toplantıdan çıktığım anda toplantı nisabı olmamış olur, karar da alamazlar. Fiilen zaten böyle olacaktır.

BAŞKAN – Kanunun kendinden kaynaklanan bir şey.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yani, dediği nokta haklı. Yani, şunu getiren irade, burada bu şekil ihtilafların yaşanacağını düşünmemiş. Bu mutabakatla sağlanan bir iş ortaya koymak...

BAŞKAN – Tabii, onu istiyoruz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Tersinden bakarsan, Komisyon 9 kişi muhalefet olduğu için hiçbir şekilde de çıkartılamaz.

BAŞKAN – Tabii, çıkamayabilir.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Bir rakam telaffuz ettiğimiz zaman gelecek dönemde belki...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bir kanun getiririm 2 maddelik, “Cumhurbaşkanlığı Türkiye’nin armasını belirler.” derim, giderim yani.

BAŞKAN – Yani, buradaki maksat katkıda bulunmayı sağlamak.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – İşte, Türkiye yazısı belirlendi, uzun süre çalışmalar yapıldı, yarışmalar açıldı ve bu da buna benzer bir şey ama bunun anlam olarak daha derin bir mana ifade ettiği düşünülerek böyle bir şey düşünülmüş. İş illa tersinden almamıza gerek yok bence şimdi. Doğru da yani...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, CHP başlangıçtan kesin tavırla diyor ki: “Ben buna ‘hayır’ diyorum.”

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Burada 7 rakamını telaffuz etmek doğru bir şey değil. Gelecek dönemde Mecliste 5 grup da olabilir, 6 grup da olabilir. Ya “salt çoğunluk” diyeceğiz, ya üçte 2, ya dörtte 3 gibi mevsuf çoğunluk arayacağız.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – “Dörtte 3’le toplanır, dörtte 3’le karar verir.” dersek sorun çözülüyor.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Salt çoğunluk bu işin çözümü arkadaşlar. Dediği gibi, 2 grup gelebilir, 5 grup gelebilir.

BAŞKAN – Şimdi, Mehmet Ağabey, burada salt çoğunluk diyor değil mi?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Üçte 2’yle toplanır, salt çoğunlukla karar verilir. Üçüncü partinin katılımı konusunda benim de bir hassasiyetim var ama...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – İyi de zaten salt çoğunlukla karar veremeyecek çünkü o aşamaya geldiği anda, toplandık, ben çıkıyorum...

BAŞKAN – Ne yapalım işte “Çıkma.” diye yalvarırsınız ama çıkarsa...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, burada aslında Ali Bey’in samimi bir şeyi var yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 46

BAŞKAN – Var, var, bir şey dediğimiz yok zaten.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani, mesela, 3 partiyle toplanacağımız bir zamanı düşünün tamam mı? 1 parti ayrıldığı zaman...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Ben anladım da bana göre aynen Faruk Bey’in o dediği Bayrak Kanunu’ndaki gibi, konu görüşülecek, karara bağlanacak, usulen de Genel Kurulda görüşülüp oylanacak.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ya birbirimize güveneceğiz yani sayılar üzerinden tutturamayacağız.

BAŞKAN – Sayılardan bize bir şey gelmiyor zaten bu tarafa, sayıda bir şey yok. Sayı noktasında biz hep zarardayız da ne yapacaksın işte.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bakın, tekrar, iyi niyetle, hakikaten, eğer iktidar partisinin böyle bir arma yapma niyeti var ise...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Üçüncü partinin katılmasını zorunlu hâle getirirsek CHP baştan karşıyım deyince iş kopacak zaten. Ali Bey, o konuyu kendi içinizde bir karara varın. “Karşıyım” diyorsanız baştan olmayacak.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Şandır, biz baştan beri dedik. Biz diyoruz ki: Zaten şu anda böyle bir şeye gerek yok ancak eğer olacaksa bize rağmen, bizim üye verdiğimizizi düşünün. Ben siyaset yapmıyorum, açık konuşuyorum. Biz bu Komisyona üye verdik ancak dediğimiz noktaya gelmedi, böyle bir şeyin de çıkmasını istemiyoruz.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Toplantıya katılmayarak...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Katılmam ve zaten tıkarım yani çıkmaz ki. İyi niyetle bir şey söylüyorum ben size, katkı veriyorum yani. Arkadaşlar, ancak bir şekilde, siz nisabı artırırsanız evet, benim de iradem yansırırsa “Ben de buna destek vereyim.” derim. Başka türlü zaten olmaz, Genel Kurula falan gelmez arkadaşlar, gelemes ki. Ben katılmadığım anda üye verdim ve katılmıyorum. Nasıl toplanacaksınız? Toplanamazsınız.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Toplantıya üçte 2 nisap koyarsanız bu işe Cumhuriyet Halk Partisini katmak gibi bir zorunluluk doğacak. Salt çoğunluk yetmez.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Buradaki salt çoğunluk esası dörtte 3’tür. Zaten 6-6 kaldıkları zaman böyle bir oylama olamayacağına göre illaki bir tarafın 7 olması gerekiyor. 7, üçüncü partinin katılımı anlamına geliyor zaten. İllaki bir parti üye verecek varsayımından hareket etmek doğru değil ki.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yahya Bey, 4 parti gelirse zaten bir problem yok. Gelmeyeceği var sayısıyla konuşuluyor.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Ya, gelir, niye gelmesin, öyle şey mi var yani? Kimsenin itiraz edeceği bir şey olmaz bence burada yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Gelmiyor işte arkadaşlar yani şimdi öngörü de gerekli, geleceği öngörmemiz lazım. Buradan bir sonuç çıkartacaksak muhtemeli öngörerek, tedbirini alarak gitmemiz lazım.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Diyelim 4 parti geldi, 5 parti geldi ya da 2 parti grup vermedi ya da çıkmasını istemiyor.

BAŞKAN – Yani, şimdi, makul olan, “salt çoğunluk” lafı doğru bir laf aslında bana sorarsanız.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bu kadar önemli bir mevzuda da salt çoğunluk olmaz ağabeyciğim, bir mutabakat aramak lazım. Devlet armasını tespit ediyorsun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Üç parti yüzde 85 demektir. O da bir anlamda salt çoğunluk demektir. Onun için üç partiyi katmanın formülünü geliştirmekte fayda var. Üçte 2’yle toplanalım, salt çoğunluğun bir artışıyla karar alalım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – O zaman şöyle söyleyeceğiz: “Üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verir” diyeceğiz. O zaman toplantıyı da tutup da “Dörtte 3’le toplanır.” diye bir hüküm koymayacağız.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan, üçte 2 çoğunlukla toplanır, salt çoğunluğun bir fazlasıyla karar alır dersek...

BAŞKAN – Üçte 2 ne yapıyor?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – 9.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – 12 olursa, 9 olursa 4,5 olacak, 5 olacak.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın İdris Bey’in dediği çok güzel bir şey. Üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verir.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – 7’ye bağlamış olursunuz.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Tamam, öyle de olur.

BAŞKAN – Peki, hadi öyle yaptık.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Özellikle yani 3 partiyi içinde tutmuş oluruz hadisenin.

BAŞKAN – Ne yaptık?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Komisyon, üye tam sayısının dörtte 3’üyle toplanır ve salt çoğunlukla karar verir.”

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Toplantı için de üçte 2 çoğunluk...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 47

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Karar için üye tam sayısının salt çoğunluğu. Sizin istediğiniz oldu da en azından bir formülasyon, düzgün bir dil olmuş oldu. 7 dersek olmuyor yani sayılara bağlamayalım.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Niyetler halis de onu formüle etmenin yolları zorlanıyor, evet.

BAŞKAN – Ali “Ben toplantıya gelir kaçarım son anda.” diyor, ben onu anlıyorum.

Peki, 4’üncü maddeyi bu yaptığımız değişiklikle birlikte oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu 5 ile 6’da bir takdim tehir mi gerekiyor sanki, öyle bir...

FARUK BAL (Konya) – Bilim kurulunu unuttun.

BAŞKAN – Bitti artık o ya, bilim kendi kuracak onu ya. Sen bir isim listesi verirsin, söz veriyorum aynen geçiririm onu kimleri vereceksen.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Değerli Başkanım, şimdi, 5’inci maddede Komisyonun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına resmî arma önerisinin sunulacağını ve bir şekliyle kararlaştırılacağı ifade ediliyor. 6’ncı maddede ise hizmet satın alma... Aslına bakarsanız, hizmet satın alma, işlem tamamlanmadan önce gerçekleşmesi, bir süreç olması sebebiyle 6’ncı maddeyle 5’inci maddenin yer değiştirilmesini teklif ediyorum.

BAŞKAN – Bu teklifi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O zaman 6’ncı maddeyi 5’inci madde olarak okutuyorum, hizmet satın alma:

Hizmet satın alma

MADDE 5 - Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Devlet İhale Yasası’nın dışına çıkartılmasına ben karşıyım. Bu kadar önemli bir konuda, üstüne zerre miktar gölge düşmesini istemem. Onun için bırakın, Devlet İhale Yasası...

BAŞKAN – Ufak bir iş Mehmet Ağabey be. O kadar zor ki onun ilanı milanı. Yani, başlı başına bir iş.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hiç önemli değil ama yani muhalefetin genel suçlaması şu: İktidar bu türlü konularda Devlet İhale Yasası’nın dışına, 160 defa değiştirdi...

BAŞKAN – Fakat Mehmet Ağabey, birçok kanunlarda bunlar var ya, ufak işler de oluyor yani ilk defa olan bir şey değil bu.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yani, bu doğrudan temin gibi bir şey.

BAŞKAN – İhale yasasına kalırsa bu iş yürümez ağabey.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Doğrudan temin Devlet İhale Yasası’nın bir hususu, onda bir itirazım yok.

ALİ AŞLIK (İzmir) – O zaman bağış yapısın.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Tabii, mümkün ama yani bu Devlet İhale Yasası’nın dışına çıkartılanlar grubuna bunu da katmayalım, orası şaibeli bir alan.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bazı firmalar hediye gibi de yapar.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ya, o ayrı bir hadise ama bu Devlet İhale Yasası’nın dışına çıkartılma kategorisi bize göre şaibeli bir alan, suçladığımız bir alan.

BAŞKAN – Ya, Mehmet Ağabey, bu ufak bir şey ya. Bununla alakalı olarak yani ihale mihale... TOKİ ev mi yapıyor, ne yapacak ya?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bir de zamanı uzatmamak adına...

BAŞKAN – Tabii, tabii, çok zor bir şey bu. Bir de ihaleden tutturursan bu iş iyice kalır. İhaleyi serbest bırak bari hiç olmazsa.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Zamanında sen ihale prosedürünü uygulasan, birisi gıcıklık olsun diye bir itiraz verir.

BAŞKAN – Yapar, aynen öyle. Kamu İhale Kurumuna bir gider o iş...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ama benim dediğimi anladınız değil mi?

BAŞKAN – Anlamaz mıyız, dediğini anladık.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Devlet İhale Yasası’nın dışına çıkartılan alanlar bize göre şaibeli, sıkıntılı alanlar. Bunu da oraya taşımayalım diyorum, bunu da oraya taşımayın.

BAŞKAN – Bu öyle bir şey değil ya.

Buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, elbette ki bu bir emek ürünü olacak, elbette ki telif hakkı olacak, elbette ki bu hizmeti sunanların emeğinin karşılanması gerekir ama bunun “hizmet satın alma” adı altında ifade edilmesi bence işin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 48

mehabetiyle bağdaşmıyor. Dolayısıyla, bu maddeyi biz madde olmaktan çıkarabiliriz, bir yere fıkra olarak koyabiliriz. Birincisi bu.

İkincisi, şimdi, bu hassasiyeti anlamak gerekmektedir. Yani, birtakım ihalelerde birtakım lüzumsuzlukların yapıldığı, o lüzumsuzluklara uygun olarak kanunların değiştirildiği hepimizin malumu. Dolayısıyla, bunu Kamu İhale Kurumu Kanunu hükümleri dışında mütalaa etmek yanlış. Elbette ki özel bir niteliği olacaktır bu işin, şartnamesi ona göre hazırlanır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Doğrudan temin yoluyla alınır yani.

FARUK BAL (Konya) – Buna göre yani Kamu İhale Kurumu kuralları çerçevesi içerisinde bir iş yapılsın ki milletin zihnine bir şey gelmesin.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok da sembolik yaparız. Doğrudan temini yoluyla da alınabilir.

FARUK BAL (Konya) – Ya ben bir yerden anlatayım: Emlakbank’ın hatırlarsanız 3 tane renkli bir logosu vardı. Bunu bulan adam iyi bulmuş ama ödenen bedeli söylesem dudaklarınız uçuklar, milyon dolar. Şimdi, kardeşim, bu olacak bir iş değil. O zaman tahkikat mahkikat açıldı vesaire, ayrı konu da yani bu gibi işler de çok tartışmayı getiren, çok kişinin ağzına laf veren bir iştir. Biz burada düzgün bir iş yapıyoruz.

BAŞKAN – Tamam, ne yapalım buraya, ne yazalım?

FARUK BAL (Konya) – Efendim, şartnamesini belirlersiniz, İhale Kanunu’na göre girersiniz.

BAŞKAN – İhale çok uzar ya Faruk Beyciğim, ihaleyle uğraşılır mı ya?

FARUK BAL (Konya) – Uzun efendim, niye uzasın ki ya?

İSMAİL AYDIN (Bursa) – İhale altı ay alır.

BAŞKAN – Ağabey, bu istisna, birçok kanunda konuyor bu tip olanlar.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – İşin bilimsel boyutu var, tarihsel boyutu var, sanatsal boyutu var. Yani, bunun şartnamesini hazırlamak da mümkün.

BAŞKAN – Tabii ya. İhale oldu mu doğrudan temini nasıl yapacaksın ihale dedikten sonra?

ALİ AŞLIK (İzmir) – Şöyle bir şey yapalım Başkanım: “Seçilen şeyi Türkiye Büyük Millet Meclisi takdir eder.” diyelim, Meclisin takdirine bırakalım. Seçildikten sonra bedeli takdir edelim. Önce yarışa girilsin, yarışı...

FARUK BAL (Konya) – Bakın, gelin, genel usulden ayrılmayalım. Bu ülke bir Mehmet Akif yaratmıştır, sırtında paltosu yokken 500 liralık İstiklal Marşı bedelini kabul etmemiştir ama bu ülke öyle insanlar da yaratmıştır ki “Meclisin Genel Kurul salonuna çivi çaktırmam, para isterim.” diyen mimarlar da yaratmıştır. Anlatabildim mi yani? Git gelli bir ülkemiz. Bunun orta yolu nedir? Orta yolu yürürlükteki mevzuattır.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, şimdi, aslında ben yine bir katkı vermek istiyorum muhalefet olarak, özünde karşı olmama rağmen. Şimdi, bunu hiç karıştırmayalım yani ihale kısmını bence bu maddeyi komple çıkaralım çünkü bu yarın kamuoyunda spekülasyonlara sebep olacaktır, sizi de sıkıntıya sokacaktır.

BAŞKAN – Çıkaralım da uygulamada ne olacak yani?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bunu çıkardığımız anda zaten normal usulde Başkanlık Divanı karar verecek Başkanım, Meclis Başkanlık Divanı, Başkanlığın bütçesinden karşılanacak, sorun kalmayacak zaten. Hiç karıştırmayalım. Yani, şaibeli, spekülasyona açık bir madde olmaktan çıksın yani gerek yok. Başkanlık Divanı zaten karar verecek otomatikman.

BAŞKAN – Buraya yazalım onu.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tabii, burada yazılması lazım. “Başkanlık Divanınca belirlenir.” diye.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Başkanlık Divanı kendi usullerine göre...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hiç Kamu İhale Kanunu’nu falan karıştırmayalım.

BAŞKAN – Tamam o zaman öyle yazalım orayı.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, olmaz, Başkanlık Divanı İhale Kanunu’na tabi. Yani, biz de biraz zamandan tasarruf...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – İhale Kanunu’nda doğrudan temin de vardır, efendim, davet usulü de vardır. Yani, dolayısıyla bizim bunu yazmamıza hiç gerek yok, spekülasyona açık bir maddedir. Başkanlık Divanı kendiliğinden çözer bu işi, hiç gerek yok bence.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Başkanlık Divanı kendisi çözsün.

BAŞKAN – Yani, şimdi, Başkanlık Divanı ihaleye girmeden yaptırabilir mi bu işi?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yok, öyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Yok mu? Yok diyor işte.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hayır, ihalenin zorluğunu ben de biliyorum da arkadaşlar...

BAŞKAN – Ya, bizim maksadımız işi hızlandırmak Mehmet Ağabey, kötü niyetli bir olay görmeyin, buradan bizim alıp verecek bir şeyimiz yok yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 49

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bir konu nedeniyle araştırma ihtiyacı hasıl oldu yani biz Parlamenterler Derneğinden olduğumuz için. Diyelim şu suyu satın aldığı zaman bile ihale kanununa göre alıyor, Meclis şu anda öyle.

BAŞKAN – O zaman böyle kalacak?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İhaleyi kim açacak?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Meclis Başkanı açacak.

BAŞKAN – Ya, açacak da maksat uzamasın. Bilmiyorum yani kimin açacağını.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Kim açacak bu ihaleyi?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sonuç itibarıyla bu Meclisin bütçesinden gerçekleşecek bir hadise.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Başkanlık tarafından ödeniyor, Başkanlık Divanı tarafından.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Başkanım, aynen kalması lazım, sıkıntı olur.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Niye?

BAŞKAN – Yani, iş yürümez diyor. Maksat, sonuç alalım istiyoruz Nevzat, mesele şey değil ki.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Başkanlık Divanı en iyisi bence.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İhalesi olmaz.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İhale yapmaz ya, doğru.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bu, kültür ve sanat eserlerini ilgilendiren bir husustur. Bunda ihale olmaz. Ben aynen şu kanaattemyim: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bırakalım.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Zaten Divanda her partiden üye var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Nevzat Başkan, zaten burada var.

BAŞKAN – Ne diyor orada?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Kamu ihale kurumlarına tabi olmaksızın Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslara çerçevesinde gerçekleştirilir.” diyor.

BAŞKAN – Yani, oraya bağlı olmadan gene o yapacak. Maddede bir şey yok. Ya, şimdi, devamında istisna konan orası.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Şu gayretimiz başka anlamlara çekilip tartışılmasın, birilerinin ağzına sakız vermeyelim. Maddeyi şöyle yazalım mı?: “Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Başkanlığın Kamu İhale Kurumuna aykırı olarak hizmet alma yetkisi var mı?

BAŞKAN – Onu diyoruz, yok diyorlar yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bakın, doğrudan temin yolu var, teklif alma yolu var yani birçok yolu var bunun. Biz böyle milyar dolarlık falan işler yapmayacağız ya. Adam fikir verecek bize. Vereceğiniz para 5 bin lira 10 bin liradır yani, 50 bin liradır.

BAŞKAN – Ama bakın, Yahya Bey diyor ki: “Bir bardak dahi alacak olsanız bunu...”

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Hayır hayır, zaman şey değil yani ben biliyorum o mesele nedeniyle Fatoş Hanım da bilir yani biz özellikle... Baktık açık hüküm var, en ufak bir şeyi ihalesiz alamıyoruz.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Telefonlarla alakalı, ben Divandayken, Yahya Bey yoktu o zaman, biz dedik ki normalde biz şirket olarak veya şahıs olarak bu şirketlere müracaat etsek bize belli bir konuşma karşılığında hediye veriyorlar. Biz de bu şekilde yapalım dedik. Biz Divandayken kişi başı herhâlde 110 liraydı o zaman ödenen. Dediler ki: “Hediye veremeyiz ama çok düşük bir meblağ verirsin, telefonları milletvekillerine verelim.” Geçen dönemde bize bir fiyat çıkardılar, 1.100 lira mı ne telefon, iPhone’lar için. Ben de dedim: “Ya, biz Divandayken bunu çok cüzi bir bedelle aldık. Ben şahıs olarak gitsem firmaya desem ki ‘Ben ayda 300 liralık konuşma yapıyorum.’ Bana hediye verir.” Dediler ki: “Mümkün değil. Vekiller hediye alamıyor.” Meclis ihale yaptı, en düşük bedel o zaman 700 lira mı 800 lira mı dediler ve telefonları öyle aldık. Onun için yani bu işe girdik mi...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle, bir dakika: Şimdi, burada Kamu İhale Kanunu diyelim yazmadan, demin dediğimiz “Başkanlık Divanı belirler.” deyince yetki vermiş olmuyor muyuz?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yok.

BAŞKAN – Allah Allah! Burada “belirleyeceği usul ve esaslarla” diyor ya.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Divan Kamu İhale Kanunu’na tabi.

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Şandır’ı dinleyelim de...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Komisyonlardan çıkan rapor, komisyondan çıkan kanun “Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın” ibaresini çıkartsın, Meclis Başkanlığına biz bunu bırakalım, Meclis Başkanı Genel Kurulda bu kanun görüşülürken “Kardeşim, bunu Devlet İhale Kanunu’ndan istisna tutmazsanız ben kendi usullerimle ihale ederim.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 50

derse o zaman önerge verir düzeltiriz ama burada çıkan bu kanun, bu Komisyonun üzerine bu gölge düşmesin çünkü biz buna “evet” oyu vereceğiz şimdi.

BAŞKAN – Olabilir yani neticede bunu görüşelim Meclis Başkanı derse ki “Yapamıyoruz arkadaşlar...”

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Derse aşağıda önergeyle düzeltsin, Genel Kurul düzeltsin. Biz burada bu istisnayı koymayalım.

BAŞKAN – Sayın Şandır doğru söylüyor. Meclis Başkanıyla bunu bir görüşelim, sana verdiğimiz bu yetkiyi...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ha, Meclis Başkanı derse ki “Biz bunu ihalesiz yapamayız.” Onu da Genel Kurulda önerge verir, orada çıksın ama biz burada destek vereceksek bu olmasın.

BAŞKAN – Şimdi sonuç, ne yazdık Sayın Şandır?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Şöyle efendim, bakın, “Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.”

BAŞKAN – Evet, önerge bu.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Meclis Başkanı derse ki “Kardeşim, istisna koyacaksınız.” Aşağıda önerge versinler.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, bunda bir madde tasarrufu yapın, bu hükmü 4’üncü maddenin (4)’üncü fıkrasına yerleştirdiğiniz zaman...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – (5)’inci fıkrasına...

FARUK BAL (Konya) – (4)’üncü fıkrasına.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – 4 var zaten.

FARUK BAL (Konya) – 3’ten sonra 4 bu olacak, rapor olacak, rapordan sonra da...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Aynı çalışmanın devamı çünkü.

BAŞKAN – Hayır, şimdi, 1, 2, 3, 4 var...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – 3 yok orada, 3’e koyalım onu.

FARUK BAL (Konya) – Son fıkra değil, sondan bir önceki fıkra olacak.

BAŞKAN – Peki.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu 5’inci maddeyi 4’üncü maddenin (4)’üncü bendi olarak Sayın Şandır’ın söylediği önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, teşekkür ederiz. Yürütme vesair gibi şeyler kaldı.

BAŞKAN – 5’inci maddeye geldik. Okuyalım:

Resmî Armanın Kabulü

MADDE 5 - (1) Komisyon, resmî arma önerisini içeren raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

(2) Komisyonun raporu hakkında Genel Kurulda genel görüşme açılır.

(3) Komisyon raporu üzerindeki genel görüşmenin tamamlanmasının ardından raporda yer alan arma tasarımı Genel Kurulun onayına sunulur. Armanın Genel Kurulca kabul edilmesi hâlinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî arması belirlenmiş olur ve bu karar Resmî Gazete’de yayımlanır.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, ne zaman yazacağız yazıları, rapor ne zaman çıkacak?

BAŞKAN – Cuma günü vereceğiz, cuma gününe kadar yaz.

Maddeyi okuttuk. Maddeyle alakalı herhangi bir şey yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edildi.

7’nci madde 6 olarak:

Uygulanacak içtüzük

MADDE 7 - (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 8; 7 olarak:

Yürürlük

MADDE 8 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 8:

Yürütme

MADDE 9 - (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun genelini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Redaksiyon yetkisi de alalım da: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Anayasa Kom.

Giriş :Tarih : 14/01/2015 Stenograf

:Kayıt: Anayasa Sayfa: 51

Çok teşekkür ederiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.22